

ΚΟΝΙΤΣΑ

165. Ιούλιος - Αύγουστος 2012

ΚΟΝΙΤΣΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ
ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Περίοδος Τρίτη • Τεύχος 165 Ιούλιος - Αύγουστος 2012 • Euro

165. Ιούλιος - Αύγουστος 2012

Φωτ. εξωφ.
(Ψάρεμα στο Βοϊδομάτη)
Π. Σ. Τ.

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ

«Σύλλογος Φίλων Περιοδικού
ΚΟΝΙΤΣΑ»

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
και Υπεύθυνος κατά Νόμο:
Σωτήρης Τουφίδης

Κόνιτσα 44.100

Τηλ. 26550 22464 - 22212

Fax: 26550 22464

periodiko-konitsa@hotmail.com

Συντάσσεται από Επιτροπή:

Ανδρέου Ηλίας
Τουφίδης Σωτήρης
Τσιάγκης Ίκαρος

Ετήσια συνδρομή:

Εσωτερικού 15 Ευρώ,
Εξωτερικού 30 Ευρώ ή 40 Δολ.

Αλληλογραφία - Συνδρομές
στον υπεύθυνο Σ. Τουφίδη

Π ε ρ ι ε χ ό μ ε ν ο

Σελ.

225	Βουλευταράδες» και «Βουλευτάκια», <i>Ι.Τ.</i>
226	Έπαινος στο Περιοδικό «ΚΟΝΙΤΣΑ», <i>Κ. Πύρρου</i>
227	Αναπτυξιακό Συνέδριο, <i>Β. Τσιαλιαμάνη</i>
236	Απόηχος Συνεδρίου, <i>Ι. Παπαϊωάννου</i>
237	Αποκαλυπτήρια προτομής, <i>Δ. Βανδέρα</i>
243	Κοινοφελής Επιχείρηση Δήμου, <i>Αικ. Τσούβαλη</i>
247	Ιστορικά στοιχεία για χωριά Κόνιτσας, <i>Χ. Γκούτου</i>
255	Έκθεση στο Μουσείο Χιονιάδων
257	Animation & Δημιουργικότητα, <i>Σπ. Σιάκα</i>
259	Αδέσποτοι σκύλοι, <i>Β. Τσιαλιαμάνη</i>
261	Βράβευση στη Μαθ. Ολυμπιάδα, <i>Β. Τσιαλιαμάνη</i>
263	Ερασιτεχνικός Σύλλογος Αλιέων
265	Προς τι η ταφή των νεκρών; <i>Αγ. Πολίτη</i>
266	Ι. Λυμπερόπουλος, <i>Η. Ανδρέου</i>
267	Και πάλι αναμνήσεις, <i>Π. Μπούνα</i>
273	Εορτασμός των Αγ. Αποστόλων, <i>Ι. Δάφνη</i>
275	«Το αυγό του Κόκορα», <i>Ζήση Παπαζήση</i>
277	Ένας γάμος αλα παλιά, <i>Σωκ. Νάτση</i>
278	Δουλειές στο χωριό, <i>Δ. Στρατσιάνη</i>
279	Η Μιστιώτικη κατοικία, <i>Α. Δεμερτζίδη</i>
281	Κανό-Καγιακ-Σλάλομ
283	Ο πρώτος οδοντίατρος στο χωριό μας, <i>Σπ. Ξεινού</i>
285	Αποσπάσματα από ημερολόγιο, <i>Γ. Ζήμουρα</i>
289	Κόψιμο δέντρων, <i>Θ. Οικονόμου</i>
290	Ο πάππος -η γιαγιά - η μάνα, <i>Π. Κωστάκη</i>
291	Επιστολές
294	Κοινωνικά

ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ - ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Θ Ε Ο Δ Ω Ρ Ι Δ Η

Γαριβά
45221 Ι
τηλ. 2651
e_theodo@

«ΒΟΥΛΕΥΤΑΡΑΔΕΣ» ΚΑΙ «ΒΟΥΛΕΥΤΑΚΙΑ»

Όλοι, λίγο πολύ, βιώνουμε τα αποτελέσματα της κακοδιοίκησης και της γενικευμένης διαφθοράς αυτού του οργανισμού, που λέγεται ελληνικό κράτος.

Και είναι φυσικό, όταν το κεφάλι (του ψαριού λέει ο λαός) βρομάει, όταν δηλαδή οι κυβερνώντες, που έχουν στα χέρια τους τη νομοθετική εξουσία και τη δυνατότητα παρεμβάσεων κι εξορθολογισμού στα όποια όργανα ελέγχου, γίνονται πρωταγωνιστές κακοδιοίκησης και διαφθορά, η σήψη σιγά-σιγά να προσβάλλει όλα τα μέλη του σώματος.

Έτσι το «όλοι μαζί τα φάγαμε» ναι μεν κρύβει μια δόση αλήθειας, πλην όμως είναι απροσανατολιστική, γιατί έμμεσα αθώνει τους βασικούς υπεύθυνους από τις βαριές τους ευθύνες.

Τελευταία πολλά γράφτηκαν και ακούστηκαν για τους διορισμούς ημετέρων από πρώην πρωθυπουργούς και Προέδρους της Βουλής. Συγκεκριμένη αναφορά έγινε στο όνομα του κ. Πολύδωρα, που για μια μέρα πραγματικής άσκησης καθηκόντων προέδρου της βουλής διόρισε την κόρη του, και του κ. Τραγάκη, που διόρισε αρκετούς από το σόι του.

Μια υγιής σχετικά πρώτη αντίδραση του πρωθυπουργού κ. Σαμαρά ήταν η εντολή νομοθετικής ρύθμισης για περιορισμό αυτού του φαινομένου.

Για το ίδιο θέμα η κοινοβουλευτική ομάδα της ΔΗΜΑΡ κατέθεσε στη βουλή επιστολή, με την οποία καταγγέλλει τους διορισμούς ημετέρων και ζητάει τη ριζική αντιμετώπιση του φαινομένου.

Κι ενώ θα περίμενε κανείς ένα συγγνώμη ή «αιδήματα σιωπήν» από τους «υπεύθυνους» ή «συνυπεύθυνους» είχαμε την έκρηξη οργής από τον κ. Πολύδωρα, αλλά και από τον κ. Απόστολο Κακλαμάνη.

Και τι μας είπε ο κ. Πολύδωρας; - «Το θέμα να συζητηθεί στην ολομέλεια της Βουλής σε ζωντανή μετάδοση από το κανάλι της Βουλής... Να δούμε τότε τι θα πουν οι δήθεν αδιάφθοροι». Δηλαδή; Μη φωνάζετε, γιατί εγώ ξέρω πολλά και για πολλούς και συνεπώς δε σηκώνω απειλές!

Και αν κάποιος αφελής ρωτήσει: «Γιατί κ. Πολύδωρα, αφού ξέρετε πολλά, δεν τα καταγγείλατε τόσα χρόνια που είστε βουλευτής», απάντηση δεν πρόκειται να πάρει.

Και ο κ. Απ. Κακλαμάνης; Α! αυτός προχώρησε ένα βήμα παραπάνω. Συμφώνησε με τον κ. Πολύδωρα και χαρακτήρισε «βουλευτάκια» 20-30 βουλευτές που «όλη μέρα γλύφουν τους δημοσιογράφους. Περιφέρονται και ασχημονούν στα διάφορα παράθυρα της τηλεόρασης».

«Βουλευταράδες», λοιπόν και «βουλευτάκια». Αλλά κ. Κακλαμάνη, τόσα χρόνια τώρα στη βουλή (μια ζωή) αυτό βρήκατε να πείτε για την κατάντια μας, που μερικοί - και βουλευτές βεβαίως - όντως εκμεταλλεύονται, εξαπολύοντας μύδρους αδιακρίτως κατά δικαίω και αδίκων;

Επιτέλους, αντί για απειλές αποκαλύψεων, οι υπεύθυνοι ας προβούν σε αποκαλύψεις, μήπως και δούμε μια άσπρη μέρα, μήπως και σπάσει αυτό το «απόστημα» της ένοχης αποσιώπησης.

I.T.

ΕΠΑΙΝΟΣ ΣΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΚΟΝΙΤΣΑ

Γράφει ο Κώστας Αρ. ΠΥΡΡΟΣ

Το περιοδικό «ΚΟΝΙΤΣΑ» το παρακολούθησα από κοντά με αγάπη και ενδιαφέρον «εξ απαλών ονύχων» θα έλεγα, δηλαδή από τα πρώτα τεύχη της γέννησής του μέχρι και τις μέρες μας.

Ασφαλώς είναι συνυφασμένο στο μυαλό μου με το δημιουργό και στυλοβάτη του, το Γιάννη Λυμπερόπουλο, που είχα την τύχη να συνεργαστώ και να συνυπάρξω το μεγαλύτερο χρόνο της ζωής μου, σε ποικίλους τομείς και δραστηριότητες. Όλη η μακρόχρονη διαδρομή της έκδοσης του περιοδικού περνάει σε σειρά εικόνων από γεγονότα και πρόσωπα, από διάφορα περιστατικά και προσπάθειες δύσκολες και ευκολότερες που όμως δεν απότρεψαν οριστικά τη συνέχισή του, αντίθετα άνδρωσαν και καταξίωσαν τον λόγο ύπαρξής του.

Φέρνω στη μνήμη μου την πρώτη συντακτική επιτροπή στην Αθήνα, τα Γιάννινα και την Κόνιτσα.

Θυμάμαι να πηγαινοέρχονται αργότερα στο δικηγορικό γραφείο πολλοί σημαντικοί και αγαπητοί Κονιτσιώτες, ως τον καιρό που εμφανίστηκε και δραστηριοποιήθηκε ο αξιέπαινος Λάμπρος Βλάχος. Όταν μεταφέρθηκε η έδρα του περιοδικού στην Κόνιτσα παρακολουθούσαμε από κοντά με ενδιαφέρον τη δραστηριότητα και την κυκλοφορία του περιοδικού.

Ύστερα ήλθε και συνεχίζεται η περίοδος του θαυμαστού Σωτήρη Τουφίδη. Θα προσέκοπτε στη μετριοφροσύνη του η αναλυτική αναφορά στο έργο και τις πολύ σοβαρές προσπάθειες, με τη βοήθεια της

αξιέπαινης κατά καιρούς συντακτικής επιτροπής, που γεννούν κάθε φορά το ενδιαφέρον αποτέλεσμα του τεύχους που έρχεται στα χέρια πάρα πολλών Κονιτσιωτών και φίλων.

Διάφοροι τακτικοί συνεργάτες «ζώντες τε και τεθνεώτες» βοήθησαν με τρόπο άξιο προσοχής και με σοβαρότητα, ώστε η «ΚΟΝΙΤΣΑ» να αποτελεί έναν άξιο πνευματικό φάρο και εκπρόσωπο της επαρχίας.

Πολλοί ήταν οι λόγοι που με ωθούσαν να συνεργαστώ και με γραπτά μου κείμενα στο περιοδικό, αρκετοί επίσης ήταν και οι λόγοι που με απέτρεπαν, δεν θέλω τώρα να αναφερθώ σε αυτά. Η αλήθεια είναι ότι για μεγάλο χρόνο πέρα από την επαγγελματική μου απασχόληση είχα και διατηρώ την ευθύνη και την ενασχόλησή μου, μαζί με εξαίρετους συνεργάτες, στην περιοδική έκδοση του συλλόγου των αποφοίτων της Ζωσιμαίας Σχολής Ιωαννίνων, τους «ΖΩΣΙΑΜΑΔΕΣ».

Προ καιρού κάποιοι φίλοι συμπατριώτες μου υπέμνησαν την κατά κάποιο τρόπο «υποχρέωσή μου» να γράφω κάτι και στην ΚΟΝΙΤΣΑ. Πιο πειστική ήταν η σχετική επίκληση του φίλου και συναδέλφου Βασίλη Τσιαλιαμάνη, σε απάντηση παρατήρησής μου και έκφρασης θαυμασμού για την πολυσχιδή δραστηριότητά του σε όλα τα κοινά της πόλης.

Ερχομαι λοιπόν και γω με το απλό αυτό κείμενο να δηλώσω και γραπτά παρών στα πράγματα της ιδιαίτερης πατρίδας μου και να προσφερθώ σε ό,τι έχω τη δυνατότητα να συνδράμω.

Το Αναπτυξιακό Συνέδριο

Στις 11 και 12 Αυγούστου 2012, ημέρες Σάββατο και Κυριακή, διεξήχθησαν στην αίθουσα τελετών του Δημαρχείου Κόνιτσας οι εργασίες του Αναπτυξιακού Συνεδρίου με θέμα «ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ», που οργανώθηκε από το Σωματείο «ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ-ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΟΝΙΤΣΑΣ». Κατά κοινή ομολογία ήταν ένα συνέδριο άριστα προετοιμασμένο μέχρι τις τελευταίες λεπτομέρειες, με υψηλού επιπέδου επιστημονικές εισηγήσεις, που κράτησαν αδιάπτωτο το ενδιαφέρον του πολυπληθούς ακροατηρίου. Απομένει να μετρηθεί η επιτυχία του από την επίδρασή του στα μελλούμενα του τόπου μας.

Προήδρευσαν κατά την πρωινή σαββατιάτικη συνεδρία ο απόφοιτος του Λυκείου μας και πρώην Υπουργός του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη κος Ελευθέριος Οικονόμου, στην απογευματινή σαββατιάτικη συνεδρία ο απόφοιτος του Γυμνασίου μας Ιατρός και Διευθυντής της Δερματολογικής Κλινικής του Νοσοκομείου της Αθήνας «ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ» κος Κωνσταντίνος Νούτσος και της τελευταίας πρωϊνής κυριακάτικης συνεδρίας ο απόφοιτος του Γυμνασίου μας και Δικηγόρος Αθηνών κος Ιωάννης Τζουμάκας.

Τους συνέδρους καλωσόρισε ο Πρόεδρος της Οργανωτικής Επιτροπής του Συνεδρίου και Πρόεδρος του Διοικητι-

κού Συμβουλίου του Σωματείου κος Σπύρος Γκότζος.

Την έναρξη των εργασιών του Συνεδρίου κήρυξε ο Αναπληρωτής Υπουργός του Υπουργείου Ανάπτυξης και Υποδομών και Βουλευτής Ιωαννίνων κος Σταύρος Καλογιάννης, που ανακοίνωσε ότι θα ξαναμπεί στο «τραπέζι» το θέμα σύνδεσης της Κόνιτσας με την Ιόνια οδό.

Χαιρέτησε τους συνέδρους ο Περιφερειάρχης Ηπείρου κος Αλέξανδρος Κακριμάνης, που βεβαίωσε τους Κονιτσιώτες ότι σύντομα θα δημοπρατηθεί το μεγάλο έργο της αλλαγής του τρόπου άρδευσης του κάμπου Κόνιτσας με το σύστημα «σταγόνα-σταγόνα». Χαιρέτησαν ο Δήμαρχος Κόνιτσας, ο Γυμνασιάρχης Κόνιτσας, ο Διευθυντής του Επαγγελματικού Λυκείου Κόνιτσας και άλλοι. Συγκίνησαν τους αποφοίτους τα μεστά νοήματος λόγια των παλιών καθηγητών κου Χριστοφόρου Γεροντίδη και κου Ελευθερίου Βλέτσου. Παρέστησαν ακόμη οι παλιοί μας καθηγητές Γεώργιος Ρακιτζάκης και νυν Θεοφιλέστατος Επίσκοπος στο Τορόντο του Καναδά κος Χριστοφόρος, ο κος Νικόλαος Στασινός, η κα Ελένη Κουκέση και τωρινοί διδάσκοντες.

Την Κυριακή το πρωί στο Ιερό Μητροπολιτικό Ναό του Αγίου Νικολάου τελέσθηκε μνημόσυνο υπέρ αναπαύσεως των ψυχών των κοιμηθέντων, ευεργετών των Σχολείων μας Κωνσταντίνου Ρούση, Μιχαήλ Αναγνωστόπουλο Κων/νου Δόβα,

Ηρακλή Παπαχριστίδη, Εριφύλης Κούσιου και Κλέαρχου Παπαδιαμάντη, καθηγητών και αποφοίτων του Γυμνασίου και των Λυκείων μας, προεξάρχοντας του Θεοφιλεστάτου Επισκόπου και Χριστοφόρου, που μίλησε συγκινημένος. Ακολούθησαν στο χώρο του Κέντρου Υγείας Κόνιτσας τα αποκαλυπτήρια της προτομής του αειμνήστου γιατρού μας Δημητρίου Βανδέρα από τον Διοικητή του Νοσοκομείου Ιωαννίνων «Γ. ΧΑΤΖΗΚΩΣΤΑΣ» κο Φώτιο Βάββα.

Το τρισάγιο έψαλε ο Μητροπολίτης μας κος Ανδρέας συμπαραστατούμενος από τον Επίσκοπο κο Χριστοφόρο και τον κλήρο της Κόνιτσας. Μίλησε για τον γιατρό και τον άνθρωπο Δημήτριο Βανδέρα και το σωτήριο έργο του ο κος Σπύρος Γκότζος και αναφορά έκανε και ο κος Φώτιος Βάββας. Αναγνώσθηκε και χαιρετισμός του φιλοτεχνήσαντος την προτομή γλύπτη Μιχάλη Οικονομίδα, που δεν μπόρεσε να παραστεί στην εκδήλωση για λόγους ανεξάρτητους από την θέλησή του.

Με την ευκαιρία του Συνεδρίου οργανώθηκαν στον προθάλαμο της αίθουσας τελετών δύο εκθέσεις. Μία, σπάνιων φωτογραφιών από την Γυμνασιακή Ζωή από τον μοναδικό συλλέκτη και απόφοιτο του Γυμνασίου μας κο Δημήτριο Φασούλη. Κάθε φωτογραφία χίλιες λέξεις. Οι περίπου εβδομήντα φωτογραφίες μπορούν να αποτελέσουν την «μαγιά» για δημιουργία και λειτουργία Μουσείου Σχολικής Ζωής στην Κόνιτσα. Η άλλη αφορούσε έκθεση βιβλίων Κονιτσιωτών. Περισσότε-

ρα από εκατόν πενήντα βιβλία. Πλούσια η πνευματική παραγωγή των συμπατριωτών μας. Οργανώθηκε από τον φιλόπονο και φιλότιμο απόφοιτο του Λυκείου μας και Διευθυντή της Δημόσιας Βιβλιοθήκης Κόνιτσας κο Δημήτριο Ευαγγέλου.

Το γεγονός του συνεδρίου ανέδειξε και παθογένειες της κοινωνίας της μικρής μας πόλης. Μηδαμινή η παρουσία της νεολαίας μας, που κατεξοχήν πλήττεται από την ανεργία, την ύφεση, την μη ανάπτυξη. Την ιερή ώρα των αποκαλυπτηρίων της προτομής του αναλωθέντος για τις ανάγκες υγείας του πληθυσμού της περιοχής μας αφιλόργου Δημητρίου Βανδέρα τα καφενεία μας ήταν «πλήθοντα».

Τις εργασίες του Συνεδρίου από το πολυπληθέστατο Δημοτικό μας Συμβούλιο παρακολούθησαν λιγότερα από πέντε μέλη του. Σίγουρα κάποιοι θα απουσίασαν δικαιολογημένα. Αλλά «Αν το άλας μωρανθεί...» τι γίνεται.

.....

Προηγήθησαν η πρόσκληση για το Συνέδριο, το πρόγραμμα του Συνεδρίου, που δεν μπόρεσαν να δημοσιευθούν έγκαιρα στο περιοδικό μας και ακολουθούν το καλωσόρισμα, ο χαιρετισμός στα αποκαλυπτήρια της προτομής του Δημητρίου Βανδέρα και ο αποχαιρετισμός κατά την λήξη του κου Σπύρου Γκότζου καθώς και το κείμενο του γλύπτη κο Μιχάλη Οικονομίδα.

Κόνιτσα 20-8-2012

Β. ΤΣΙΑΛΙΑΜΑΝΗΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΠΡΩΤΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ (εναρκτήρια)

Σάββατο, 11 Αυγούστου 2012 (πρωϊ)

- 09.00 - 09.30** Προσέλευση - Εγγραφή συνέδρων
- 09.30** Προσέλευση επισήμων
- 10.00** Καλωσόρισμα Συνέδρων από τον Σπύρο Γκότζο,
*Πρόεδρο του Συνδέσμου Αποφοίτων
Γυμνασίου - Λυκείου Κόνιτσας*
- 10.10** Χαιρετισμοί επισήμων
- 11.00** Κήρυξη έναρξης εργασιών Συνεδρίου
- Εισηγητές:**
- 11.10** Γεώργιος Καρράς, *Καθηγητής στο Τμήμα Φυτικής
Παραγωγής ΤΕΙ Ηπείρου «Γεωργική ανάπτυξη»*
- 11.40** Γιάννης Σκούφος, *Καθηγητής στο Τμήμα Ζωϊκής
Παραγωγής ΤΕΙ Ηπείρου «Κόνιτσα. Η άγρια φυσική
ζωή της Ευρώπης. Μια απόπειρα ανασχεδιασμού
της κτηνοτροφίας της προς τη μοναδικότητα»*
- 12.10 - 12.30** Διάλειμμα - Αναψυκτικά
- 12.30** Χρίστος Φασούλης, *Απόφοιτος Γυμνασίου Κόνιτσας,
Δασολόγος, Επίτιμος Διευθυντής Δασών
«Η Δασοπονία και ο ρόλος της στην ανάπτυξη
του τόπου μας»*
- 13.00** Χαρήτάκης Παπαϊωάννου, *Απόφοιτος Λυκείου
Κόνιτσας, Βιολόγος-Ιχθυολόγος, Μεταπτυχιακό
δίπλωμα στην Βιολογία Διατήρησης της Φύσης,
Συνεργάτης Αναπτυξιακής Εταιρείας «ΗΠΕΙΡΟΣ»
«Οι προστατευόμενες Περιοχές του Δήμου
Κόνιτσας και η συμβολή τους στην προστασία
και ανάπτυξη της περιοχής»*
- 13.30 - 14.00** Συζήτηση

ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Σάββατο, 11 Αυγούστου 2012 (απόγευμα)

Εισηγητές:

- 18.30 Μαρία Καμένου, Αρχιτέκτων Μηχανικός και
Ναταλία Μπαλάφα, Δασολόγος και Περιβαλλοντο-
λόγος, με Μεταπτυχιακούς τίτλους στο Δ.Π.Μ.Σ
«Περιβάλλον και Ανάπτυξη των Ορεινών
Περιοχών» του Εθνικού Μετσοβίου Πολυτεχνείου
«**Η Ολοκληρωμένη Ανάπτυξη της Κόνιτσας.
Μια Διεπιστημονική Προσέγγιση**».
- 19.00 Γεώργιος Τάσσοι, Κτηνίατρος, με Μεταπτυχιακό
τίτλο στο INRA, Υπεύθυνος του Περιβαλλοντικού
Πάρκου και του Μουσείου Φυσικής Ιστορίας
«Μπουραζάνι» «**Ο δυτικός άξονας των Βαλκανίων,
ο ρόλος του σταθμού συνόρων «Μέρτζιανη» στην
ανάπτυξη της ευρύτερης περιοχής, το τουριστικό
προϊόν της Κόνιτσας και ο ρόλος των τοπικών
προϊόντων στην περαιτέρω τουριστική ανάπτυξη**»
- 19.30 Φίλιππας Καραμπίνας, Διευθυντής Κέντρου Περι-
βαλλοντικής Εκπαίδευσης Κόνιτσας-Πραμάντων
«**Κέντρο Περιβαντολογικής Εκπαίδευσης Κόνι-
τσας και ανάπτυξη της τοπικής κοινωνίας**»
- 20.00 Κωνσταντίνος Σουέρεφ, Διδάκτωρ Αρχαιολογίας -
Προϊστάμενος Διεύθυνσης ΙΒ Προϊστορικών και
Κλασικών Αρχαιοτήτων «**Τοπία Αρχαιολογίας**»
- 20.30 - 21.00 Συζήτηση
- 21.30 Δείπνο στο εξοχικό κέντρο «ΒΟΪΔΟΜΑΤΗΣ»

ΤΡΙΤΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ (καταληκτήρια)

Κυριακή 12 Αυγούστου 2012 (πρωϊ)

- 10.00** Μνημόσυνο Ευεργετών, Καθηγητών και Αποφοίτων
Γυμνασίου-Λυκείου Κόνιτσας στον Μητροπολιτικό
Ιερό Ναό Αγίου Νικολάου Κόνιτσας
- 11.15** Αποκαλυπτήρια προτομής ιατρού Δημητρίου
Βανδέρα στο προαύλιο χώρο του Κέντρου Υγείας
Κόνιτσας
- 11.45 - 12.00** Διάλειμμα - αναψυκτικά
- Εισηγητές:**
- 12.00** Νίκος Σίμος, Απόφοιτος Λυκείου Κόνιτσας,
*καθηγητής στο Ερευνητικό Κέντρο Brookhaven
Nasional Laboratory (ΗΠΑ) «Η εξέλιξη της τεχνικής
των μαστόρων της πέτρας για την αντισεισμική
προστασία των κτισμάτων»*
- 12.30** Τζένη Παγγέ, Απόφοιτος Λυκείου Κόνιτσας,
*Καθηγήτρια-Κοσμήτορας Σχολής Επιστημών Αγωγής
του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων « Δημοτικό Ελεύθερο
Πανεπιστήμιο Δήμου Κόνιτσας»*
- 13.00** Χαρίλαος Γκούτος, Απόφοιτος Γυμνασίου Κόνιτσας,
*Ομότιμος Καθηγητής Παντείου Πανεπιστημίου
«Ανάπτυξη της επαρχίας Κόνιτσας σε συνδυασμό με
την ιστορία της»*
- 13.30 - 14.00** Συζήτηση
- 14.00** Λήξη εργασιών Επιστημονικού Συνεδρίου
Συμπεράσματα

Καλωσόρισμα συνέδρων από τον κο Σπύρο Γκότζο

Υπουργέ κε Καλογιάννη
Υπουργέ κε Οικονόμου
Περιφερειάρχη Ηπείρου κε Καχριμάνη
Θεοφιλέστατε Επίσκοπε Τορόντο Καναδά
και σεβαστέ μας καθηγητά κε Χριστοφόρε
Κύριε Δήμαρχε Κόνιτσας
Κύριε Γυμνασιάρχα Κόνιτσας
Κύριε Διευθυντά του Επαγγελματικού Λυ-
κείου Κόνιτσας

Κύριοι καθηγητές και κυρίες καθηγήτριες
διατελέσαντες και νυν στο Γυμνάσιο και τα
Λύκειά μας, η παρουσία σας μας τιμά ιδιαίτε-
ρα και θέλουμε να γνωρίζετε ότι σας έχουμε
κλείσει στην ψυχή μας για πάντα

Εκ μέρους του Διοικητικού Συμβου-
λίου του Συνδέσμου Αποφοίτων του Γυ-
μνασίου και του Λυκείου Κόνιτσας και
συνάμα Οργανωτικής Επιτροπής του
Αναπτυξιακού Συνεδρίου μας, σας κα-
λωσορίζω.

Αποτελεί για μας η σημερινή σας πα-
ρουσία σπουδαία τιμή και μας δίνει
ανείπωτη χαρά.

Ιδιαίτερα μας προσφέρει μέγιστη
συγκίνηση η παρουσία συναποφοίτων
μας και των παλιών καθηγητών, του Θε-
οφιλέστατου Επισκόπου Χριστοφόρου
Ρακιτζάκη και των κυριών και κυρίων
Χριστόφορου Γεροντίδη, Ελευθερίου
Βλέτση, Νικολάου Στασινού, Ελένης
Κουκέση-Ξηρομερίτη, Ελένης
Καραγιάννη, του μέλους της οικογένει-
ας του αιμνήστου καθηγητή μας Νικο-
λάου Ρεμπέ-λη Αννας Ρεμπέλη

Επιστρέφουμε νοερά δεκαετίες πίσω
στις αίθουσες διδασκαλίας, στου «Μπε-

κιάρη», στου «Χουσείν Σίσκου» και στα
νεώτερα διδακτήρια, που θεμελιώθηκαν
στο οικόπεδο που δώρισε ο αιμνήστος
Κώστας Ρούσης. Μεταφερόμαστε με την
φαντασία μας στα θρανία των σχολεί-
ων μας, βλέπουμε μπροστά μας τους
μαυροπίνακες, αισθανόμαστε την ανά-
σα των συμμαθητών μας, αγγίζουμε τις
σκιές των καθηγητών μας. Θυμούμαστε
τα σκιρτήματα της εφηβικής καρδιάς
μας. Αύριο θα μνημονεύσουμε στο Μη-
τροπολιτικό Ναό με συγκίνηση, ευεργέ-
τες, καθηγητές και αποφοίτους, που
έφυγαν από κοντά μας και δεν είναι με-
ταξύ μας. Θα ολοκληρωθεί έτσι το αν-
τάμωμά μας και με τους άθελά τους
απόντες.

Ποιος δεν θυμάται ακόμη και τους
κουλουριτζήδες, τον Κάπο και τον Γιαν-
νούλη, κομμάτι της ταπεινής σχολικής
ζωής, που μας γλύκαναν στα διαλείμ-
ματα με την φτωχή πραμάτεια τους.

Εδώ και τρεις αιώνες, από την εποχή
της Τουρκοκρατίας, από το 1700 περί-
που, το Σχολειό μας, με διάφορες ονο-
μασίες, διακονεί την κοινωνία, προσφέ-
ροντας διαχρονικά ήθος και γνώση
στους μαθητές του.

Ήταν φωτεινός φάρος στα χρόνια
της Τουρκοκρατίας, που τα 100 χρόνια
από την αποτίναξή της θα γιορτάσουμε
του χρόνου, αλλά και μετέπειτα μέσα
στο Ελληνικό Κράτος και μέχρι σήμερα,
και ευχόμαστε και πάντοτε. Απόφοιτοι
του Σχολείου μας το τίμησαν, όπως και

την γενέτειρά μας, και μας έκαναν όλους μας περήφανους με την σταδιοδρομία τους, στις δημόσιες θέσεις, στις επιστήμες, στα γράμματα, στις τέχνες, στην οικονομία, στην δουλειά, στην κοινωνία, στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Δεν ονοματίζω, γιατί είναι πολύ μεγάλος ο κατάλογος των διακριθέντων. Ορισμένων, μαζί με άλλων συμπατριωτών μας, εκθέτουμε τον πνευματικό τους κόπο, τα βιβλία τους, στον προθάλαμο αυτής της αίθουσας.

Πριν τρία περίπου χρόνια για να τιμήσουμε και να συνεχίσουμε την προσφορά του Σχολείου μας στην κοινωνία, ιδρύσαμε τον Σύνδεσμο των Αποφοίτων, την Αδελφότητά μας, με την νομική μορφή του Σωματείου. Αναγνωρίζουμε την ταπεινότητα ως αρετή, λέμε όμως με παρρησία δημόσια, ότι είχαμε δυναμική παρουσία στα δρώμενα του τόπου μας, αλλά ενδιαφερθήκαμε και για τα περισσότερα παραλειπόμενα.

Υψώσαμε στεντόρεια την φωνή μας για την επίλυση των μεγάλων προβλημάτων της περιοχής μας. Κείμενά μας υπενθύμιζαν σε άρχοντες και αρχόμενους το καθήκον τους για τον τόπο μας. Προωθήσαμε ως Σύνδεσμος την λογική της συνεργασίας, της ομάδας, της Κοινότητας.

Κορύφωση της τριετούς δράσης μας είναι η οργάνωση του παρόντος αναπτυξιακού συνεδρίου.

Ευχαριστούμε την Δημοτική μας Αρχή για την οικονομική ενίσχυση με το

ποσό των 4.000 ευρώ και για την παραχώρηση της αίθουσας, τον συμπατριώτη μας στην Αυστραλία Γεώργιο Κυρίτση για την αποστολή ποσού 200 δολαρίων, και δεν είναι η πρώτη φορά που δείχνει τα φιλοπατριωτικά του αισθήματα ο Γεώργιος Κυρίτσης, το Διοικητικό Συμβούλιο του Ιδρύματος «Κλέαρχος Παπαδιαμάντης» που ανέλαβε να καλύψει οικονομικά την έκδοση των πρακτικών του Συνεδρίου και όλου του εντύπου υλικού.

Ευχαριστούμε τον Διευθυντή της Δημόσιας Βιβλιοθήκης Κόνιτσας κο Δημήτριο Ευαγγέλου, που ανέλαβε την ευθύνη της γραμματειακής υποστήριξης του Συνεδρίου, τον οικονομολόγο και μουσειολόγο κο Δημήτριο Φασούλη για την οργάνωση της φωτογραφικής έκθεσης, τον κτηνίατρο και επιχειρηματία κο Γεώργιο Τάσιο, που με τις προτάσεις του εμπλούτισε την θεματική ενότητα του Συνεδρίου μας, τους συμπαραστάτες στην πολύμηνη δουλειά του Διοικητικού Συμβουλίου κυρίους Ανδρέα Παπασπύρου, Παναγιώτη Παγουριτζή και Σταύρο Κολιό και τέλος τον ακούραστο τεχνικό μας Σωτήρη Ζαχαράκη.

Τύχη αγαθή για την Κόνιτσα, στην ίδια αίθουσα λιγότερο από ένα μήνα πριν, παρουσιάσθηκαν με πληρότητα επιστημονικές μελέτες για συγκεκριμένα θέματα ανάπτυξης της περιοχής μας, που συνέταξαν φοιτητές του μεταπτυχιακού προγράμματος με το όνομα «Περιβάλλον και Ανάπτυξη των Ορεινών Περιοχών» του Εθνικού Μετσοβίου Πολυ-

τεχνείου, το οποίο ανώτατο εκπαιδευτικό ίδρυμα ευχαριστούμε από την ψυχή μας. Το απόγευμα δύο φοιτήτριες αυτού του προγράμματος θα εισηγηθούν το θέμα της ολοκληρωμένης ανάπτυξης της Κόνιτσας.

Ευχαριστούμε θερμά όλους τους εισηγητές του Συνεδρίου μας, που πρόθυμα, δέχθηκαν να μας μοιράσουν την πλούσια εμπειρία και την επιστημονική γνώση τους. Οι εισηγήσεις τους, οι προτάσεις τους, τα συμπεράσματα του Συνεδρίου, ελπίζουμε ότι θα γίνουν οδηγός για την ανάπτυξη, εργαλείο προόδου στα χέρια της Δημόσιας Διοίκησης, της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, όλης της κοινωνίας. Ας γίνουν αφορμή για γόνιμο διάλογο στο σπίτι και στο γραφείο, στο καφενείο και στο δρόμο, στο χωράφι και στο δάσος.

Το αναπτυξιακό συνέδριό μας είναι το πρώτο που γίνεται στον τόπο μας για την ανάπτυξη και τις προοπτικές της περιοχής μας. Επιλέξαμε την συγκεκριμένη θεματική ενότητα μέσα στην σημερινή, για την πατρίδα μας και τον λαό μας, και τον τόπο μας, δύσκολη οικονομική και κοινωνική συγκυρία.

Η Κόνιτσα και τα χωριά μας ερημώνονται. Τρανή απόδειξη τα στοιχεία της απογραφής του έτους 2011. Απογραφέντες κάτοικοι στον Καλλικρατικό Δήμο μας 6.390. Στην πρώτη τάξη των τριών Δημοτικών Σχολείων της Κόνιτσας φοίτησαν την τελευταία σχολική

χρονιά μόνο 26 μαθητές και μαθήτριες. Τα δρομολόγια των λεωφορείων μας λιγόστεψαν ελλείψει επιβατηγού κοινού.

Ο Δήμος μας ολιγάνθρωπος και γερασμένος. Και στον τόπο μας η οικονομική δυσπραγία, και ό,τι αυτή συνεπάγεται και ό,τι με αυτήν συνέχεται, είναι χειροπιαστή πραγματικότητα. Υπάρχουν ευτυχώς και φωτεινές εξαιρέσεις. Η δυστυχία των αστικών κέντρων δεν είναι, φαίνεται, ικανή συνθήκη για να οδηγήσει τον ταλαιπωρημένο κόσμο στην επαρχιακή Ελλάδα, στην ύπαιθρο. Λείπουν, η μελέτη, το σχέδιο, η πολιτική, οι υποδομές, η υποδοχή.

Στοχεύουμε με το Συνέδριό μας να αλλάξουμε πορεία, να ανατρέψουμε κατεστημένες αντιλήψεις, να διώξουμε την απαισιοδοξία, να φέρουμε το χαμόγελο, να στηρίξουμε την ελπίδα.

Ο τόπος μας είναι ευλογημένος. Το ανθρώπινο δυναμικό του είναι εκλεκτό. Υπάρχουν προοπτικές ανάπτυξης, όπως θα αναλύσουν οι εισηγητές μας. Όλοι μαζί μπορούμε. Κοινές οι ανάγκες, κοινές οι ελπίδες. Με πίστη στο Θεό και με εμπιστοσύνη στις δημιουργικές δυνάμεις των Κονιτσιωτισσών και των Κονιτσιωτών, όπου γης, εύχομαι ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ στο Συνέδριό μας και ας αποτελέσει την απαρχή για να γυρίσουμε σελίδα στην ιστορία της αγαπημένης μας Κόνιτσας.

ΛΗΞΗ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Με τη λήξη του Συνεδρίου ο κ. Γκότζος αποχαιρέτησε τους Συνέδρους με τα παρακατω λόγια

*Σεβασμιώτατε, κ. Υπουργέ, κ. Δήμαρχε
Φίλες και Φίλοι*

Φθάσαμε αισίως στο τέλος των εργασιών του συνεδρίου μας. Ενός συνεδρίου που κατά γενική ομολογία και παραδοχή υπήρξε από πάσης απόψεως επιτυχές και ελπιδοφόρο.

Πολιτικές προσωπικότητες πρώτου διαμετρήματος μας ετίμησαν δεόντως, διακεκριμένοι εισηγητές έκαναν κατάθεση ψυχής και παλαιοί καθηγητές μας, ελάμπρυναν με την παρουσία τους την όλη εκδήλωση.

Επιθυμώ να τους ευχαριστήσω όλους αλλά και τον καθένα χωριστά για την παρουσία τους και την προσφορά τους, θεωρώ ότι δεθήκαμε μαζί σας με άρρηκτα δεσμά ειλικρινούς φιλίας και οτι η ευγε-

νής αυτή σχέση θα μας συνοδεύει και στο μέλλον.

Τα πορίσματα του συνεδρίου πιστεύω ότι θα αποτελέσουν πυξίδα για το μέλλον του τόπου μας και η όποια υλοποίησή τους θα είναι η καλύτερη ανταπόδοση για μας.

Σε όσους φεύγουν για μακριά εύχομαι ολόψυχα καλό ταξίδι και «εις το επανιδείν». Τους εδώ φίλους μας, τους φορείς και τον Δήμο τους προσκαλούμε σήμερα να συστρατευθούν μαζί μας για τον επόμενο στόχο μας που θα είναι η ίδρυση Πινακοθήκης και η ίδρυση μεγάλου Λαογραφικού Μουσείου στην πόλη μας. Σας ευχαριστώ.

ΣΠΥΡΟΣ ΓΚΟΤΖΟΣ

ΑΠΟΗΧΟΣ

ΤΟΥ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ ΠΟΥ ΕΓΙΝΕ ΣΤΗΝ ΑΙΘΟΥΣΑ ΤΕΛΕΤΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΑΡΧΕΙΟΥ ΚΟΝΙΤΣΑΣ ΣΤΙΣ 11 ΚΑΙ 12 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2012 ΟΡΓΑΝΩΘΗΚΕ ΑΠΟ ΤΟΝ ΣΥΝΔΕΣΜΟ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ-ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Παρακολούθησα με μεγάλη προσοχή και με πολύ ενδιαφέρον όλους τους ομιλητές και ομιλήτριες, των οποίων τα θέματα ήταν το ένα καλύτερο από το άλλο, θερμά συγχαίρω όλους, καθώς και όλα τα μέλη του “Συνδέσμου Αποφοίτων Γυμνασίου-Λυκείου Κόνιτσας” για την επιτυχημένη οργάνωση του Συνεδρίου. Παραθέτουμε φωτοτυπία του προγράμματος. Η σύλληψη της ιδέας αξιοποίησης του πλούτου που διαθέτει η Κόνιτσα και η περιοχή της, τόσο από τους οργανωτές όσο και από τους ομιλητές και ομιλήτριες, αποσκοπούντες στην βελτίωση των όρων διαβίωσης των κατοίκων της, πολύ ενδιαφέρουσα και επίκαιρη.

“Η αρχή” ή η θεωρία είναι το ήμισυ του παντός”

Όμως μεταξύ θεωρίας και πράξης, υπάρχει μία απόσταση. Και για να γίνει περισσότερο αντιληπτό παρουσιάζουμε το όλο αυτό θέμα σαν την ανέγερση μιας οικοδομής· κατά πρώτον συλλαμβάνεται η ιδέα και μάλιστα πολύ γρήγορα με χαρά και ενθουσιασμό. Έπειτα χρειάζονται οι γνώσεις ειδικών στο συγκεκριμένο θέμα, η κατάρτιση μελέτης και σχεδίων, στο τρίτο στάδιο ή συγκέντρωση των απαιτούμενων υλικών και στο τέταρτο στάδιο, η ανέγερση της οικοδομής από ειδικούς τεχνίτες με γνώσεις και πείρα.

Κάτι παρόμοιο ισχύει και εν προκειμένω για την πραγματοποίηση των όσων τόσο

τέλεια ανεπύχθησαν από τους ομιλητές και ομιλήτριες του 2ημέρου Συνεδρίου, δηλαδή η σύλληψη της ιδέας του θέματος από τον κάθε ομιλητή και κάθε ομιλήτρια, για τη βελτίωση των όρων διαβίωσης των κατοίκων της Κόνιτσας και της επαρχίας της, γέμισε το πολυπληθές ακροατήριο από αισιοδοξία.

Οπωσδήποτε χρειάζονται οι ειδικές επιστημονικές γνώσεις, άλλα ταυτόχρονα και η συγκέντρωση των πνευματικών υλικών και δη των συγκολλητικών, όπως η Ομόνοια, η Αγάπη, η Ανιδιοτέλεια, η κατάργηση του Εγώ και η επικράτηση του Εμείς, η διάθεση για προσφορά, η πίστη, η Ελπίδα, όπως τόσο επιτυχημένα το λέει ο ποιητής μας.

Μη φοβηθείς το σπίτι που άνοιξε βαθειά στη γη τα θεμέλιά του κι ας έρθουν χίλιοι ανεμοστρόβιλοι και τη σκεπή του ας ρίξουν κάτω, μη φοβηθείς το δένδρο π' άπλωσε βαθειά τις ρίζες του στο χώμα κι ας σπάσει τα κλαδιά του ο άνεμος και την ψηλή κορφή τ' ακόμα, **μη φοβηθείς αυτόν που στήριξε την πίστη πάνω στην Ελπίδα, τον είδα στη ζωή να μάχεται, μα πάντα ανίκητο τον είδα**”:

Εμπρός λοιπόν όλοι ενωμένοι (“η ισχύς εν τη ενώσει”), για το επόμενο βήμα, για να φθάσουμε από τη θεωρία στην πράξη.

ΙΩΑΝΝΗΣ Γ. ΠΑΠΑΙΩΑΝΝΟΥ

Χαιρετισμός του ΣΠΥΡΟΥ ΓΚΟΤΖΟΥ
στα αποκαλυπτήρια της προτομής αειμνήστου
Ιατρού ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΒΑΝΔΕΡΑ

Σεβασμιώτατε
Κύριε Δήμαρχε
Κύριε Διοικητά του Νοσοκομείου
«Γ. ΧΑΤΖΗΚΩΣΤΑ»
Αγαπητοί κάτοικοι της Αρίστης
Αγαπητοί Κονισιώτισσες και Κονισιώτες

Με αισθήματα βαθύτατης ευγνωμοσύνης συνήλθαμε σήμερα, για να αποτίσουμε τον οφειλόμενο φόρο τιμής στον αείμνηστο γιατρό μας Δημήτριο Βανδέρα, αποκαλύπτοντας την προτομή του, σ' αυτόν εδώ τον ιερό νοσηλευτικό χώρο, όπου ο τιμώμενος ανάλωσε τη ζωή του με αυταπάρνηση, υπηρετώντας τον άρρωστο, υπηρετώντας τον συνάνθρωπο, υπηρετώντας τον άνθρωπο.

Τον γλύπτη Μιχάλη Οικονομίδα, που φιλοτέχνησε την προτομή, εγκαρδίως συγχαίρουμε και ευχαριστούμε, διότι πλάθοντας τον χαλκό αποτύπωσε στα μάτια και το πρόσωπο του γιατρού μας όλες τις αρετές του. Ευχαριστούμε τον συμπατριώτη μας αρχιτέκτονα μηχανικό Μπάμπη Μακόπουλο για την τεχνική του βοήθεια στο εγχείρημά μας.

Ολόψυχα ευχαριστούμε τους Κονισιώτες, που με τον οβολό, που προσέφεραν ως αντίδωρο στις δωρεές του γιατρού μας, βοήθησαν να διασωθεί, με την προτομή, στους αιώνες η μνήμη του, καθώς και τον Ιατρικό Σύλλογο

Ιωαννίνων για την οικονομική του συμβολή. Οπωσδήποτε θερμά ευχαριστούμε τον ευπατρίδη και ευγνώμονα Κονισιώτη, που προσέφερε μεγάλο ποσό για τον ίδιο σκοπό και θέλησε από ευπρέπεια και απαίτηση να μείνει ανώνυμος.

Ο Δημήτριος Βανδέρας γεννήθηκε το έτος 1917 στο αρχοντοχώρι Αρίστη του Ζαγορίου. Εκεί τελείωσε το Δημοτικό Σχολείο. Τα Γυμνασιακά γράμματα έμαθε στα Γιάννενα. Αποφοίτησε από την Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου της Αθήνας. Τον άριστο πάντοτε Δημήτριο Βανδέρα συνέδραμαν οικονομικά για να σπουδάσει φίλοι της οικογένειάς του και συγχωριανοί του. Φτωχοί άνθρωποι στην τσέπη, αλλά άρχοντες στην ψυχή, τα καλά χρόνια, πολύ διαφορετικά από τα άνυδρα σημερινά, το είχαν καμάρι να μαθαίνουν γράμματα και να γίνονται επιστήμονες τα συνχωριανόπουλά τους. Την παράδοση αυτή τίμησε μετά και ο γιατρός βοηθώντας εκέμυθα άπορα παιδιά και της γενέτειράς του.

Στην Κόνιτσα πρωτοβρέθηκε το έτος 1950 υπηρετώντας ως στρατιωτικός γιατρός στην Αναγνωστοπούλεια Σχολή, που λειτουργούσε ως Νοσοκομείο σε δύσκολες εθνικά μέρες. Τελειώνοντας την θητεία του το 1952 παρέμεινε στον τόπο

μας μέχρι το θάνατό του στις 31 Οκτωβρίου 2004. Φορτώθηκε εθελούσια και ανιδιοτελώς για πενήντα (50) χρόνια τα αμέτρητα προβλήματα της υγείας όλου του πληθυσμού της επαρχίας Κόνιτσας και της γύρω περιοχής, στο Νοσοκομείο, στο Κέντρο Υγείας, στο ιατρείο του ΙΚΑ, στο Ορφανοτροφείο, στο Γηροκομείο, στα Ιδρύματα, στα Σχολεία, στα σπίτια μας. Ποιος δεν θυμάται τον γιατρό οδηγώντας το στρατιωτικό του μπλε «τζιπ» στους χωματόδρομους να πηγαίνει και στο πιο απομακρυσμένο χωριό για να δει τον ασθενή γέροντα, το άρρωστο παιδί. Ξενύχτησε, όσο κανένας άλλος, μοιραζόμενος τον πόνο, τον καημό, το πρόβλημα του κάθε αρρώστου και της οικογενείας του. Σφούγγιζε σποργικά τα μάτια των πενθούντων. Ανθρωπιστής, ευγενής, ανάργυρος, προσηνής, λιπός, ταπεινός, ανώτερος, υπομονετικός, ακούραστος, έκανε οικογένειά του όλους τους ανήμπορους. Ανοιχτή και ζεστή η αγκαλιά του για όλους τους αδύνατους. Μας γνώριζε όλους με τα μικρά μας ονόματα. Τον καθένα είχε φίλο. Καρδιακή του συντροφιά οι σπουδαίοι, αείμνηστοι από χρόνια, Κώστας Πάκκος και Διονύσης Βαρδάκης.

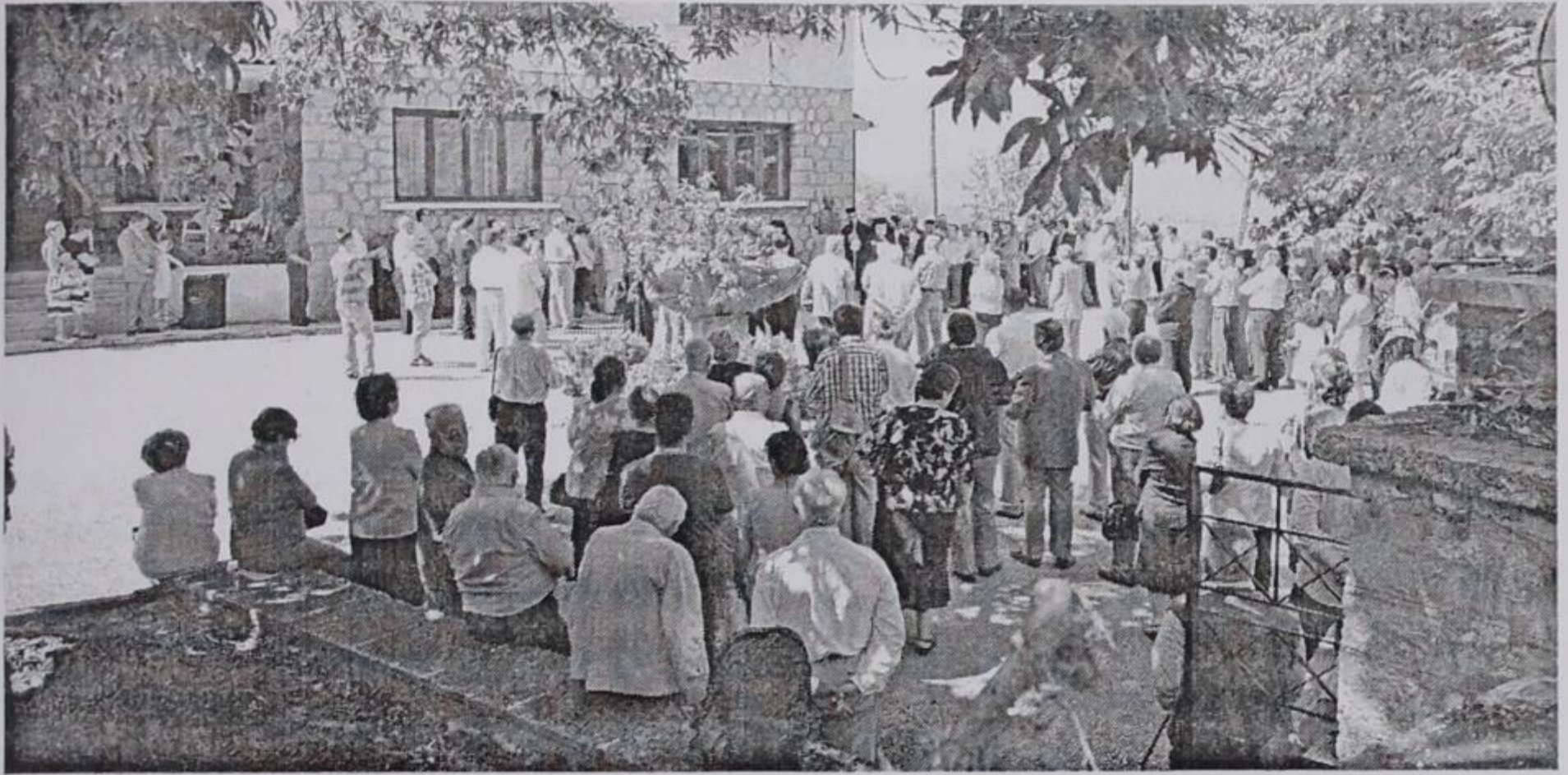
Σε ολόκληρη την βιωτή του ο γιατρός ενσάρκωνε αθόρυβα τον Καλό Σαμαρείτη του Ευαγγελίου. Τήρησε με ευσέβεια τον όρκο του Ιπποκράτη « ΑΓΝΩΣ ΔΕ ΚΑΙ ΟΣΙΩΣ ΔΙΑΤΗΡΗΣΩ ΒΙΟΝ ΤΟΝ ΕΜΟΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΝ ΤΗΝ ΕΜΗΝ» μέχρι την τελευταία του.

Τούτη η ώρα είναι ευκαιρία να θυ-

μηθούμε και τους μακαρίτες γιατρούς, τον χειρουργό Θεμιστοκλή Λέκκα και τον ακτινολόγο Δημήτριο Κατσιλά, που κάθε Τρίτη απόγευμα έρχονταν στο Νοσοκομείο μας και εγχείριζαν, με στοιχειώδη εξοπλισμό, και βαριά περιστατικά και έσωζαν ζωές. Δίπλα τους ο πρόσφατα θανών μικροβιολόγος Μιχάλης Παντελής. Να θυμηθούμε ακόμη τις αδελφές προϊσταμένες, τις αδελφές νοσοκόμες, το διοικητικό και βοηθητικό προσωπικό που αγωνιζόταν ολημερίς και ολονυχτίς στο Νοσοκομείο μας, που ανήκε τότε στον Ερυθρό Σταυρό, για να θεραπεύσουν τις ανάγκες μας. Νοσοκομείο όμως ίσον Βανδέρας, Βανδέρας ίσον ένα Νοσοκομείο. Γιατρός όλες τις ώρες, για όλες τις ειδικότητες. Η παρουσία του δημιουργούσε ασφάλεια στον καθένα μας. Φύλακας άγγελος όλων. Αναγνωριζόταν από τους συναδέλφους του, τον εμπιστεύονταν οι πολίτες.

Γιατρέ μας, τίποτε αληθινότερο δεν θα μπορούσε να γραφεί στο βάθρο της προτομής σου, που στήθηκε σε ένδειξη αιώνιας ευγνωμοσύνης, από αυτό που διαβάζουμε στην πλακέτα «Οι Κονιτσιώτες στον γιατρό τους».

Γιατρέ μας, σε ευχαριστούμε για την σε όλη την ζωή σου αχρήματη και χωρίς όρους και όρια προσφορά σου στον τόπο μας σε όλους τους ανθρώπους. Καθημερινά σε μνημονεύουμε. Ο Θεός της αγάπης να σε αναπαύει.

Από τα αποκαλυπτήρια (12-82012)

(Φωτ. Π. Τσιγκούλη)

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Προς: Κο Μιχάλη Οικονομίδη, Ελαφότοπο Ζαγορίου

Φίλε Μιχάλη

Η ολιγόχρονη και ειλικρινής συνεργασία μάς έκανε φίλους. Είμαστε υποχρεωμένοι εμείς τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του Συνδέσμου να σε ευχαριστήσουμε: 1^{ον} γιατί με την προτομή που φιλοτέχνησες μας έδωσες την ευκαιρία να τιμήσουμε δεόντως τον αείμνηστο γιατρό μας Δημήτριο Βανδέρα και να διασώσουμε την μνήμη του στις νέες γενιές 2^{ον} για τη δωρεά στο Σωματείο μας του ποσού των 5.000 ευρώ σε δύσκολες οικονομικά για όλους μας μέρες.

Φίλε Μιχάλη

Μας έδωσες το δικαίωμα να σε κάνουμε συνεργάτη στο έργο που θέλει το Σωματείο μας να προσφέρει στην Κόνιτσα. Γρήγορα θα χρειασθούμε τις γνώ-

σεις σου, την εμπειρία σου, την βοήθειά σου, για την δημιουργία και λειτουργία στην Κόνιτσα πινακοθήκης προς τιμή ενός εξέχοντος μακαρίτη Κονιτσιώτη, του Ιωάννου Λυμπερόπουλου, που είχε συγκεντρώσει ένα σεβαστό αριθμό πινάκων ζωγραφικής γι αυτό τον σκοπό. Ακόμη θέλουμε με το καλούπι που έχεις να κάνουμε χάλκινο αντίγραφο της προτομής του αειμνήστου Δημάρχου και Ευεργέτου Κόνιτσας Κωνσταντίνου Ρούση, που ο ίδιος φιλοτέχνησες, ούτως ώστε την μαρμάρινη προτομή, αφού καθαρισθεί να την εκθέσουμε στον εσωτερικό χώρο και την χάλκινη στον εξωτερικό.

Κόνιτσα 20-8-2012

Για το Διοικητικό Συμβούλιο του Σωματείου

Ο Πρόεδρος
Σπύρος Γκότζος

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΓΛΥΠΤΗ

Ο Ιατρός Δημήτριος Βανδέρας τον οποίο είχα την αγαθή τύχη να γνωρίζω, ήταν μια προσωπικότητα που λάμπρυνε επάξια το χώρο της ιατρικής, με βαθύτατη κοινωνική αντίληψη, ανθρωπιστική συνείδηση, ανιδιοτελή προσφορά και ομοιόμορφη αντιμετώπιση των ασθενών.

Παράλληλη ήταν και η συμπεριφορά του στην ψυχική τόνωση, με τον ενθαρρυντικό λόγο, την απεριόριστη υπομονή και τη στοργική συμπεριφορά.

Παρέμεινε στην επαρχία, υπηρετώντας κατά τη δύσκολη μεταπολεμική περίοδο μέχρι τη συνταξιοδότησή του, στο ακριτικό Νοσοκομείο της Κόνιτσας, κοντά στον τόπο καταγωγής του Αρίστη Ζαγορίου, όπου και το πατρικό του σπίτι.

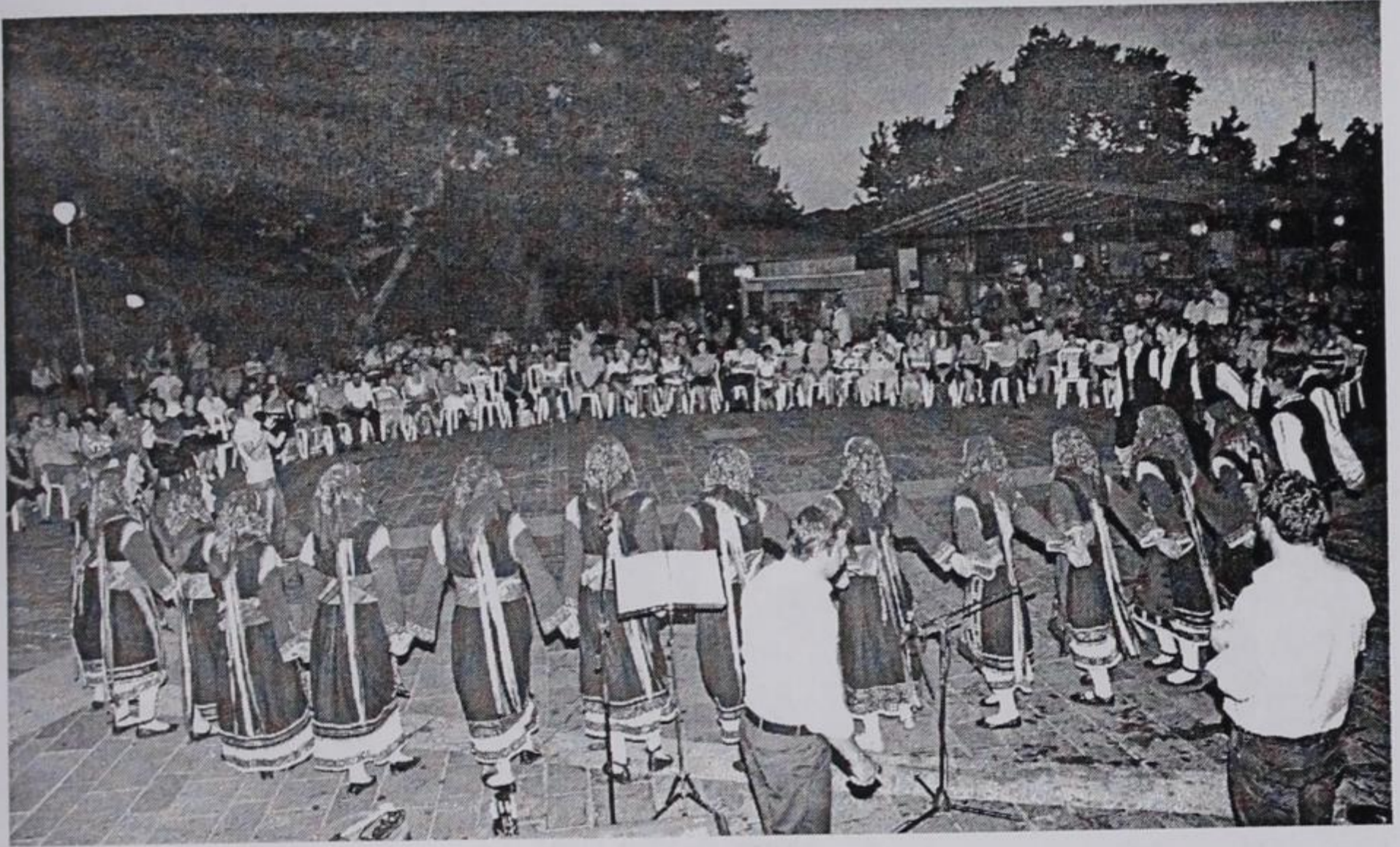
Έχοντας συλλέξει τα χαρακτηριστικά της προσωπικότητάς του, φιλοτέχνησα την προτομή του με βάση διάφορες φωτογραφίες από τις οποίες επέλεξα το χαρακτήρα της δυναμικής ηλικίας της προσφοράς και όχι της κάμψης και της αναστολής.

Λυπούμαι που δεν μπορώ να παραστώ στα αποκαλυπτήρια για λόγους αυστηρά προσωπικούς.

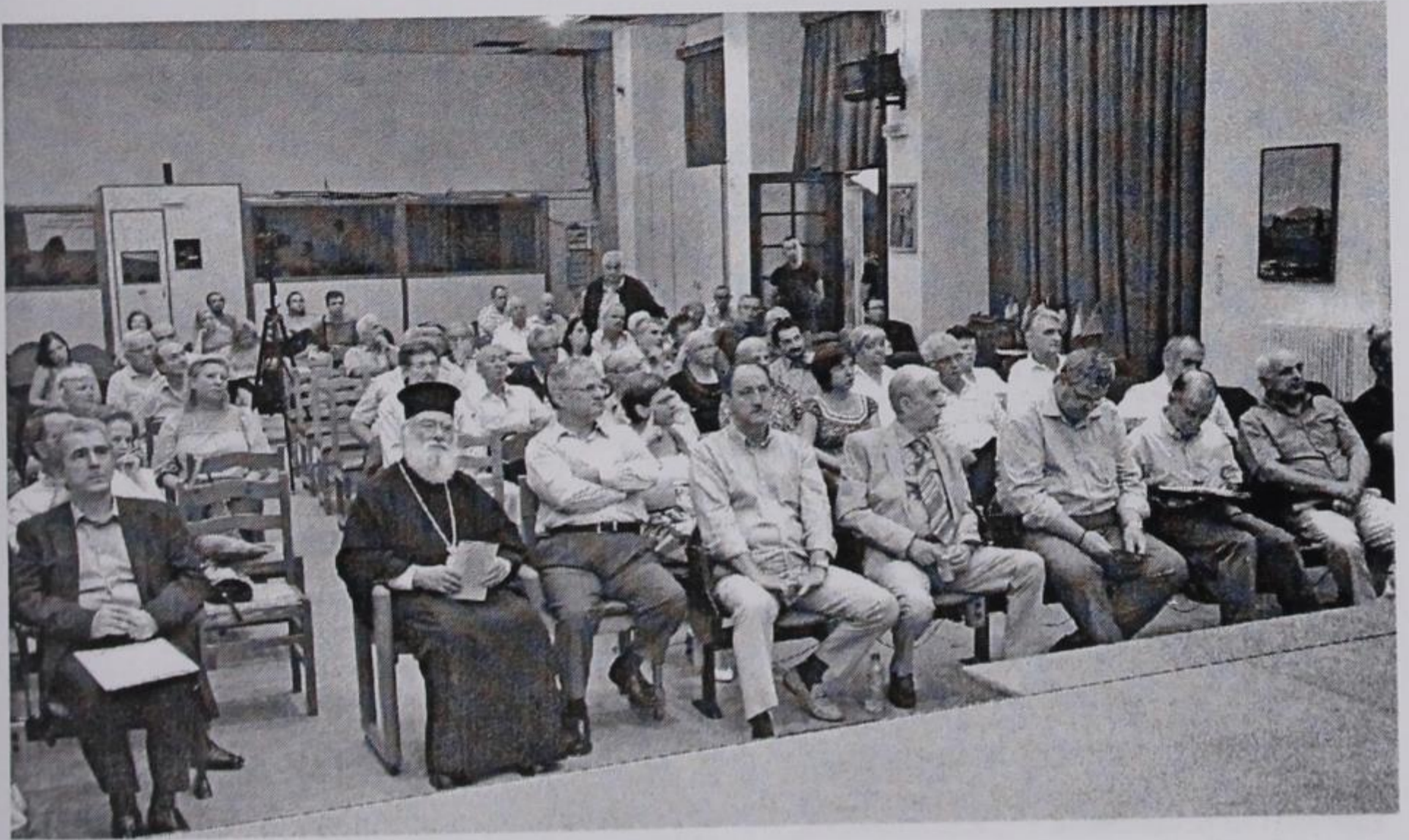
Εύχομαι το παράδειγμά του να αποτελέσει υπόδειγμα στους διεφθαρμένους καιρούς της κοινωνικής αποσύνθεσης, των εξαγορασμένων συνειδησών και της ηθικής αναληψίας.

Μιχάλης Οικονομίδης
γλύπτης πρώην εκπαιδευτικός

Από τις εκδηλώσεις

Το χορευτικό

Από το Συνέδριο

Συναυλία στον Αώο

Από τη Λιτανεία 24/8/12

(Φωτογραφίες Π. Τσιγκούλη)

**ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΟΥ ΚΟΝΙΤΣΑΣ (ΚΕΔΚ)
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ 2012**

ΑΙΚ. ΤΣΟΥΒΑΛΗ-ΤΣΑΡΟΥΧΗ
Πρόεδρος ΚΕΔΚ

Με μια πλειάδα **πολιτιστικών, ψυχαγωγικών και μορφωτικών εκδηλώσεων** και μέσα από ένα ζωντανό, υψηλής αισθητικής πρόγραμμα, φιλοδοξούμε να μεταφέρουμε στο Δήμο μας ένα αισιόδοξο και ελπιδοφόρο μήνυμα, που πηγάζει από το ανθρώπινο δυναμικό της περιοχής μας, το λαϊκό μας πολιτισμό και τη σύγχρονη καλλιτεχνική δημιουργία.

Προγραμματίζουμε εκδηλώσεις όχι αναλώσιμες αλλά εκδηλώσεις που δημιουργούν θεσμούς και αφήνουν πίσω τους υποδομές. Αναδεικνύουν την τοπική ιδιαιτερότητα, αξιοποιούν την παράδοση αποτελούν έμπνευση για νέα δημιουργία και δημιουργούν προοπτική για το μέλλον.

Επιθυμούμε οι πολίτες και οι φορείς να αναλαμβάνουν πρωτοβουλία για πολιτιστικά δρώμενα, που προκύπτουν από τις δικές τους προτάσεις, ενεργοποιούν τις δικές τους δυνάμεις και διαθέσεις.

Ιούνιος

2-4 Ιουνίου, Αθλητικές εκδηλώσεις "Εύαθλος", Κόνιτσα

3 Ιουνίου, Ροκ Συναυλία με τον Χάρη Γιούλη και τον Γιάννη Μήτση, στην Κεντρική Πλατεία Κόνιτσας,

18-23 Ιουνίου, Έκθεση έργων του

εργαστηρίου Αγιογραφίας της Κοινοφελούς Επιχείρησης Δήμου Κόνιτσας, στον Εκθεσιακό χώρο του Πνευματικού Κέντρου Δήμου Ιωαννιτών, Ιωάννινα

26 Ιουνίου, Μουσική εκδήλωση έντεχνου λαϊκού, χορωδιακές επεξεργασίες δημοτικών και τραγουδιών του Θεοδωράκη, Χατζηδάκι, Λοϊζου, Καλδάρια κ.α. με τη Νορβηγική χορωδία ΑΡΚΑΔΙΑ, Συνεδριακό Κέντρο Δήμου Κόνιτσας

28 Ιουνίου, Μουσική εκδήλωση με τους μαθητές-τριες του Ωδείου Κόνιτσας και την Παιδική Χορωδία Συνεδριακό Κέντρο Δήμου Κόνιτσας

29 Ιουνίου-4 Ιουλίου, Έκθεση έργων του Τμήματος Ζωγραφικής της Κοινοφελούς Επιχείρησης Δήμου Κόνιτσας, στο κτίριο της Δημοτικής Αστυνομίας Κόνιτσας, (Κόνιτσα)

Ιούλιος

2-6 Ιουλίου, Πενθήμερο Κινηματογραφικό Εργαστήρι για νέους με το Νεανικό Πλάνο, , στο Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Κόνιτσας

2-3 Ιουλίου, Διήμερο Εργαστήρι Κινημένων Σχεδίων για παιδιά 9-12 ετών με το Νεανικό Πλάνο, , στο Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Κόνιτσας, Κόνιτσα

9-14 Ιουλίου, Έκθεση έργων του

Τμήματος Αγιογραφίας της Κοινωφελούς Επιχείρησης Δήμου Κόνιτσας, στο Παλιό Δημαρχείο Κόνιτσας, Κόνιτσα

13 Ιουλίου, Ταξίδι στην παράδοση με μουσική και χορό, Κεντρική Πλατεία Κόνιτσας

14 Ιουλίου, Συνέδριο του Ε.Μ.Π., “ Η Συμβολή του Ε.Μ.Π. στην Ολοκληρωμένη Ανάπτυξη του Δήμου Κόνιτσας” στο Συνεδριακό Κέντρο Δήμου Κόνιτσας,

14 Ιουλίου 20 Ιουλίου, Εορτασμός της Γυναίκας της Πίνδου στη Φούρκα Κόνιτσας,

26-29 Ιουλίου, Έκθεση Ζωγραφικής του Νίκου Μουζάκη, ισόγειο Παλιού Δημαρχείου Κόνιτσας

27-29 Ιουλίου, Τριήμερο για την κτηνοτροφία, στην Αετομηλίτσα

Αύγουστος

4 Αυγούστου, Θεατρική παράσταση “Καππαδοκία” με τον Πολιτιστικό Θεατρικό Σύλλογο Καππαδοκών Ν. Καβά-

λας, , Θέατρο Δημοτικής Αστυνομίας, Κόνιτσα

6 Αυγούστου, Στα πλαίσια του *Summer school*, εκδήλωση “Μουσικές του Κόσμου” με τη συμμετοχή των φοιτητών και των νέων της Κόνιτσας, Κόνιτσα

8 Αυγούστου, Εταιρεία Θεάτρου Θεσσαλονίκης “Λαμπιόνι”, παράσταση για παιδιά και όχι μόνο “Ο Μικρός Πρίγκιπας” του Σαιντ Εξυπερύ, Κεντρική Πλατεία Κόνιτσας

10-15 Αυγούστου, Πολιτιστικές εκδηλώσεις Καστανιανης (οργάνωση τοπικοί φορείς)

9-19 Αυγούστου, Αφιέρωμα στους δημιουργούς των Μαστοροχωριών του Γράμμου (Ζωγράφοι, Αγιογράφοι, Ξυλογλύπτες, Μαστόροι της Πέτρας) & οδοιπορικό στο φυσικό περιβάλλον του Γράμμου, (Πυρσόγιαννη, Βούρμπιανη, Γοργοπόταμος, Οξυά, Ασημοχώρι, Χιονιάδες) (συνδιοργάνωση: ΚΕΔΚ και τοπικοί φορείς)

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΦΙΕΡΩΜΑΤΟΣ

9 Αυγούστου: Πυρσόγιαννη

19:30-20:00 Ο Ηλίας Προβόπουλος, Δημοσιογράφος, παρουσιάζει το Βιβλίο του Άγγελου Σινάνη “Ο Γράμμος και τα Μαστοροχώρια της Κόνιτσας”

20:00-22.00 Αργύρης Πετρονώτης, Συντ. Καθηγητής Α.Π.Θ., εισήγηση με προβολή “Το χτίσιμο ενός πετρογέφυρου”

11 Αυγούστου: Χιονιάδες

Αρχιερατικό Μνημόσυνο για τα 30 χρόνια από την κοίμηση του Πατρός Γεωργίου Παϊσίου

Μετά το πέρας της λειτουργίας: Εγκαίνια της Έκθεσης στο Μουσείο Χιονιαδιτών. Σχέδια από τα αρχεία τριών Ζωγράφων (Συλλογές του υπό Ίδρυση Μουσείου)

Διάρκεια έκθεσης 11-27 Αυγούστου 2012

13 Αυγούστου: Βούρμπιανη

20:00-21.00 Κατερίνα Δημάρατου, Εισήγηση με προβολή “Αναφορά στην Παιδεία της περιοχής των Μαστοροχωρίων Κόνιτσας από τα μέσα του 19ου αι. ως τα τέλη του 20ου αι., μέσα από μια αναδρομή στην ιστορία του Σχολείου της Βούρμπιανης”

21.00 Παραδοσιακοί χοροί από το συγκρότημα του Πολιτιστικού Συλλόγου Κατσικά Ιωαννίνων

16 Αυγούστου: στο Γοργοπόταμο

Ημερίδα αφιέρωμα στους Ξυλογλύπτες

18:00-18:30 Χαιρετισμοί

18.30-19.15 Τριαντάφυλλος Σιούλης, Συγγραφέας, Παρουσίαση του βιβλίου του «Ο ξυλόγλυπτος διάκοσμος των εκκλησιών στον ηπειρωτικό χώρο κατά τη μεταβυζαντινή περίοδο και οι τεχνίτες του ξύλου»

19.15-20.15 Κωνσταντίνος Χ. Γεωργιάδης, συνταξιούχος εκπαιδευτικός (Μαθηματικός) “Οι Μαστοροχωρίτες ξυλογλύπτες και τα έργα τους”

Ανοικτή συζήτηση με σύγχρονους μαστόρους ξυλογλύπτες της περιοχής, έκθεση έργων – σχεδίων – φωτογραφιών – εργαλείων.

Ευγενική προσφορά του βιβλίου του Πατρός Δ. Τάτση «Γοργοπόταμος Κονίτσης, το χωριό των περίφημων ξυλογλυπτών», προς όλους τους παρευρισκόμενους

20.15-21.15 Περιήγηση σε δύο εκκλησίες του χωριού (Κοιμήσεως Θεοτόκου και Αγίου Νικολάου) με τον Πάτερα Δ. Τάτση

21.30 Αφιέρωμα σε αγαπημένα μας τραγούδια με την συνοδεία του **παραδοσιακού συγκροτήματος του Κώστα Χαλκιά στο αλώνι του χωριού**

18-19 Αυγούστου: Πληκάτι

18.30-20.00 Χαριτάκης Παπαϊωάννου, Βιολόγος, εισήγηση με προβολή “Το φυσικό περιβάλλον του Γράμμου”

20.00 – 21.00 Δήμαρχος Ερσέκας Αλβανίας, Γεωπόνος, Η περιοχή της Ερσέκας και ο Γράμμος

19 Αυγούστου: Ανάβαση στο Γράμμο. Ξεκίνημα από την πλατεία του χωριού

10-11 Αυγούστου, Συμπόσιο “Αντισεισμική Συμπεριφορά των Πέτρινων Κτιρίων”, Δροσοπηγή (οργάνωση: Αδελφότητα Δροσοπηγιωτών)

(οργάνωση: Σύνδεσμος Αποφοίτων Γυμνασίου -Λυκείου Κόνιτσας)

11 Αυγούστου, 9η Γιορτή πίτας και παραδοσιακό γλέντι, Ελεύθερο (οργάνωση:

11-12 Αυγούστου, Φεστιβάλ χορωδιών με τη συμμετοχή και της Χορωδίας Παραδοσιακής Μουσικής Δήμου Κόνι-

τσας, (Κεράσοβο) (οργάνωση: Τοπ. Σύλλογος)

11-12 Αυγούστου, Γιορτή στο ξύλινο καταφύγιο και ανάβαση ορειβατικών ομάδων στη Δρακόλιμνη και την κορυφή του Σμόλικα, (Παλαιοσέλλι) (οργάνωση: Σύλλογος “Αγία Παρασκευή” Παλαιοσελλίου)

Αύγουστος, Έκθεση φωτογραφίας με θέμα “Το Παζαρόπουλο στην Κόνιτσα, 1927-1930” , της Έλλης Παπαδημητρίου, από το φωτογραφικό αρχείο του Μουσείου Μπενάκη,

Παλιό Δημαρχείο Κόνιτσας,

17 Αυγούστου, ΔΗΠΕΘΕ Ιωαννίνων, “Ο Μανδραγόρας του Μακιαβέλι”, Πυρσόγιαννη

17 Αυγούστου, Γιορτές Αώου στο Πέτρινο Γεφύρι Κόνιτσας, συναυλία με τους Locomodo,

18 Αυγούστου, Γιορτές Αώου στο

Πέτρινο Γεφύρι Κόνιτσας, συναυλία με τον Δημήτρη Ζερβουδάκη,

18 Αυγούστου, Παραδοσιακό Πανηγύρι στη Μόλιστα, (οργάνωση Σύλλ. Μολιστινών)

21 Αυγούστου, ΔΗΠΕΘΕ Ιωαννίνων, “Ο Μανδραγόρας του Μακιαβέλι”, Κλειδωνιά

Αύγουστος- Σεπτέμβριος

Έκθεση έργων λαϊκών δημιουργών και έκθεση φωτογραφίας από το φωτογραφικό αρχείο των Λάμπρου Ράπη και Παναγιώτη Τσιγκούλη, Παλιό Δημαρχείο Κόνιτσας

Σεπτέμβριος

Συνεργασία Δήμου Κόνιτσας και Δήμων Πρεμετής και Ερσέκας Αλβανίας

Έκθεση τοπικών προϊόντων και έργων ντόπιων δημιουργών

Χαράλ. Ν. Ρεμπέλης

Κονιτσιώτικα

Δημοτ. τραγούδια τραπέζιου, χορού, νυφιάτικα και γάμου, λιανοτράγουδα, νανουρίσματα, λαζαρικά, μοιρολόγια, του χάρου και του Κάτω Κόσμου, παραμύθια, παραδόσεις, ευτράπελες διηγήσεις, παροιμίες και παροιμιώδεις φράσεις, αινίγματα, ιδιωματικές φράσεις, ευχές, κατάρες, γλωσσοδέτες, γλωσσικό ιδίωμα Μαστοροχωρίων, τοπωνύμια, Γλωσσάριο, κουδαρίτικα.

Σελ. 360, τιμή 20 ευρώ.

Θα το βρείτε: Βιβλιοπωλεία Κόνιτσας: 1) Ν. Πλουμής, 2) Ελ. Κυρίτση, Νικ. Ρεμπέλης τηλ. 26550 23071 και Δ/νση περιод. «ΚΟΝΙΤΣΑ».

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΑ ΧΩΡΙΑ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΜΑΣ

ΧΑΡΙΛΑΟΣ Γ. ΓΚΟΥΤΟΣ

Α. Κεράσοβο (Αγία Παρασκευή)

– Το οικωνύμιο Κεράσοβο υπήρξε ή υπάρχει και σε άλλα μέρη (Πωγώνι, Δωδώνη, Πρέβεζα, Ευρυτανία, Τρίκαλα). Προήλθε είτε από την λέξη κεράσι, είτε από τα ονόματα Κέρασος ή Κεράσης¹.

– Πληθυσμός: το 1846 κάτοικοι 287, το 1874 1152, το 1888 860, το 1911 941, το 1920 722, το 1940 1310.

– Σε τοποθεσίες του χωριού βρέθηκαν κατάλοιπα ψηφιδωτών δαπέδων, ρωμαϊκού λουτρού, αγγείων και τάφων, νομίσματα και μεγάλος λίθινος χειρόμυλος, όλα δε αυτά θεωρούνται ως αρχαία ή βυζαντινά².

– Στους εράνους που διενεργούσαν μοναχοί της μονής Ζάβορδας Γρεβενών την περίοδο 1534-1692, έδωσαν χρήματα κάποτε και 17 κάτοικοι του Κερασόβου που ανήκε στην επισκοπή Βελλάς. Το χωριό μνημονεύεται και στις παρρησίες της Μολυβδοσκεπάστης μονής (ανανέωθηκε το 1788) και της μονής Σκαμνελίου Ζαγορίου (1736)³.

– Εκτός από τον οικισμό Κεράσοβο ή Λόγκα, υπήρχαν παλαιότερα και δύο άλλοι οικισμοί του χωριού: αφ' ενός ο Κάτω Μαχαλάς, νοτιοδυτικά, σε απόσταση 500 μέτρων, στην περιοχή όπου υπάρχει εκκλησία του Αγίου Νικολάου, και αφ' ετέρου το Ριάχοβο, βορείως, σε απόσταση 3-4 χιλμ., όπου υπήρχαν και χάνια, τα οποία εξυπηρετούσαν τους διαβάτες της οδικής αρτηρίας που διέρχονταν από τις τοποθεσίες: αυχένας Βέργου, Ταμπούρι, Ντουραλή και Γύφτισσα, όπου σώζονται καλτερίμια. Η εκκλησία του Ριάχοβου ήταν αφιερωμένη στην Κοίμηση της Θεοτόκου και λεγόταν Κλαδαριώπισσα⁴.

1. Κ. Οικονόμου, Τα οικωνύμια του νομού Ιωαννίνων, 2006 135. Πρβλ. το δημοτικό τραγούδι για την κόρη Κερασίνα (Γ. Κοντοδήμος, Λαογραφικά-ιστορικά Κερασόβου, 1978 383.

2. Δ. Σαμαράς, Κεράσοβο, 2002 53, 67, 69, 72, 101, ο ίδιος Εκκλησίες, εξωκλήσια, εικονίσματα και νερόμυλοι του χωριού μας, 1999 120, Κοντοδήμος, Κερασοβίτικα βιώματα, 1988 269.

3. Μ. Χατζηγιάννου, Η ιστορική εξέλιξη των οικισμών στην περιοχή του Αλιάκμονα, 2002 205, 75, Ηπειρ. Εστία, τ. 1966 854, Επιστ. Επετ. Βυζ. Σπουδών, τ. 1935 305.

4. Κ. Στεργιόπουλος, Ηπειρ. Χρονικά, τ. 1937 216, τ. 1938 168, Σαμαράς, Κεράσοβο, 65-67, 57, 24, 195, 198, 413, Κοντοδήμος, Κερασοβίτικα.... 172, 167. Στην σελ. 93 γράφει ότι ο εν λόγω δρόμος ήταν διαβατός όλο το έτος, ενώ στον δρόμο μεταξύ Πυρσόγιαννης και Εφταχωριού γίνονταν ληστείες.

Πιθανολογώ ότι ονομάστηκε έτσι επειδή σε αυτήν μεταφέρθηκαν και φυλάχθηκαν εικόνες και άλλα πράγματα της γειτονικής μονής Κλαδόρμης από τότε που η μονή αυτή καταστράφηκε μέχρι το 1747 που ανακαινίσθηκε.

– Κοντά στο Ριάχοβο, στην τοποθεσία Κρέμαση Ραχοβίτσας, υπήρχε μονή που ήταν αφιερωμένη στα Γενέθλια του Ιωάννου του Προδρόμου και είχε τρία καμπαναριά. Στον χώρο αυτόν σώζονται ίχνη τοίχων και βρέθηκε θυμιατήρι. Το 1900 περίπου μεταφέρθηκαν από εκεί 200 έως 300 φορητές εικόνες, οι οποίες τοποθετήθηκαν κατά στοίβες στην κεντρική εκκλησία του Κερασόβου, αλλά αργότερα κάηκαν ως καυσόξυλα για θέρμανση. Σώζονται μόνον δύο από αυτές, εκ των οποίων η μία παριστά τον Ιωάννη Πρόδρομο. Στην μονή υπήρχαν και τρεις σφαιρικές πέτρες, ενώ άλλες δύο υπήρχαν στο Ριάχοβο, εκάστη δε από αυτές είχε βάρος 40 οκάδων και κρίκο σιδερένιο. Μάλλον ήσαν όργανα άθλησης⁵.

– Σύμφωνα με την παράδοση, οι χωριανοί έσφαζαν ελάφι προστευόμενο από την Αγία Παρασκευή, η εικόνα της που υπήρχε σε ομώνυμο ναό του χωριού έφυγε μόνη της και επήγε στο Παλιοσέλι (ίσως τον 17ο αιώνα), όπου και παρέμεινε⁶.

– Η κεντρική εκκλησία της Κοιμήσεως της Θεοτόκου κτίσθηκε το 1812, κοντά στην θέση ομώνυμης παλαιότερης εκκλησίας (δίπλα στην οποία υπήρχε νεκροταφείο), ιστορήθηκε δε το 1817. Οι παλιές φορητές εικόνες της, εκ των οποίων δύο του 1786 (βρεφοκρατούσα, Χριστός) και μία του 1817 (κοίμηση της Θεοτόκου), ίσως προέρχονται από τη μονή Ριαχόβου ή από τις παλαιότερες εκκλησίες της Αγίας Παρασκευής και του Αγίου Νικολάου. Η φορητή εικόνα της Παναγίας, η οποία κατά την παράδοση ζωγραφήθηκε το 1777 και μεταφέρθηκε εδώ το 1785 από το Ριάχοβο, ίσως ήταν η λεγόμενη “Κλαδαριώτισσα” που χάθηκε το 1955⁷.

– Το εξωκκλήσι που ήταν αφιερωμένο στον Άγιο Προκόπιο, αφιερώθηκε αργότερα στον Άγιο Γεώργιο με την ελπίδα ότι οι μουσουλμάνοι τσιφλικάδες δεν θα το έβλαπταν επειδή εφοβούντο τον Άγιο Γεώργιο (σώζονται σε αυτό τρεις φορητές εικόνες του 1816)⁸.

– Ο Κοσμάς Αιτωλός, όταν ήρθε στην ράχη Βέργου, έκρινε ότι έπρεπε να πάει

5. Σαμαράς, ό.π., 71, 72, 74-75, 198, 212, ο ίδιος, Εκκλησίες 25-26, Κοντοδήμος, Κερασοβίτικα... 91, 167, 66, 68, ο ίδιος, Λαογραφικά... 66, 73, 437.

6. Αν. Ευθυμίου, εφημ. “Πρωινός Λόγος” Ιωαννίνων φ. 24, 25, 27 Ιουνίου 1963, Η. Βασιλίκας, εφημ. “Ηπειρ. Μέλλον” φ. της 2.9.1964, Σ. Τσόδουλος, Ηπειρ. Χρονικά, τ. 2002 141-3, όπου πρόσθετη βιβλιογραφία, Σαμαράς, Εκκλησίες... 44-46.

7. Σαμαράς, Εκκλησίες... 11, 15, 18, 23, 27, ο ίδιος, Κιράσοβο, 74, 75.

8. Σαμαράς, Εκκλησίες, 48-50.

όχι στο Κεράσοβο, αλλά στην Στράτσιανη που τότε κινδύνευε να τουρκέψει⁹ (εξισλαμισθεί).

– Το 1743 ο Γιάννης Πρίφτης, καπετάνιος της Σαμαρίνας, έδιωξε από εκεί και από το Κεράσοβο μέχρι το Τεπελένι τον Βελή μπέη, πατέρα του Αλή πασά, ο οποίος προερχόμενος από την Θεσσαλία, λεηλατούσε τους εδώ τόπους¹⁰.

– Το 1785 ο οπλαρχηγός Μίτικος εγκαταστάθηκε στο Κεράσοβο και ελάμβανε τροφές από χωριανούς, γι' αυτό ο αστυνόμος της Κόνιτσας έκαψε το χωριό. Τότε μετοίκησαν κάμποσες οικογένειές του στο χωριό Ντόλος Κοζάνης (όπου δημιούργησαν την συνοικία Κερασοφάδες, στην οποία υπήρχαν Κερασοβίτες ακόμη και κατά το 1818 και το 1836), ενώ οι Ριαχοβίτες μετοίκησαν στο Κεράσοβο, όπου έφεραν και την εικόνα της Παναγίας¹¹.

– Στο Κεράσοβο υπήρχαν σπαχήδες από το 1786 (ίσως και ενωρίτερα) μέχρι το 1845. Από το 1695 το χωριό τέθηκε υπό την προστασία Αλβανών μπέηδων, οι οποίοι από το 1830 περίπου επιδίωξαν με αυθαιρεσίες και δωροδοκίες να αναγνωρισθούν ως τσιφλικάδες. Απήγαγαν τότε τον κοινοτάρχη παπα Γιάννη στην Κόνιτσα, απαιτώντας να δηλώσει ότι το χωριό είναι τσιφλίκι τους, αλλ' αυτός αρνήθηκε, οι δε Κερασοβίτες έστειλαν δικούς τους στην Πόλη και έλαβαν διαδοχικά τρία σουλτανικά διατάγματα που όριζαν ότι το Κεράσοβο δεν είναι τσιφλίκι. Το 1852, με ραδιουργίες των μπέηδων, οι δημογέροντες του χωριού προφυλακίσθηκαν στα Γιάννενα. Το 1860 οι μπέηδες κατάφεραν να αναγνωρισθούν ως τσιφλικάδες με σουλτανικό διάταγμα, το οποίο όμως δεν ενεργοποιήθηκε διότι δεν εκδόθηκαν τίτλοι κυριότητάς τους, αλλ' ωστόσο οι μπέηδες απαιτούσαν από το χωριό να δίνει το γεώμορο. Το 1863 πολλές από τις οικογένειες του χωριού που αδυνατούσαν να δώσουν το γεώμορο μετοίκησαν στην Θεσσαλία, ιδίως στην Σκλάταινα Καρδίτσας. Το 1886 ο λήσταρχος Νταβέλης σκότωσε τον τσιφλικά Μουσλίμ και έκαψε το σπίτι του, συνεργαζόμενος με Κερασοβίτες.

Το 1901 στάλθηκαν στην Πόλη δύο αντιπρόσωποι του χωριού για να ζητήσουν να αναγνωρισθεί το δίκιο του, αλλ' η εκεί αστυνομία τους ανάγκασε να επιστρέψουν

9. Κοντοδήμος, Κερασοβίτικα... 174, Σαμαράς, Εκκλησίες... 120.

10. Ι. Λαμπρίδης, Ηπειρ. μελετήματα, τχ Β', 1887 17, Κ. Κρυστάλλης, Εβδομάς, τ. 1891 τχ. 9, Α. Γεωργίου, Πολιτικόν κάτοπτρον των πολιτικών της Ελλάδος, 1880 190-191, Α. Wace/m. Thompson, Οι νομάδες των Βαλκανίων, 1989 147, Α. Βακαλόπουλος, Ιστορία της Μακεδονίας 1992 294, Σαμαράς, Κεράσοβο, 223. Βλ. όμως και Π. Αραβαντινός, Χρονογραφία της Ηπείρου, 1856 τ. Α' 257, ο ίδιος, Ηπειρωτικά τραγούδια, 28, 37, Α. Παπαδημητρίου, Σελίδες ιστορίας των Γρεβενών, 2002 317-8. Τότε ίσως καταστράφηκε η μονή Κλαδόρμης (Γκούτος, ό.π., 47, 51, 107-108).

11. Βλ. Γκούτος, Κεράσοβο, τχ 120/2011, ο ίδιος, Κόνιτσα, τ. 2010 413.

στο χωριό. Το 1907 οι μπέηδες δωροδόκησαν τους αρμόδιους και έλαβαν χαριστικώς βεβαίωση ότι το Κεράσοβο είναι τσιφλίκι τους, αλλά το 1913 το ανώτατο ακυρωτικό δικαστήριο δικαίωσε το Κεράσοβο. Επακολούθησαν νέες αντιδικίες μέχρι το 1938, οπότε οι μπέηδες εγκατέλειψαν τον δικαστικό αγώνα¹².

– Μετά την ερήμωση του Ριάχοβου, υπήρχαν 24 μπάστενες-σπίτια, εκ των οποίων 13 ήσαν στην περιοχή του και 11 στο Κεράσοβο. Πριν από το 1912 πολλοί Κερασοβίτες βιοπορίζονταν κατά το πλείστον είτε παράγοντας οικοδομική ξυλεία που μετέφεραν με ζώα τους στα περίχωρα, είτε εργαζόμενοι ως οικοδόμοι σε άλλους τόπους¹³.

– Από το Κεράσοβο πέρασαν το 1806 ο Γάλλος πρόξενος Πουκεβίλ και το 1896 ο Ιταλός βοτανολόγος Baldaeci που ήταν ο πρώτος ερευνητής βοτάνων στον Σμόλικα. Στην περιοχή του χωριού υπάρχουν δύο σπήλαια. Στην θέση Λειβάδι υπήρχε σπάνιο είδος κέδρου (με ρητίνη), που χρυσίμευε και ως σκιοθηρικό ρολοί. Ο πλάτανος της πλατείας φυτεύθηκε το 1894¹⁴.

– Μουχτάρηδες του χωριού διετέλεσαν και οι: Δημ. Χρήστου (1872-3), Ευ. Γεωργίου, Ευ. Τέλης (1874). Το χωριό το 1875 είχε 192 οικογένειες και κοινό σχολείο με 36 μαθητές και με δάσκαλο μισθοδοτούμενο με εισφορές των χωριανών, ενώ το 1899 είχε δύο δασκάλους και 60 μαθητές¹⁵.

– Το 1855 έδρασαν ως αντάρτες επαναστάτες ο Κουτσογιώργος, ο Πλιάτσικας και ο Σπαθούλας, ο οποίος ήταν άριστος στο τρέξιμο, στο άλμα και στην ιππασία και σκότωσε τον Χασάν Καπάτση. Γυμνασμένος ήταν και ο Ρωμιός Βελεστίνοσ που έζησε και στα Βαλκάνια αλλά δολοφονήθηκε το 1900 από τον τσιφλικά Τακή μπέη¹⁶.

– Οι τρεις ιερείς του χωριού το 1893 συμφώνησαν για τις αρμοδιότητές τους στις τρεις ενορίες. Το 1904 οι ενοικιαστές του ξενώνα και του μαγαζιού, που ανήκαν

12. Βλ. Γκούτος, Κεράσοβο, τχ. 121/2012.

13. Κοντοδήμος, Κερασοβίτικα... 286, ο ίδιος Λαογραφικά... 69, 313, Β. Τζαλόπουλος. Ηπειρωτικόν Ημερολόγιον η Νέα Ελλάς, 1913 139, Α. Πετρονώτης/Β. Παπαγεωργίου, Μαστόροι χτίστες από τα μαστοροχώρια της Κόνιτσας, 2008 627 επ., Σαμαράς Κεράσοβο, 389 επ., Ο Β. Κυρίτσης το 1906 ανέλαβε την εργολαβία κατασκευής του σχολείου Παλιοσελιού (Κόνιτσα, τ. 1990 247).

14. Rouqueville, Ταξίδι στην Ελλάδα. Τα Ηπειρωτικά, 1994 169, Α. Baldacci, Επετ. Παρνασσού, 1899 152 επ. (= Κόνιτσα, τ. 2003 213 επ.), Κεράσοβο, τχ 118/2011, Κοντοδήμος, Κερασοβίτικα... 89, 75-86, 88.

15. Αν. Ευθυμίου, Σελίδες από την ιστορία της Κόνιτσας, 1997 43, 47, 49, 51, 54, Επετ. του εν Κων/πόλει Φιλ. Συλλ. 1875 191, εφημ. "Αγών" φ. της 11.2.1900. Για τους δασκάλους, βλ. και Σαμαράς, ό.π., 169, 171, 178 επ.

16. Σαμαράς, ό.π., 237, Κοντοδήμος, Κερασοβίτικα... 66-68, 74, 151.

στην εκκλησία, αρνήθηκαν να πληρώσουν τα μισθώματα. Ο Κ. Γ. Φουντάς το 1910 έγινε μοναχός στο Άγιο Όρος με το όνομα Μητροφάνης, απέθανε δε το 1919¹⁷.

– Τον Δεκέμβριο του 1912 το Κεράσοβο επαναστάτησε και οι 200 άνδρες του εφοδιάσθηκαν με όπλα. Την 17.1.1913 ήλθαν 2.000 Τούρκοι στρατιώτες και λεηλάτησαν το χωριό ενώ τα γυναικόπαιδα έφυγαν στην Δ. Μακεδονία. Την 26.1.1913 οι Τούρκοι έκαψαν 90 από 130 οικίες του χωριού και έφυγαν αφήνοντάς το ελεύθερο¹⁸.

Β. Σταρίτσανη (Πουρνιά)

Το οικωνύμιο Σταρίτσανη έχει σλάβικη προέλευση και σημαίνει παλαιός, αρχαίος. Σε χάρτη του 1829 σημειώνεται ως Staritchani. Όμοια η παρόμοια οικωνύμια υπήρξαν στην περιοχή της Καστοριάς και σε σλαβόφωνες χώρες¹⁹.

Πληθυσμός: το 1846 κάτοικοι 576, το 1874 642, το 1888 600, το 1911 618, το 1920 404, το 1940 438. Ομάδες χωριανών αποτυπώθηκαν σε δύο φωτογραφίες του 1925 (Κόνιτσα, τ. 1991 140).

Στην τοποθεσία Νταλιόπολη, που ίσως σημαίνει παλαιόπολη ή μακρύς κάμπος, ο Ι. Λυμπερόπουλος το 1946 είδε να εξέχουν μεγάλες λαξευμένες πέτρες που σχημάτιζαν περίγραμμα θεμελίων μεγάλου αρχαίου κτηρίου, αργότερα δε έγραφε ότι ίσως ήταν εκεί η ομηρική κώμη Τράμπυα που την επισκέφθηκε ο Οδυσσέας. Εκεί πλησίον βρέθηκε νόμισμα που απεικόνιζε τον Δία και κάποιον βασιλιά, υπήρξε δε κάποτε το μεγάλο χωριό Τράπια, το οποίο ερημώθηκε το 1670 λόγω επιδημίας πανώλης και αργότερα κατολίσθησε. Οι κάτοικοι της Τράπιας μετεγκαταστάθηκαν παρακάτω σε νέους οικισμούς (Σταρίτσα, Σελιό, Άγιοι Ανάργυροι - Παλιό-σπιτα). Στην Σταρίτσα, όπου βρίσκεται εξωκκλήσι του Αγίου Σάββα, κτίσθηκε ομώνυμη μονή μετά την επιδημία, υπήρξε δε εκεί και λοιμοκαθακτήριο. Στην τοποθεσία Βρωμονέρια αναβλύζει θειούχο νερό²⁰.

Μεταξύ των χωριών που αναγράφτηκαν κατά την περίοδο 1762-1933 στην παρρησία της μονής Σωσίνου (Παρακάλαμος), περιλαμβάνεται και η Σταρίτσανη. Το

17. Σαμαράς ό.π., 158, 159, 169, 416, Ηπειρ. Ημερολόγιο, τ. 1999 222. Για τους ιερείς του χωριού μετά το 1811, βλ. Σαμαράς, Εκκλησίες, ... 30. Για τις κληροδοσίες προς την εκκλησία, βλ. Κοντοδήμος, ό.π., 187, 196.

18. Βλ. Γκούτος, Κεράσοβο, τχ 120/2011.

19. Κ. Οικονόμου, ό.π., 279, Γκούτος, Η επαρχία ... 265. Το οικωνύμιο Τσαρίτσανη (στην Θεσσαλία) σημαίνει τόπος με μουριές (Κ. Σπανός, Θεσσ. Ημερολόγιο, τ. 1998 157).

20. Βλ. Λυμπερόπουλος, Κόνιτσα, τ. 1999 213, ο ίδιος Ηπειρ. Εστία, τ. 1980 209, Γ. Παπαβασιλειάδης, Κόνιτσα, τχ 46/1966, Χ. Χρησιδης, Πουρνιά Κονίτσης Ιωαννίνων το χωριό μου 1991 24, 25, 53-57, 117, Γκούτος, ό.π., 68, 76, 81, πρβλ. Κοντοδήμος, Λαογραφικά... 49.

εξωκκλήσι Άγιος Χριστόφορος κτίσθηκε αρχικά το 1734 και είχε κρύπτη κάτω από το ιερό βήμα. Το εξωκκλήσι Αγία Τριάδα κτίσθηκε αρχικά το 1784. Η ενοριακή εκκλησία κτίσθηκε αρχικά το 1807 από τον χωριανό αρχιτεχνίτη Ν. Νταλέκο. Το εξωκκλήσι Άγιος Χαράλαμπος κτίσθηκε το 1822 από χωριανούς οικοδόμους που διέμεναν τότε εκεί μέχρι να παύσει η επιδημία πανώλης.

Σε άλλα τρία εξωκκλήσια σώζονται πράγματα στα οποία είναι γραμμένα τα έτη 1777, 1798 1799²¹.

Περί το 1900, λεγόταν ότι, όταν τον παλιό καιρό τα γράμματα ήσαν κατατρεγμένα, κρύφτηκαν στο δασκαλοχώρι Σταρίσανη. Πληροφορίες για μερικούς από τους δασκάλους του: Ο Χ. Παναγιώτη συνόδευσε τον Κοσμά Αιωλό σε χωριά της επαρχίας μας. Ο Γ. Τζούνης (περίπου 1785-1849) σπούδασε στα Γιάννενα και στην Κέρκυρα, δίδαξε στα Μπιτόλια, στην Αίγινα, στο Ναύπλιο, στην Κόνιτσα και στην Μόλισσα, στάλθηκε δε από τον Καποδίστρια για διαπραγματεύσεις στην Πετρούπολη, στο Λονδίνο και στο Παρίσι. Ο Π. Καραλούλης ή Πολύκαρπος (περίπου 1785-1855) σπούδασε στα Γιάννενα και εμόνασε μετά το 1840 στο εξωκκλήσι Παναγία, όπου δίδασκε σε νέους της Σταρίσανης και γειτονικών χωριών. Ο Β. Τζουνόπουλος (1815-80) δίδαξε στην Σταρίσανη, σε γειτονικά χωριά και στην Θράκη, πολέμησε δε κατά το 1881 στην Θεσσαλία. Ο Γ. Παπαβασιλειάδης (περίπου 1850-1915) σπούδασε στο χωριό και στην Αθήνα, δίδαξε στην Κόνιτσα, στην Μόλισσα και στο χωριό του και έγραψε ιστορία της Σταρίσανης²².

Ο αποβιώσας το 1865 στο Βουκουρέστι Π. Κυπαρίσσης κληροδότησε στο χωριό 1635 γρόσια για την ανέγερση σχολείου. Το 1880 η εκκλησία του χωριού δαπάνούσε χρήματα για το σχολείο και για τους κρατικούς φόρους. Το 1875 το χωριό είχε 107 οικογένειες και σχολείο αλληλοδιδασκτικό με 27 μαθητές, ενώ το 1899 είχε σχολείο δημοτικό με 50 μαθητές²³.

Η “Φωνή της Ηπείρου” έγραψε την 11.2.1894 ότι οι κάτοικοι είναι φιλόμουσοι. Πληροφορίες για μερικούς σπουδαγμένους Σταριτσιώτες: Ο Π. Χρηστίδης (γενν.

21. Λ. Βρανούσης, Επετ. Μεσ. Αρχείου, τ. 1956 109-110, Α. Γκόγκος, Παρακάλαμος, τ. Α. 1995 533, 551, Χρηστίδης, ό.π., 24, 29, 134-135, 26, 23, 7. Για τον Άγιο Χριστόφορο, βλ. και Γκούτος, ό.π., 92 σημ. 321.

22. Βλ. Παπαβασιλειάδης, Κόνιτσα, τχ 47/1966, Χρηστίδης, ό.π., 150-158, όπου αναφορές και σε άλλους δασκάλους του χωριού. Μεταξύ των υποτρόφων της Καπλανείου σχολής το 1811 ήταν και ο Ι. Στανιτσιώτης (Σ. Μπέπης, Ηπ. Χρονικά, τ. 1996-7 215), ο οποίος ίσως εκ παραδρομής δεν γράφθηκε Σταριτσιώτης.

23. Ι. Λαμπρίδης, Περί των εν Ηπείρω αγαθοεργημάτων, 1880 τ. Α' 133, τ. Β' 190, Επετ. του εν Κων/πόλει... 191, εφημ. “Αγών” φ. της 11.2.1900.

το 1804) σπούδασε στα Γιάννενα, διετέλεσε γραμματικός του αρματολού Γερο-Δήμου Τσέλιου, έγινε πενήνταρχος ταξiάρχης το 1834 και του δόθηκαν γαίες στο Αγρίνιο λόγω των αγώνων του.

Ο Κ. Φ. Παπαβασιλειάδης σπούδασε στο χωριό, στα Γιάννενα και στην Αθήνα και έγινε δικηγόρος στα Τρίκαλα το 1910. Ο Γ. Δ. Σακκάς (1856-1921) σπούδασε στο χωριό, στην Κόνιτσα και στα Γιάννενα, διετέλεσε δάσκαλος στην Ζίτσα, έπειτα σπούδασε νομικά στην Αθήνα και έγινε δικηγόρος στα Γιάννενα. Ο Μ. Κουτσιούκης έγινε γιατρός το 1903. Ο Β. Παπαβάσος το 1912 ήταν αντισυνταγματάρχης του ελληνικού στρατού²⁴.

Ο Κώστας Βουρμπιανίτης, γραμματικός του Αλή πασά, εδάνεισε 1.100 γρόσια στην κοινότητα των “Σταριτσιωτών” το 1816. Ο Χ.Γ. Σταριτσιώτης ήταν γενικός προεστός του χωριού το 1827 και το 1830 τουλάχιστον. Το 1830 οι προεστοί του χωριού αρνήθηκαν να παραδεχθούν ότι το χωριό ήταν δήθεν τσιφλίκι, γι’ αυτό φυλακίσθηκαν στην Κόνιτσα. Γνωστοί μας μουχτάρηδες: Β. Εξάρχου το 1834, Β. Παπαγιαννούλης και Β. Καζάνος το 1874, Χ. Β. Παπαχρησιτίδης ή Μουλάς (1853-1944) γύρω στο 1910²⁵.

Η γέφυρα στην Μαύρη Πέτρα κατασκευάσθηκε το 1853 με δαπάνες της Βασ. Κυριακούλη (11.000 γρ.) και άλλων (49.000 γρ.). Το 1873 κατασκευάσθηκε η γέφυρα στο Σελιό με δαπάνες του Δ. Καφέ (1.362 γρ.), του Β. Κουτσιούκη (1.365 γρ.) και του Γανναδιώτη Σ. Ξεινού (1.090 γρ.). Το 1863 λιθοστρώθηκαν δρόμοι με δαπάνες του Β. Κουτσιούκη. Το 1872 κατασκευάσθηκε η πλησίον του χωριού γέφυρα με προσωπική εργασία των χωριανών. Το 1897 οι χωριανοί κατέστρεψαν σμήνη ακρίδων που ενέσκησαν στο χωριό²⁶.

Ο λόγιος Χρ. Χρηστοβασιίλης έγραψε το 1925 ότι οι Σταριτσιωτιές ασχολούνται με την οικοδομική και την ξυλουργική, η δε παροιμία τους στο Βουκουρέστι ανθεί. Το 1801 εργάσθηκαν ως οικοδόμοι στο κάστρο των Ιωαννίνων 24 “Σταριτσιώτες”. Το 1821 δέκα χωριανοί οικοδόμοι άφησαν την εργασία τους στο Άγιο Όρος για να μετάσχουν στην επανάσταση. Το 1847 ο “αρχιτέκτων Χρήστος Ιωάννου από χωριόν Στριτζανή”

24. Βλ. κατά σειρά: α) Παπαβασιλειάδης, Κόνιτσα, τχ 47/1966, Ηπ. Εστία, τ. 1990 307. Ο πατέρας του Δήμου Τσέλιου έγραψε το 1827 ότι “ο κυρ. Παναγιώτης Χρησιτίδης” είναι γραμματικός του γιού μου (βλ. Ευ. Κουμουτσοπούλου, Ο στρατηγός Δήμος Τσέλιος ο περίφημος γέρο Δήμος, 1930 3). β) Χρησιτίδης, ό.π. 153, γ) Θ. Κοσμάς, Η Ζίτσα του 19ου αιώνα, 2005 154. γ) Κόνιτσα, τ. 1984 8, βλ. και Κόνιτσα, τ. 2008 175, δ) Παπαβασιλειάδης, Κόνιτσα, τχ 47/1966.

25. Βλ. κατά σειρά: α) Ηπ. Χρονικά, τ. 1938 68. β) Ηπ. Χρονικά, τ. 1941 131, 132, 123 γ) Παπαβασιλειάδης, Κόνιτσα, τχ 48/1966, δ) Ηπ. Χρονικά, τ. 1929 233, Ευθυμίου, Σελίδες, 51, 52, Χρησιτίδης, ό.π., 70.

26. Βλ. κατά σειρά: Λαμπρίδης, ό.π., τ. Β’ 187, τ. Α. 150 (πρβλ. Χρησιτίδης, ό.π., 17-18), τ. Β 190, Κόνιτσα, τχ 130-132/1973, Φωνή της Ηπείρου φ. της 7.2.1897.

εργάστηκε για την κατασκευή μονής και μιας οικίας στην Ναυπακτία. Κατά τα έτη 1891 και 1898 ο “τέκτων Ν.Χ. Βριζώνης” έκτισε δύο οικίες στο Σκαμνέλι²⁷.

Ο Β. χ. Έξαρχος (1820-1900) ήταν ο κυριότερος ιδιοκτήτης καταστημάτων στην αθηναϊκή συνοικία Εξάρχεια, που ονομάστηκε έτσι για τον λόγο αυτό. Η Φωνή της Ηπείρου έγραψε την 2.1.1898 ότι “ο γνωστός τοις πάσι Βασ. Έξαρχος, κτηματίας” μετέχει στο συμβούλιο της Φιλεκπαιδευτικής Αδελφότητας Κονίτισης, όπως και ο δικηγόρος Γ. Σακκάς²⁸.

Το 1879 επέδραμαν στο χωριό οι Λεωνίδας, Κούστας και Τοπέτσας με άλλους 80 ληστές, άρπαξαν χρήματα και πολύτιμα κινητά από τους Β. Κουτσιούκη, Δ. Παπαδάδου, Ι. Παπανικολάου, Β. Παπαγιαννόπουλο, Δ. Σακκά και Κατσάκο, έκαψαν σπίτια και εκακοποίησαν χωριανούς, αλλά μπόρεσαν να φύγουν οι Έξαρχος, Παπαχρηστίδης, Δ. Θεοδώρου και η σύζυγος Γ. Παπαβασιλειάδη. Περί το 1883 ο λήσταρχος Κελεπούρης επέδραμε στο σπίτι του Δ. Σακκά²⁹.

Άλλα περιστατικά σχετικά με Σταρισιώτες: Το 1823 ο Δ. Αναστασίου ζωγράφισε φορητή εικόνα αγίου για ναό της Μόλιστας. Το 1842 ο Π. Νικολάου, με μάρτυρα τον Β. Ν. Καραλούλη, επώλησε χωράφι του που είχε στην Βουλινίστα, δίπλα σε χωράφι του Β. Εξάρχου και σε τόπο των Μολιστινών. Στην επανάσταση του 1854 αγωνίσθηκαν και συγχωριανοί υπό τους Ζιάκα, Γρίβα και Καραγιώργο. Το 1884 την Μ. Εβδομάδα ο παπα Τρύφων λειτούργησε στα Καβάσιλα. Το 1893 κατά την Ανάσταση, λόγω πυροβολισμού από τον Β. Καλογιάννη, που ήταν αρτοποιός στην Αθήνα, τραυματίστηκε χωριανή. Το 1896 ο Λ. Θεοδώρου παραπέμφθηκε σε δίκη επειδή εξύβρισε τον Μωάμεθ στο Κεράσοβο ενώ γλεντούσε με τον τσιφλικά. Το 1900 ήλθαν από την Ρουμανία στην Αθήνα και από εκεί στο χωριό οι Β. Νάτσιος, Φ. Καφές, Σ. Τσιούνης, Α. Καφές, Γ. Τσάνος και Δ. Ζήσου³⁰

27. Βλ. κατά σειρά: α) Κόνιτσα, τ. 2009 398, β) Β. Παναγιωτόπουλος, Αρχείο Αλή Πασά, τ. Α' 2007 185, γ) Παπαβασιλειάδης, Κόνιτσα, τχ 47/1966, δ) Α. Πετρονάκης, εις Πρακτικά Β', Ιστ. Συνεδ. Απωλοακαρνανίας, Β' 2004 911, 913, ε) Μ. Τσούπη, Ηπειρωτικά λιθόγλυπτα, 2006, 39, 40.

28. Βλ. Χρηστίδης, ό.π. 221 επ., Ν. Βρυζώνης, Κόνιτσα, τ. 1998 205 επ. Μάλλον δεν ταυτίζεται με τον προαναφερθέντα ομώνυμο προεστό του 1834.

29. Αθην. εφημ. “Ωρα”, φ. της 9.6.1897 (=Κόνιτσα, τ. 2006 250), Ευθυμίου, Κόνιτσα, τχ 17-18/1963, τχ 21-23/1963, τχ. 30-31/1963.

30. Βλ. κατά σειρά: α) Ηπ. Εστία, τ. 1955 763 (=Γκούτος, Μολιστινά, 1983 165). β) Γκούτος, Η επαρχία 226. γ) Παπαβασιλειάδης, Κόνιτσα, τχ 47/1966. δ) Ηπ. Εστία, τ. 1969 227, πρβλ. Χρηστίδης, ό.π. 137. ε) Φωνή της Ηπείρου, 23.4.1893. στ) Φωνή της Ηπείρου, 21.7.1896 (=Κόνιτσα, τ. 2006 104). ζ) Φωνή της Ηπείρου, 23.6.1900.

ΕΚΘΕΣΗ ΣΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΧΙΟΝΙΑΔΙΤΩΝ ΖΩΓΡΑΦΩΝ

ΣΧΕΔΙΑ ΑΠΟ ΤΑ ΑΡΧΕΙΑ ΧΙΟΝΙΑΔΙΤΩΝ ΖΩΓΡΑΦΩΝ -
ΑΠΟ ΤΙΣ ΣΥΛΛΟΓΕΣ ΤΟΥ ΥΠΟ ΙΔΡΥΣΗ ΜΟΥΣΕΙΟΥ

ΧΙΟΝΙΑΔΕΣ

ΕΓΚΑΙΝΙΑ: ΣΑΒΒΑΤΟ 11 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ, 11.00' π.μ.

ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 11 - 27 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2012

Με την έκθεση των σχεδίων από τα αρχεία Χιονιαδιτών ζωγράφων, ανεπίσημα εγκαινιάζονται και οι δραστηριότητες του υπό ίδρυση **Μουσείου Χιονιαδιτών Ζωγράφων**, αν και ο δρόμος για τη ολοκλήρωση και τη λειτουργία του είναι ακόμη μακρύς. Ο σκοπός αυτής της έκθεσης είναι να τιμηθούν οι Χιονιαδίτες ζωγράφοι και στον τόπο τους και να προωθηθεί περαιτέρω η υπόθεση της δημιουργίας του Μουσείου.

Τα έργα της έκθεσης των σχεδίων από τα αρχεία τριών Χιονιαδιτών ζωγράφων, του **Νικόλαου Ιωάννη Παπακώστα** (1872 - 1955), του **Πολύκαρπου Αναστάσιου Ζωγράφου** (1874 - 1953) και του **Θωμά Ευάγγελου Χρήστου** (1912 - 1996), επιλέχτηκαν από τις συλλογές του υπό ίδρυση Μουσείου. Τα αρχεία των τριών ζωγράφων δωρίθηκαν από τους απογόνους των ζωγράφων για το Μουσείο. Στην έκθεση περιλαμβάνονται επίσης δύο αντίβολα που προέρχονται από το εργαστήρι των ζωγράφων αδελφών **Χριστόδουλου και Θωμά Παπακώστα - Μαρινά**, πρόσφατη δωρεά του Κώστα Τζιμούλη.

Η έκθεση αποτελείται από **σχέδια**

και αντίβολα, τα οποία ήταν βασικά εργαλεία δουλειάς των παλαιών ζωγράφων. Ως **σχέδια** εννοούνται κάθε είδους απεικονίσεις με ελεύθερο χέρι σε χαρτί, με τη χρήση μολυβιού, μελάνης ή με ελαφριές χρωματικές ύλες. Συνήθως γίνονταν για να χρησιμοποιηθούν ως μελέτες στη δημιουργία του κυρίως ζωγραφικού έργου τους. Είναι διαφόρων ειδών, από απλά σκαριφήματα έως λεπτομερείς μελέτες με φωτοσκιάσεις, με εικονογραφικά ή κοσμικά θέματα. Παρά την ενδεχόμενη καλλιτεχνική αξία τους δεν αποσκοπούσαν να παρουσιαστούν τα ίδια ως έργα τέχνης αλλά να βοηθήσουν τον ζωγράφο στη δημιουργία του ζωγραφικού έργου του. Τα **αντίβολα** ήταν διαφόρων ειδών σχέδια αποτύπωσης, συνήθως από παλαιότερα έργα ζωγραφικής, που είχαν σκοπό να ξαναχρησιμοποιηθούν με τρόπο μηχανικό για τη διευκόλυνση στη σχεδίαση της εικόνας. Ορισμένα αποτυπώνονταν με το πάτημα του περιγράμματος των μορφών με μολύβι ή χρώμα, ενώ άλλα είχαν τρυπημένα περιγράμματα για να διευκολύνουν την αποτύπωση. Σε μερικά σχέδια έχει χαραχτεί κνάβος, δηλαδή τετραγωνάκια, για να αντιγρα-

φούν σε μεγαλύτερο μέγεθος. Συχνά έβγαζαν ανθίβολα από τις τυπωμένες χάρτινες εικόνες της εποχής, τις χαλκογραφίες.

Κάθε ζωγράφος δημιουργούσε το αρχείο του, στο οποίο συμπεριλαμβάνονταν σχέδια και κάθε είδους ανθίβολα, καθώς και σημειώσεις, οδηγίες, πληροφορίες, αποκόμματα και σελίδες εκκλησιαστικών και άλλων παλαιών βιβλίων με εικόνες, επίσης χάρτινες τυπωμένες εικόνες και οτιδήποτε άλλο θα τον εξυπηρετούσε στο έργο του. Ενδεικτικά στην παρούσα έκθεση, μέσα στις προθήκες, παρουσιάζεται ένα μέρος των συμπεριλαμβανόμενων στα αρχεία και στις εργαλειοθήκες των Χιονιαδιτών ζωγράφων, τα οποία συγκεντρώθηκαν ως τώρα για τη δημιουργία του Μουσείου Χιονιαδιτών Ζωγράφων.

Τα χιονιαδίτικα σχέδια και ανθίβολα, τα οποία έχουν διασωθεί ως τώρα, είναι διάσπαρτα σε ιδιωτικές και δημόσιες συλλογές. Έγιναν γνωστά στο ευρύ κοινό από διάφορες εκθέσεις σε μουσεία της Ελλάδας και άλλων χωρών. Έτσι το έργο των ταπεινών ζωγράφων του χωριού μας έγινε ευρύτατα γνωστό. Τα σχέδια της έκθεσης, καθώς και όλα τα αρχεία των προαναφερόμενων ζωγράφων, δωρίθηκαν από την Αγλαΐα Χρήστου - Εξάρχου, τον Αναστάσιο Ζωγράφο, και από τον αείμνηστο Αθανάσιο Λιάτση, με τη φροντίδα του αείμνηστου δάσκαλου Ευριπίδη Ζωγράφου. Ενώ

ετοιμαζόταν η έκθεση, ο Κώστας Τζιμούλης από τη Δροσοπηγή δώρισε τα έργα της συλλογής του - η οποία θα παρουσιαστεί στο σύνολό της εν καιρώ - στο Μουσείο αναφέροντας:

«Την δωρεά αυτή την κάνω από αγάπη, σεβασμό και εκτίμηση στους παλιούς Χιονιαδίτες μαστόρους της Αγιογραφίας, που πλούτισαν την πολιτιστική παράδοση του τόπου μας, αλλά και την πεποίθηση ότι πρέπει όλοι να βοηθήσουμε ώστε η Τέχνη να γίνει κτήμα των πολλών και όχι εκδήλωση «Εγωισμού» κάποιων μεμονωμένων συλλεκτών. Με την κίνησή μου αυτή τα σχέδια αυτά (ανθίβολα και εξασκήματα) βρίσκουν το φυσικό τους χώρο. Δηλαδή τον τόπο που τα γέννησε και πραγματικά ανήκουν».

Οι εργασίες συντήρησης και αποκατάστασης των σχεδίων και ανθιβόλων της έκθεσης, καθώς και η τοποθέτησή τους σε ειδικά πλαίσια, έγιναν τον Ιούνιο - Ιούλιο του 2012 από τον συντηρητή έργων τέχνης Γιάννη Σπανό και τους συνεργάτες του.

Η έκθεση πραγματοποιείται χάρη στη Δημοτική αρχή της Κόνιτσας, το Δήμαρχο κ. Παναγιώτη Γαργάλα, τα μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου και της Κοινοφελούς Επιχείρησης του Δήμου Κόνιτσας, σε συνεργασία με την Επιτροπή για τη δημιουργία του Μουσείου Χιονιαδιτών Ζωγράφων και τον Πολιτιστικό Σύλλογο Χιονιαδιτών.

**Animation και Δημιουργικότητα : Η Διαδικασία Δημιουργίας
Animation και η Ανάπτυξη της Δημιουργικότητας στη μάθηση**

ΚΟΝΙΤΣΑ, 2-3 Ιουλίου 2012

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ ANIMATION (ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΑΠΟ 8-14) ΠΟΥ ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΕ Η ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΟΥ ΚΟΝΙΤΣΑΣ, ΣΕ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ ΚΑΙ ΤΟ ΝΕΑΝΙΚΟ ΠΛΑΝΟ.

ΣΠΥΡΟΣ ΣΙΑΚΑΣ

Ιδέα-Σχεδιασμός-Εμφύκωση

Ο Σπύρος Σιάκας είναι διδάκτορας της Σχολής Ανθρωπιστικών Σπουδών του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου.

Παράλληλα, ανιχνεύθηκε η σύνδεση των σταδίων δημιουργίας του animation με συγκεκριμένες δημιουργικές δραστηριότητες μάθησης.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η διαδικασία δημιουργίας animation (κινούμενα σχέδια) είναι μια συνεργατική διαδικασία όπου ποικίλες ειδικότητες, (συγγραφείς, σχεδιαστές, μουσικοί, μοντέλα, τεχνικοί, φωτιστές κ.λπ.) συνεργάζονται. Ο σχεδιασμός αυτού του εργαστηρίου έγινε με την πεποίθηση ότι η μεταφορά του animation στην εκπαιδευτική διαδικασία μπορεί να συνεισφέρει στην ανάπτυξη ομαδοσυνεργατικών τεχνικών διδασκαλίας αξιοποιώντας τα ενδιαφέροντα και τις ιδιαίτερες ικανότητες του κάθε μαθητή. Επιπλέον, μπορεί να βοηθήσει τον μαθητή να εμπλακεί σε μια δημιουργική διαδικασία μάθησης και στην επίλυση προβλημάτων ενεργοποιώντας ποικίλες δεξιότητες.

Ο κύριος στόχος της υλοποίησης του συγκεκριμένου εργαστηρίου κινήθηκε σε δύο άξονες: Από την μια μεριά, κύρια επιδίωξη ήταν να κατανοήσουν οι συμμετέχοντες τις ιδιαιτερότητες και τα στάδια δημιουργίας μιας ταινίας animation.

**ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ
ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ**

Η διάρκεια του εργαστηρίου ήταν δύο πεντάωρα, που περιλάμβαναν ένα θεωρητικό και ένα πρακτικό μέρος, που ήταν άρρηκτα δεμένα μεταξύ τους.

Στο θεωρητικό μέρος του εργαστηρίου, αφού έγινε προβολή ταινιών που δημιουργήθηκαν από συμμετέχοντες σε παρόμοια εργαστήρια, αναπτύχθηκαν οι βασικές αρχές της κινηματογραφικής τεχνικής του animation και οι βασικές αρχές δημιουργίας σκηνικού και κούκλας για animation.

Στη συνέχεια, αφού έγινε η επιλογή του θέματος, τέθηκε το «πρόβλημα» της ιστορίας που θα υλοποιούνταν με την τεχνική του animation. Με ένα μικρό προφορικό κείμενο τέθηκε ένα μέρος από τα στοιχεία της ιστορίας και ζητηθηκε από τα παιδιά να προσδιορίσουν τα υπόλοιπα.

Δηλαδή:

Να προσδιορίσουν συγκεκριμένα στοιχεία του σκηνικού της ιστορίας τους

Να αποφασίσουν με τα μάτια ποιου «ήρωα» θα πουν την ιστορία τους

Να δημιουργήσουν τα αντίστοιχα κείμενα (διαλόγους και μονολόγους).

Πιο συγκεκριμένα το θέμα που προσεγγίσαμε σε αυτό το εργαστήριο σχετιζόταν με την ερημοποίηση και την έλλειψη νερού.

Ο γενικότερος προβληματισμός που θα οδηγούσε στην δημιουργία του σεναρίου αναπτύχθηκε στο σκηνικό και στις ιδιαίτερες συνθήκες μιας ερήμου.

Μέσα από την οπτική γωνία των κατοίκων της ερήμου οι μαθητές προσπάθησαν να εντοπίσουν τα προβλήματα ενός περιβάλλοντος χωρίς νερό και με τα χαρακτηριστικά της ερημοποίησης. Επιπλέον έδωσαν λύσεις και προτειναν τρόπους αντιμετώπισης αυτών των προβλημάτων.

Όλα τα παραπάνω τα αποτύπωσαν σε εικονογραφημένα σενάρια και κείμενα τα οποία δραματοποίησαν, ηχογράφησαν και τα μετέτρεψαν σε κινούμενη εικόνα σύμφωνα με συγκεκριμένες μεθοδολογικές αρχές και φύλλα εργασίας που ο επιμορφωτής Δρ. Σπύρος Σιάκας δημιούργησε κατά τη διάρκεια της διδακτορικής του διατριβής

Πιο συγκεκριμένα οι μαθητές κατά τη διάρκεια του δεκάωρου εργαστηρίου:

Δημιούργησαν κούκλες με υλικά της φύσης που τα ίδια συνέλεξαν από το προαύλιο χώρο του ΚΓΠΕ

Δημιούργησαν το σκηνικό της ιστορίας τους αξιοποιώντας την αμμοδόχο του ΚΓΠΕ

Φωτογράφησαν με ιδιαίτερο τρόπο τις κούκλες τους ώστε να δημιουργήσουν μια λογική και συνεχόμενη κίνηση και να δώσουν ζωή στα αψυχα αντικείμενα. Έτσι δημιούργησαν 600 φωτογραφίες που έχουν μια λογική σειρά και συνέχεια ώστε να αποδώσουν τη κίνηση με ομαλό τρόπο και να πείσουν ότι τα αντικείμενα που φωτογραφήθηκαν είναι ζωντανά.

Δημιούργησαν και ηχογράφησαν τα κείμενα που τα ίδια έγραψαν παίζοντας το ερόλο της κούκλας τους. Με άλλα λόγια μετέφεραν τις σκέψεις τους στο στόμα των συμμετεχόντων της ιστορίας τους.

Όλα τα παραπάνω έγιναν με ομαδοσυνεργατικό τρόπο και δίνοντας χώρο για πρωτοβουλίες και δημιουργικότητα σε όλα τα παιδιά χωρίς εξαιρέσεις και διακρίσεις.

Στο τέλος όλοι μαζί είδαμε σε αμοντάριστη μορφή κινούμενου σχεδίου το υλικό που δημιουργήσαμε. Κατά τη διάρκεια αυτής της προβολής τα παιδιά δημιούργησαν ήχους που ηχογραφήθηκαν σε πραγματικό χρόνο και θα ενσωματωθούν στο τελικό μοντάζ της ταινίας, που θα γίνει από τον Σπύρο Σιάκα με βάση τα εικονογραφημένα σενάρια και τα κείμενα των παιδιών

Τα τελικά προϊόντα του εργαστηρίου (ταινία, σενάρια και εικαστικές δημιουργίες) θα διατεθούν στον φορέα υλοποίησης, ώστε να αξιοποιηθούν σε ποικίλες εκδηλώσεις (εκθέσεις, προβολές, ανακοινώσεις σε συνέδρια κ.λ.π) αφού γίνει η επεξεργασία τους και η αποθήκευσή τους σε ψηφιακό φορέα από τον Δρ. Σπύρο Σιάκα.

ΑΔΕΣΠΟΤΟΙ ΣΚΥΛΟΙ ΣΤΗΝ ΚΟΝΙΤΣΑ, ΕΝΑ ΑΚΟΜΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

α. Πρόσφατα στον πολυάνθρωπο οικισμό «Γραβίτσια» της Κόνιτσας ένας αδέσποτος σκύλος, που πετάχτηκε αιφνιδιασικά και επιθετικά στον κεντρικό δρόμο, έγινε αφορμή τροχαίου ατυχήματος και σοβαρού τραυματισμού ζευγαριού, που επέβαινε σε δίκυκλο.

Στην κεντρική αγορά της Κόνιτσας αγέλη πέντε (5) αδέσποτων σκύλων περιφέρεται καθημερινά και επικίνδυνα ανάμεσά μας, τρέφεται από σκουπίδια και ξεδιψάει στην κεντρική βρύση κάτω από τον πλάτανο.

Η ύπαρξη αδέσποτων σκύλων, όχι μόνο στην Κόνιτσα αλλά σε όλη την Ελλάδα είναι ένα σοβαρό και χρόνιο πρόβλημα, που κανείς δεν ασχολήθηκε συστηματικά μαζί του και γεννά πολλούς κινδύνους. Είναι και αυτή μια κατάσταση που αποδεικνύει, πλην των άλλων, και το χαμηλό πολιτιστικό μας επίπεδο.

β. Οι αδέσποτοι σκύλοι, οι σκύλοι που βρίσκονται στον δρόμο, ήταν κάποτε δεσποζόμενοι και εγκαταλείφθηκαν από τους ιδιοκτήτες τους και οι υπόλοιποι γεννήθηκαν στον δρόμο από αδέσποτους. Οικογένειες παίρνουν ένα κουτάβι για «δώρο» στο παιδί τους και όταν αυτό βαρεθεί το «έμψυχο» παιχνίδι του, τότε η οικογένεια κάποιο βράδυ το εγκαταλείπει μακριά από το σπιτικό της. Άλλος ιδιοκτήτης σκύλου κουράζεται με

την ανατροφή του, γιατί θέλει βόλτα, γαβγίζει, ουρεί, αφοδεύει, έχει έξοδα για τροφή, αξεσουάρ, εμβόλια κλπ, κάνει ζημιές παίζοντας, και το εγκαταλείπει στην ερημιά. Άλλος κύριος αλλάζει πόλη ή κατοικία στην ίδια πόλη και ξεχνά να πάρει μαζί του τον σκύλο. Άλλος ιδιοκτήτης εγκαταλείπει τον σκύλο του, επειδή η σύζυγός του έμεινε έγκυος ή επειδή ήρθε νεογέννητο στο σπίτι, ή επειδή κάποιο μέλος της οικογένειας αρρώστησε, ή χειρότερα γιατί ο σκύλος του αρρώστησε, αδιαφορώντας για τους κινδύνους του άρρωστου ζώου για την δημόσια υγεία. Μερικοί κύριοι όταν πηγαίνουν διακοπές εγκαταλείπουν τους σκύλους των καθοδόν και δεν τους παίρνουν μαζί τους. Κάποιοι κυνηγοί αφήνουν τα κυνηγόσκυλά τους στο δάσος γιατί δεν έχουν τις επιθυμητές επιδόσεις. Μερικοί κτηνοτρόφοι εγκαταλείπουν τους κοπαδόσκυλους στο βουνό όταν γεράσουν.

γ. Το ένστικτο οδηγεί τους αδέσποτους σκύλους στην δημιουργία αγελών. Ο πιο δυνατός γίνεται αρχηγός. Σκύλοι που μπορεί στον κύριό τους να ήταν άκακοι σαν μέλη της αγέλης προσαρμόζουν την συμπεριφορά τους στην νέα σκληρή κατάσταση επιβίωσης, στην δύσκολη αναζήτηση τροφής και νερού και γίνονται επιθετικοί.

δ.1. Από τους αδέσποτους σκύλους

κινδυνεύει η δημόσια υγεία. Ο αδέσποτος σκύλος δεν έχει εμβολιαστεί ή η ισχύς του εμβολίου έχει λήξει. Τρεφόμενος με σκουπίδια και ποντίκια και ποτιζόμενος με απόνερα γίνεται φορέας λοιμωδών νοσημάτων που μεταδίδονται άμεσα ή έμμεσα στον άνθρωπο. Ακόμη και τα ούρα και τα κόπρανα του άρρωστου σκύλου είναι επικίνδυνα. Μην ξεχνάμε τα προβλήματα και τον πανικό κάποτε (;) από τα ούρα των ποντικών. Τις αρρώστιες τους οι αδέσποτοι σκύλοι μεταδίδουν στους οικόσιτους σκύλους και στα άλλα ζώα, που έρχονται σε επαφή.

δ.2. Οι αδέσποτοι σκύλοι λόγω της πραγματικά «σκυλίσιας ζωής» αναπτύσσουν φοβία και γίνονται επιθετικοί στους οικόσιτους σκύλους, στα άλλα ζώα, στον άνθρωπο αλλά κυρίως στα παιδάκια, που τα πλησιάζουν ανέμελα και αδέξια για να παίξουν μαζί τους. Έχουμε φρικτούς θανάτους και τραυματισμούς από δαγκώματα σκύλων. Άλλοι συνάνθρωποί μας χάσανε την ζωή τους κυνηγημένοι από σκύλους.

δ.3. Οι αδέσποτοι σκύλοι δημιουργούν προβλήματα στο περιβάλλον και στην κοινωνία. Χειρίστη η εικόνα των σκύλων που ψάχνουν την τροφή τους στα σκουπίδια, που αφοδεύουν δεξιά και αριστερά και τα περιπτώματα μένουν για καιρό στους κοινόχρηστους χώρους, που συχνάζουν άρρωστοι και τραυματισμένοι σε πεζοδρόμια και πλατείες, που τα πώματά τους διαμελισμέ-

να στους δρόμους σε περίπτωση τροχαίων θανάτων παραμένουν μέχρι ο χρόνος να τα εξαφανίσει. Οι ίδιοι όμως οι αδέσποτοι σκύλοι γίνονται πολλάκις αιτία τροχαίων ατυχημάτων με αποτέλεσμα θανάτους και τραυματισμούς ανθρώπων αλλά και υλικές ζημιές. Η αναφερόμενη στην αρχή περίπτωση μου έδωσε αφορμή για την γραφή του παρόντος κειμένου.

ε. Εφέτος ψηφίσθηκε και έκτοτε ισχύει ο νόμος 4039/2012 για «τα ζώα συντροφιάς κλπ» που διέπει και τους αδέσποτους σκύλους. Στο 9ο άρθρο του ορίζει ότι αρμόδιοι φορείς για την περισυλλογή και την διαχείριση των αδέσποτων ζώων είναι οι Δήμοι, που ο καθένας ή σε ομάδα είναι υποχρεωμένοι να ιδρύσουν κτηνιατρεία και καταφύγια ζώων. Στο 11ο άρθρο ορίζει ότι οι υπεύθυνοι φορείς των δήμων είναι αρμόδιοι για την περισυλλογή των νεκρών ζώων. Η απόσταση μεταξύ θεωρίας και πράξης είναι μεγάλη. Αυτή η απόσταση υπό τις παρούσες οικονομικές συνθήκες γίνεται μεγαλύτερη. Αλλά κανείς και ποτέ και για κανένα λόγο σε μια δημοκρατική και ευνομούμενη πολιτεία δεν μπορεί να απαλλαγεί των νομίμων υποχρεώσεών του, και ακόμη χειρότερα όταν αυτή η αθέτηση των υποχρεώσεων έχει τρομερές κοινωνικές επιπτώσεις.

Ιωάννινα 26-7-2012

Β. ΤΣΙΑΛΙΑΜΑΝΗΣ

Βράβευση μαθητών στην Μαθητική Ολυμπιάδα και μερικά άλλα

α. Διαβάσαμε στις εφημερίδες ότι η εξαμελής ελληνική μαθητική αποστολή που μετείχε στην 53η Διεθνή Μαθηματική Ολυμπιάδα στην πόλη Mar del Plata της Αργεντινής το πρώτο δεκαπενθήμερο Ιουλίου 2012 κατέκτησε την 25η θέση παγκοσμίως ανάμεσα σε 103 χώρες που έστειλαν αποστολές και **την 2η θέση, μετά την Ολλανδική αποστολή, στις 17 χώρες της Ευρωζώνης.** Το γεγονός αυτό στους τωρινούς καταθλιπτικούς καιρούς έχει την εθνική του σημασία. Η ομάδα των ταλαντούχων μαθητών καθώς και οι αρμόδιοι της Μαθηματικής Εταιρείας, που τους προετοίμασαν για τον διεθνή μοναδικού κύρους διαγωνισμό, δέχθηκαν τα θερμά συγχαρητήρια του Προέδρου της Δημοκρατίας και έγιναν δεκτοί από τον Πρωθυπουργό στο Μέγαρο Μαξίμου. Ασφαλώς με την επιτυχία τους έκαναν όλους τους παν-έλληνες υπερήφανους.

Οι αριστούχοι μαθητές, όλοι άρρενες, φοιτούν δύο σε σχολεία των Τρικάλων και μάλιστα και ο μαθητής που πήρε το μοναδικό χρυσό μετάλλιο, δύο σε σχολεία των Αθηνών, ένας σε σχολείο της Κατερίνης και ο έκτος σε σχολείο της Ρόδου.

Δεν υπάρχουν χρηματικά βραβεία σ' αυτή την Ολυμπιάδα αλλά οι μαθητές διαγωνίζονται από αγάπη για τα Μαθηματικά, που είναι η βάση των επιστημών

και για να φθάσουν στην κορυφή κοπίασαν, παρά την εφηβεία τους, πολύ, γιατί δεν αρκεί ο δυνατός νους των χρειάζεται και η συνεχής άσκησή του. Από τις δηλώσεις των βραβευθέντων φάνηκε ότι ψάχνουν για Πανεπιστήμια του εξωτερικού, για να συνεχίσουν τις μαθηματικές σπουδές και σίγουρα ο κίνδυνος να μείνουν στην ξένη χώρα, που θα αναγνωρίσει την αξία τους για να καρπωθεί το μυαλό τους, είναι μεγάλος. Από την προσπάθεια και την επιτυχία των έξι μαθητών η Πολιτεία μας και η κοινωνία μας μπορεί να βγάλει πολλά χρήσιμα συμπεράσματα τώρα που περίτρανα αποδεικνύεται ότι από χρόνια εγκαταλείψαμε τους αριθμούς και την λογική τους.

β. Η Μαθηματική Εταιρεία είναι το επιστημονικό σωματείο των μαθηματικών καθηγητών δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, που προωθεί την επιστήμη των μαθηματικών στην ελληνική κοινωνία και ιδίως στο μαθητόκοσμο και έχει τεράστια δράση και μεγάλη προσφορά στην χώρα μας. Μεταξύ των άλλων για να πραγματοποιήσει τους σκοπούς της οργανώνει για τους μαθητές κάθε καλοκαίρι «Μαθηματικά Καλοκαιρινά Σχολεία» και «**Μαθηματικές Καλοκαιρινές Κατασκηνώσεις**» σε διάφορα βουνά της πατρίδας μας.

Η Κόνιτσα διαθέτει κατασκηνώσεις

στην Πηγή (Πεκλάρι) σε ιδανική δασική έκταση, που βέβαια οι εγκαταστάσεις της βρίσκονται σε ερειπιώδη κατάσταση, λόγω της μακροχρόνιας εγκατάλειψης. Κάποτε στην φτωχή αλλά δημιουργική Ελλάδα εκεί λειτουργούσαν θερινές παιδικές κατασκηνώσεις υπό την ευθύνη του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και οι φιλοξενούμενοι μαθητές, που μάθαιναν σε λίγο χρόνο χίλια πράγματα, κατά τον ερχομό τους και την αποχώρησή τους ζυγίζονταν για να διαπιστωθεί «εάν έβαλαν κιλά». Ηρθε (μάλλον φέραμε με το στανιό) ο καιρός της κραιπάλης, τα παιδιά έγιναν παχύσαρκα και ο σκοπός της λειτουργίας των κατασκηνώσεων εξέλιπε, ελλείψει ενδιαφέροντος από τις οικογένειες. Τα πράγματα από τριετίας άλλαξαν άρδην γιατί το «μεγάλο φαγοπότι» έφερε φοβερή πείνα και χρειάζεται πάλι να κρεμαστεί στην πόρτα η παλάντζα, αλλά το Κράτος μας τώρα, που στέρεψαν τα δανεικά, αδυνατεί να αγοράσει έστω και μια παλάντζα.

Επί της εργώδους Δημαρχίας Λάμπρου Εξάρχου συντάχθηκε ολοκληρωμένη μελέτη για τις κατασκηνώσεις, προϋπολογισμού του έργου, 5.000.000 ευρώ περίπου, που προβλέπει την ανακατασκευή των υπάρχοντων κτηρίων σε σύγχρονους κοιτώνες, την ανέγερση κεντρικού κτηρίου 1000 τ.μ περίπου, με εστιατόριο-αίθουσα πολλαπλών χρήσεων, με 4 αίθουσες διδασκαλίας και μαγειρεία κλπ βοηθητικούς χώρους στο

υπόγειο, την δημιουργία αθλητικών εγκαταστάσεων κλπ, σε συνολική έκταση περίπου 45 στρεμμάτων (διπλάσιας δηλαδή της σημερινής) με δυνατότητα καθημερινής πολυάστερης φιλοξενίας πλέον των 100 ανθρώπων και λειτουργίας αυτής της υποδομής και τις τέσσερις εποχές του χρόνου. Είναι ευκαιρία λοιπόν η υλοποίηση του έργου και η μετέπειτα λειτουργία του να συνδυαστεί και με τους σκοπούς της Μαθηματικής Εταιρείας, για να βοηθηθούμε σ' αυτή την φάση να εξασφαλίσουμε τους οικονομικούς πόρους κατασκευής του. Η Κόνιτσα διαθέτει στον τομέα αυτό της «δια βίου» εκπαίδευσης και την πλούσια εμπειρία από την πολύχρονη λειτουργία του **«Καλοκαιρινού Σχολείου»**, με ευρύτατους, πρωτοποριακούς εθνικούς στόχους, με την ευθύνη του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων υπό την εμπνευσμένη διεύθυνση του συμπατριώτου μας καθηγητή Πανεπιστημίου Βασίλη Νιτσιάκου.

Από το Σύνταγμά μας και τους σε εφαρμογή του νόμους μας σε δάσος επιτρέπεται να φιλοξενηθούν μόνο ορισμένες χρήσεις γης, όπως χρήση κατασκηνώσεων, και γι' αυτό και ο τίτλος και το περιεχόμενο του μελετηθέντος έργου είναι «κατασκηνώσεις». Σ' αυτό τον χώρο δεν μπορεί να γίνει Κέντρο Κράτησης Μεταναστών διότι, πέραν των άλλων, τέτοια χρήση είναι ασύμβατη με το Σύνταγμα και τους νόμους.

Β. ΤΣΙΑΛΙΑΜΑΝΗΣ

Πρόσκληση για τη δημιουργία Αθλητικού Ερασιτεχνικού Συλλόγου Αλιέων Κόνιτσας.

Ενημερώνουμε όλους τους Ερασιτέχνες ψαράδες της περιοχής για τον υπό σύσταση Σύλλογο με την επωνυμία «Α.Σ.Ε.Α.Κ., Αθλητικός Ερασιτεχνικός Σύλλογος Αλιέων Κόνιτσας».

Το καταστατικό ήδη έχει ολοκληρωθεί και είναι αποτέλεσμα ομαδικής προσπάθειας.

Οι ενδιαφερόμενοι, που θα αποτελέσουν και τα ιδρυτικά μέλη του Συλλόγου, θα συναντηθούν σε τόπο και χρόνο που θα οριστεί για να πάρουν την τελική απόφαση και να εκλέξουν και την προσωρινή διοίκηση του Συλλόγου.

Σκοπός του Συλλόγου είναι :

1. Η καλλιέργεια της αγάπης για την ερασιτεχνική αλιεία και τη φύση γενικότερα και, ειδικότερα, η προστασία των ποταμών του Δήμου Κόνιτσας και ο εμπλουτισμός αυτών.

2. Η καταπολέμηση της παράνομης αλιείας από όπου και αν προέρχεται.

3. Η ενημέρωση και επιμόρφωση

των μελών του Συλλόγου πάνω σε αλιευτικά θέματα και τις νέες μεθόδους και τεχνικές ψαρέματος σε γλυκό νερό.

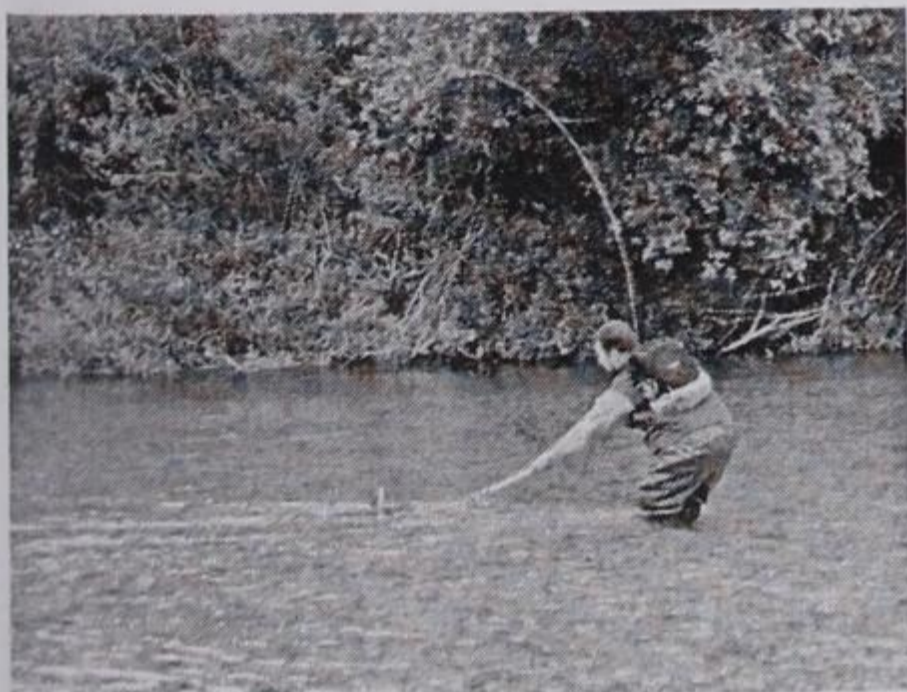
4. Η συνεργασία με την τοπική αυτοδιοίκηση, τις οικολογικές οργανώσεις και άλλα νομικά ή φυσικά πρόσωπα καθώς και με εκπαιδευτικά ιδρύματα που δραστηριοποιούνται για τη προστασία του περιβάλλοντος στα ποτάμια.

5. Η ανάπτυξη αγωνιστικής δραστηριότητας μεταξύ των μελών του Συλλόγου (διαγωνισμοί ψαρέματος), η συμμετοχή σε αγώνες στο εσωτερικό της χώρας καθώς και διοργάνωση αγώνων ψαρέματος μαζικής συμμετοχής, κάθε ηλικίας υπό την αιγίδα του Συλλόγου.

6. Η πραγματοποίηση διαλέξεων και ομιλιών σχετικά με την αλιεία στα ποτάμια, απονομή βραβείων, διπλωμάτων, μεταλλίων και ηθικών αμοιβών στους διακριθέντες των αγώνων και διαγωνισμών του Συλλόγου, διοργανώσεις εκδρομών, δημιουργία δικτυακού τόπου στο διαδίκτυο για τη προβολή του Συλλόγου .

7. Η συμμετοχή του Συλλόγου σε δημόσιες συζητήσεις, συνέδρια, σεμινάρια και σε αλιευτικά συνέδρια που να έχουν σχέση με το γλυκό νερό και γενικά τη προστασία του υδάτινου οικοσυστήματος.

8. Η έκδοση εντύπων και περιοδι-

κών σχετικών με την αλιεία και τον Σύλλογο.

9. Η Επαφή και συνεργασία του Συλλόγου με Σωματεία Ερασιτεχνικής Αλιείας για τη μελέτη, την προώθηση και την επίλυση γενικότερων προβλημάτων και ζητημάτων που σχετίζονται με την ερασιτεχνική αλιεία και τη προστασία των ποταμών με παραστάσεις και διαβήματα στις κρατικές και άλλες αρχές.

10. Η Συνεχής συμμετοχή σε εξωραϊστικές, οικολογικές και πολιτιστικές δραστηριότητες που αποσκοπούν στη προστασία του περιβάλλοντος και ανάπτυξη της ερασιτεχνικής αλιείας.

Συνεπώς:

Αφειρητά της προσπάθειας αυτής είναι αποκλειστικά η αγάπη μας για το ψάρεμα και η προστασία του περιβάλλοντος με κάθε μέσο και παρέμβαση.

Ευχή μας η μαζική κινητοποίηση όλων των ενεργών ερασιτεχνών και η αφύπνιση όλων ανεξαιρέτως για την επίτευξη των παραπάνω σκοπών του Συλλόγου.

Ιδανικό μας η ενημέρωση της νέας γε-

νιάς και η δημιουργία συνειδητοποιημένων πολιτών σε ό,τι αφορά το ψάρεμα και την προστασία του ποτάμιου περιβάλλοντος .

Προσδοκία, δέσμευση και όραμά μας η ατέρμονη και άκοπη προσπάθειά μας να προστατεύσουμε την υδάτινη χλωρίδα και πανίδα του τόπου μας και να διασφαλίσουμε ένα καλύτερο μέλλον στην ερασιτεχνική αλιεία των ποταμών.

Απευθύνουμε ανοιχτή πρόσκληση σε όλους τους ερασιτέχνες ψαράδες της περιοχής της ερασιτεχνικής αλιείας να αγκαλιάσουν την προσπάθεια αυτή και να συμμετάσχουν στον υπό ίδρυση Σύλλογο, θεωρώντας τον δική τους κατάκτηση.

Όσοι ενδιαφέρονται για την ένταξή τους στον Σύλλογο, μπορούν να επικοινωνούν στα παρακάτω τηλέφωνα.

Τηλέφωνα

Παγουρτζής Παναγιώτης, 26550 24381, 6979799346

e-mail : p.pagourtzis@gmail.com

Τουφίδης Πανταζής, 26550 22212, 6974804198

e-mail : panttouf@yahoo.com

Ρόμπολος Ιωάννης , 6939336335

Προς τι η Εκταφή των νεκρών;

Από το φιλόλογο Αγαθάγγελο Γ. Πολίτη

Κάθε καλοκαίρι, που έρχομαι στο χωριό, τα τελευταία τουλάχιστον δέκα χρόνια, αδύνατο να μην τύχω σε κάποια εκταφή χωριανού που άφησε το μάταιο τούτο κόσμο πριν πέντε ή επτά χρόνια.

Απαράβατη η τήρηση της παράδοσης, που απαιτεί την παρέλευση περιπού αριθμού ετών (5 ή 7) από την ημέρα της ταφής του νεκρού. Και αυτό τηρείται με θρησκευτική ευλάβεια.

Καλούνται λοιπόν οι λίγες εναπομείναντες γυναίκες, σεβαστές γερόντισσες, από τους συγγενείς του προ πενταετίας μεταστάντος να πάνε στο κοιμητήριο, για να “ξεθάψουν” τον ανύποπτο νεκρό, που μακαρίως εκοιμάτο του θανάτου τον ύπνο. Και μετά ακολουθεί των οστών η πλύση με νερό και κρασί με επιμέλεια από τον όμιλο των γυναικών που προ- ανέφερα.

Τοποθετούνται ύστερα σε ειδικό για την περίπτωση κατασκευασμένο κουτί και η πομπή αμίλητη το εναποθέτει στον Αν- Γιώργη, όπου την επαύριον θα τελεσθεί η επιμνημόσυνη δέηση.

Και μετά τα οστά θα μεταφερθούν στο οστεοφυλάκιο, όπου εκεί θα φυλάσσονται (τις οίδη πόσα χρόνια) και να τελειώσει μέχρι εδώ το προς τους προσφιλείς μας νεκρούς οποιοδήποτε χρέος.

Αλλά βεβαίως μετά την επιμνημόσυνο δέηση και μετά το τέλος της λειτουργίας,

όλος ο πληθυσμός του χωριού, ο συνεχώς συρρικνούμενος, θα παρακαθήσει σε γεύμα, όπου εκεί ευωχούμενοι οι καλεσμένοι, θα θυμηθούν τον μεταστάντα και θα ψελλίσει καθένας στο διπλανό του κάποιες αρετές για τον εκταφέντα. Και διαλύεται ύστερα από μια-δυό ώρες το συγκεντρωμένο πλήθος, καθένας για το σπίτι του, με ένα αίσθημα ικανοποίησης ότι έκαμε το καθήκον του.

Όμως δεν νομίζω ότι αυτό είναι το άπαν.

Βεβαίως τιμούμε έτσι τους νεκρούς μας σύμφωνα με την παράδοση. Άλλων ειδικών η απάντηση στο ερώτημα, από πότε αρχίζει αυτή η παράδοση; Γιατί γραπτή αναφορά σε κείμενα της Εκκλησίας δεν γνωρίζω αν υπάρχει. Άλλωστε εκ του τάφου ανέστη ο κύριος ημών Ιησούς Χριστός.

Αλλά ανάγκη μεγάλη προέκυψε από τον συνωθούμενο πληθυσμό των μεγαλουπόλεων, όπου η γη δεν χωρεί πλέον, και κατ' οικονομίαν αδειάζουν οι τάφοι, ώστε ο κενούμενος χώρος να δεχθεί επί χρήμασι άλλον χριστιανόν. Αδήριτη ανάγκη επέβαλε εδώ, στις μεγάλες πόλεις το μέτρο της εκταφής.

Δεύτερη λύση, που προτείνουν είναι η καύση. «Και αυτή η πλάνη χειρών της πρώτης».

Δυσοίν κακοίν προκειμένοι το μη χειρόν βέλτιστον. Αφού αναγνωρίζουμε ότι

είναι κακόν, τουλάχιστον για τα χωριά μας, όπου ο χώρος είναι απεριόριστος, ας αναθεωρήσουμε τα ισχύοντα για την εκταφή, γιατί μετ' ου πολύ ούτε νεκροταφεία θα βρίσκουμε στα χωριά μας. Η κατά περίπτωση αντιμετώπιση τέτοιων θεμάτων, ή άλλως πως ελεύθερη επιλογή θα

ήταν χρήσιμο να το εθέσπιζε η Εκκλησία. Δεν είναι ζήτημα έκπτωσης των θείων κανόνων. Τουλάχιστον ένας σταυρός με το όνομα του προσφιλούς μας νεκρού θα οδηγεί τα βήματα των απογόνων στο άναμμα του καυδηλιού, που συμβολίζει την επέκεινα του θανάτου ζωή.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΣ Ο ΕΥΠΑΤΡΙΔΗΣ

Το όνομα του αιμνήστου Γιάννη Λυμπερόπουλου επαξίως το συνοδεύει ο τίτλος του Ευπατρίδη Κονιτσιώτη.

Με το πολυσχιδές συγγραφικό του έργο διέσωσε μέρος της ιστορίας της Κόνιτσας και παράλληλα οραματίστηκε διάφορες άλλες δράσεις που πολλαπλώς ωφέλησαν την πόλη μας.

Ο Γιάννης Λυμπερόπουλος ζώντας την ένδεια της πόλης μας σε επισκέψιμους τόπους και χώρους και όντως κοσμοπολίτης μεταξύ των άλλων οραματίστηκε την ίδρυση μόνιμης πινακοθήκης, κάτι ανάλογο αλλά σε μικρότερη κλίμακα με την πινακοθήκη του επίσης Ευπατρίδη του Μετσόβου Ευάγγελου Αβέρωφ.

Για τον λόγο αυτό και με την βοήθεια του συντοπίτη μας μηχανολόγου-μηχανικού Μιχάλη Ντίνου συγκέντρωσε σημαντικό αριθμό ζωγραφικών πινάκων αρκετών να αποτελέσουν μια πρώτη εμβρυακή πινακοθήκη.

Οι πίνακες αυτοί είναι διάσπαρτοι στην αίθουσα τελετών του Δημαρχείου, σε γραφεία επίσης του Δημαρχείου, καθώς και στο κτήριο του παλαιού Δημαρχείου, χώρο τον οποίο ο Γιάννης προ-όριζε για την μόνιμη πινακοθήκη.

Χρέος όλων μας είναι όπως τιμήσουμε τον Γιάννη Λυμπερόπουλο μετατρέποντας το όραμά του σε απτή πραγματικότητα.

Επίσης επέστη ο καιρός να γνωρίσουμε την ιστορία των αρχών του 20ου αιώνα του τόπου μας μέσα από το φωτογραφικό αρχείο του φωτογράφου-περιηγητή Μποσσουνά που φυλάσσεται στο φωτογραφικό Αρχείο της Θεσσαλονίκης (Εμπορικό Λιμάνι-Αποθήκη Α).

Το περιοδικό "Κόνιτσα" έχει κάνει τις πρώτες επαφές. Ο Δήμος Κόνιτσας ας τις επισημοποιήσει.

ΗΛΙΑΣ ΑΝΔΡΕΟΥ

Και πάλι αναμνήσεις

«Ένας φίλος ήρθ' απόψε απ' ετα παλαιά, φορτωμένος με χιλιάδες αναμνήσεις»... Είχα πάει, προ ημερών στην Κόνιτσα κι όπως το συνήθιζα, έτσι κι αυτή τη φορά, δεν ξέφυγα του κανόνα, να σηκώνουμαι, προτού ακόμη ξημερώσει. Ήταν η ώρα, που η νύχτα ετοιμαζόταν, αργά-αργά, χωρίς βία, να παραδώσει τη σκυτάλη του χρόνου, στην ημέρα. Χτύπησε το ξυπνητήρι, πούχουν μέσα τους τα κοκκόρια, κι άρχισαν, τόνα μετά τ' άλλο, να σαλπίζουν, εγερτήριο. Τελείωνε πρώτα ο ένας και μετά άρχιζε άλλος, χωρίς καμία παρεμβολή. Ο ένας σεβόταν το λάλημα του άλλου. Είχαν, και έχουν τρόπους. Αυτούς θάπρεπε να θυμούνται, οι σημερινοί δημοσιογράφοι, όταν θέτουν ερωτήματα στους καλεσμένους τους για συζήτηση, στις τηλεοράσεις, που προτού ακόμη ολοκληρώσουν τη σκέψη τους οι ερωτώμενοι, τους διακόπτουν και άντε σύ, να καταλάβεις, τι θάθελαν ν' απαντήσουν... Αδικούμε λοιπόν τα κοκκόρια, όταν λέμε, «ότι ο τάδε, έχει ενός κοκκόρου γνώση»... Το Μπεράτι έβγαζε τα πιο μελωδικά. Το λάλημα τους, ήταν αλάθητο, τέλειο, σαν νάβγαινε από έναν δεξιοτέχνη «κορνετατζή». Καμία σχέση με τους ντόπιους. Όταν τους ερχόταν η σειρά, χτυπούσαν δυο-τρεις φορές τις φτερούγες, σαν νάθελαν να πετάξουν, τίνάζαν το λαιμό τους ψηλά και δίναν δύναμη στη φωνή τους, για ν' ακου-

στούν όσο μακρύτερα γινόταν, λες και ήταν καλλιτέχνες μουσικοί και έπαιζαν το «σήκω λεβέντη, σήκω τσιολιά». Άρχισε, λοιπόν πολύ αχνά, να φαίνεται η σιλουέτα της Νεμέρτσικας κι ο κόρακας, που είχε βάρδια και «φύλαγε το τελευταίο νούμερο», άρχισε και εκείνος να κράζει και να ξυπνά το σόϊ του, για να ξεκινήσουν, τον αγώνα της επιβίωσης. Αποσύρθηκαν τα νυχτοπούλια για ύπνο και μαζί τους, οι σοπράνο της νυχτερινής χορωδίας, τ' απδόνια. Το τζάκι, που ολονυχτίς έκαιγε και οι φλόγες του δημιουργούσαν ακαθόριστες, κινούμενες εικόνες, στους ασπρισμένους τοίχους, με συντρόφευε και η πλούσια κόβολη, μου ξύπνησε την επιθυμία, για καφέ. Τράβηξα με τη «μασιά» αρκετή στάχτη με μικρά κάρβουνα, παραέξω στη «γωνιά», ξεκρέμασα από το πλάϊ του ντουλαπιού, το ειδικό τηγανάκι του καφέ και βάλθηκα να φτιάξω έναν «πολλά βαρύ». Έριξα νερό, με μέτρο ένα παμπάλαιο φλιτζάνι, αρκετό καφέ και ανάλογη ζάχαρη και με το μισοφαγωμένο κουταλάκι, άρχισα ν' ανακατώνω το μίγμα, αφού είχα βάλει το τηγάνι, πάνω στη κόβολη και απολάμβανα τον ήχο που άφηνε η τριβή. Τον έψησα αργά-αργά κι έγινε ένας καφές χάρμα! Δεν θυμόμουνά νάχα πει καλύτερο! Ο καιρός, ακόμη κρύος. Τώρα έμπαινε η άνοιξη. Φτιάξτε μόνοι σας εικόνα. Τζάκι, με φως μόνο τη φλόγα του, καφές, κι έξω,

μόλις να χαράζει!! Βυθισμένος στα παλαιά, άφησα τον εαυτό μου εκεί, κι εγώ, έκανα τον κατήφορο, να σεργιανίσω. Έφθασα στην «Καρυά του Κότσικου», εκεί στο σταυροδρόμι. Ταλαντεύτηκα. Να πάω δεξιά; Να πάρω, ίσια κάτω προς τον Μπούσμπουλα,... έκοψα αριστερά, στο δρόμο για τον Ίταμο. Αριστερά, επάνω, το σπίτι του Λάμπρου Βαρδάκη (σήμερα το κατέχει ο Ευάγγελος Μπούνας). Θυμάμαι την είσοδό του. Μία βαριά δίφυλλη, ξύλινη πόρτα, που το κάθε φύλλο της κοσμούσε, ένας στρογγυλός, μαυρισμένος απ' το χρόνο, μπρούτζινος χαλκάς, εδραιωμένος, σε μία βάση, σκαλισμένη, με γύρους, από διάτρητα μικρά τριγωνάκια και φάνταζε από μέσα, σκούρο, κόκκινο βαθύ, ένα δέρμα, που φτιάχναν τσαρούχια. Πιο πέρα στην ίδια σειρά, το σπίτι που καθόταν ο πατέρας της Αγλαΐας Κότσικου. Κι' αυτό, σε υπερυψωμένο μέρος. Μεγάλο σπίτι, με πολλούς μπαχτσέδες και γύρω-γύρω κληματαριές, με λογής-λογής σταφύλια, άλλα τραπεζιού κι άλλα, κυρίως μαυρούδια για κρασί. Για τους περαστικούς, ήταν πειρασμός. Βέβαια, όλο και κάποιος σκαρφάλωνε κι αφαιρούσε όποιο ήταν πιο προσιτό. Για να τελειώσω αυτό το κομμάτι του δρόμου, ξαναγύρισα από την αρχή κι έπιασα το δεξί μέρος. Κολλητά στο δρόμο, το σπίτι του Μίχου Ζέρβα.

Γυναίκα του η Παρασκευή, καταγωγή της από το Αηδονοχώρι. Ξενιτεμένος ο Μίχος στην Αραπιά και μετά, στην Κόνιτσα φούρναρης. Πρώτα στο φούρνο, δί-

πλα στον Ντάφλη και μετέπειτα στο «Περιβόλι». Είχε τέσσερα παιδιά, όλα αγόρια. Τον Κώστα, τον Βύρωνα, τον Γιώργο και τον Τάκη. Ο Βύρων και ο Γιώργος στην κατοχή, πήγαν στην Αλβανία για τρόφιμα. Κλείσαν τα σύνορα, μείναν μέσα. Προσπάθησαν να φύγουν, τους έπιασαν. Φυλακίστηκαν. Υπέφεραν πάρα πολλά. Από τις πολλές ταλαιπωρίες που είχαν, κάναν ένα τάμα. «Αν τα καταφέρουμε και φύγουμε, θα φτιάξουμε έναν τεράστιο μεταλλικό σταυρό και θα τον τοποθετήσουμε στον ΑηΛιά, κοντά στο Εκκλησιάκι, να φαίνεται μέχρι την Αλβανία». Ήταν οι πρώτοι, που άφησαν οι Αλβανοί να επιστρέψουν, κι όταν ήλθαν στην Ελλάδα, μετά από λίγα χρόνια, δεν ξέχασαν το τάξιμο. Έφτιαξαν έναν τεράστιο σταυρό, που φαντάζει από πολύ μακριά. Θυμήθηκα όταν μικρός ο Βύρων, καθώς πήγε να σκαλίσει μία Ιταλική χειροβομβίδα, τούσκασε στα χέρια και ευτυχώς, δεν τούκανε μεγάλη ζημιά, παρά μόνο, του στόλισε το πρόσωπο και τα χέρια με μερικές «βούλες», που τούμειναν σημάδια, για να θυμάται θέλοντας και μη το περιστατικό, κάθε μέρα. Δίπλα, και πάλι δεξιά, όσο εγώ θυμάμαι, καθόταν με ενοίκιο ο Παύλος Λούδας. Εκεί σ' αυτό το σπίτι τον βρήκε η ατυχία, να χάσει και την τρίτη του γυναίκα, την Περσεφόνη, που τ' άφησε μία κόρη, την εξαδέλφη μου Ειρήνη. Ας συνεχίσουμε όμως με τον Παπακώστα, που όπως λανθασμένα ανάφερα άλλη φορά ότι δήθεν ο Ναπολέον ήταν παιδί του Γούσια. Όχι. Πατέρας του ήταν το Νικόλας. Εκεί λοιπόν έμεινε ο Ναπολέον

με σύζυγο την Ευθαλία. Παιδιά τους ο Νίκος και ο Κώστας. Ο Κώστας χάθηκε σε ατύχημα νεότατος.

Για τον Ναπολέον έχω γράψει άλλη φορά αρκετά. Προχώρησα πιο πέρα, αριστερά, σ' ένα σπίτι λιθόκτιστο, σωστό μεγαθήριο. Εσωτερικά χωρισμένο στα δύο. Το αριστερό μέρος, χωρισμένο κι αυτό στα δύο. Στο πάνω, που καθόταν ο Μίχο Ρεντζούλης και στο κάτω, ο Τάκης Φουρτζής. Ο Μίχο Ρεντζούλης ήταν κτηνοτρόφος. Φορούσε πάντα άσπρες σιαλβάρες (παντελόνια), πουκαμίσα, με παπαδίστικο γιακά, μαύρο γιλέκο, καλογερίστικο καπέλο, και λεπτή, γίδινη κάπα. Όμορφος άντρας. Παρ' όλο που ήταν αρκετά απασχολημένος, δεν ήταν αποκομμένος από τον κόσμο. Τουναντίον, ήταν κοινωνικός και τα βράδια, έβγαινε στα «Πλατάνια» κι έκανε παρέα, περισσότερο με άτομα πιο μικρής ηλικίας. Οι ιστορίες του ήταν γύρω από το επάγγελμα του. Οι λύκοι τότε ήταν το πρόβλημα των τσομπαναραίων. Όταν σκότωναν κανέναν, τον σήναν όρθιο και δοκίμαζαν τα σκυλιά τους. Αν ορμούσαν επάνω του, τα κρατούσαν, αν όχι, κοιτούσαν πώς να τα ξεφορτωθούν. Μας μίλαγε για αρκούδες, αλεπούδες κι ό,τι αγρίμι κυκλοφορούσε στους λόγους. Ήξερε τα μερομήνια και μάντευε τον καιρό. Είχε κι ένα παιδί, το Δόσια. Δεν θυμάμαι, αν ήταν δικό του, ή ήταν υιοθετημένο. Στο κάτω όπως προείπαμε, έμεινε ο Τάκης Φουρτζής με τη σύζυγό του Δημητρούλα. Γελαστή, καλόκαρδη, άπλωνε την καλοσύνη της σ'

όλον τον κόσμο. Παιδιά τους ο Κώστας, η Κική, η Ερμηνεία, ο Νίκος η Χαρίκλεια, η Ελένη και η Σοφία. Ο Κώστας ταξιδεμένος στην Αυστραλία, συχνά-πυκνά, έρχεται στην Κόνιτσα και παίρνει δύναμη για να επιστρέψει ξανά, στη μοίρα του. Πολλές φορές βλέπω την Κική στον κήπο, να φροντίζει τα ζαρζαβατικά και την ομορφιά που είχε κοπέλα, τη διατηρεί αμείωτη, μαζί με την καλοσύνη, που είναι οικογενειακή της κληρονομιά. Στο άλλο μισό σπίτι «τω καιρώ εκείνω» έμενε ο θεός μου Πέτρος Λούδας. Κρεοπώλης. Η γυναίκα του Όλγα, νηπιαγωγός, την είχα δασκάλα στα νήπια (Πρώτα ήταν νηπιαγωγός η Βαρβάρα Τσίλη), πάντα ντύνονταν κομψά. Της αρέσαν τα λούσα. Τα λουτρ παλτά, τα μεταξωτά κασκόλ, οι λουστρίν γόβες, τα γιαλιά, με κεντημένους στο χρυσαφί βραχίονες, τα χρυσά λεπτοσκαλισμένα σκουλαρίκια, που στο κέντρο τους γιάλιζε μια ψευτοκρυστάλλινη πέτρα, και κοντράριζαν στον άσπρο, παχουλό της λαιμό. Όλα, στόλιζαν, το όμορφο και γελαστό παρουσιαστικό της. Και μια που είμαστε στα νήπια, θ' αναφέρω μερικά απ' τα παιδιά που θυμάμαι. Την Λίτσα Ζήση, τη Φρόσω Σκαλιστή, την Ισμήνη Ρίζου, την Ιφιγένεια Τέντε, την Κούλα Κυρίτση, τον Τάκη Ζυάβο, τον Κώστα Κυρίτση, τον Κώστα Ζυάβο, τον Αλέκο Πηγαδά, τον Βασίλη Πήλια, τον Γιώργο και Θανάση Λούδα. Βέβαια, άλλα απ' αυτά ήταν στα μικρά, κι άλλα στα μεγάλα νήπια. Κάθισα, λοιπόν έξω απ' το μεγαθήριο σπίτι που λέγαμε και περιεργα-

ζόμεν την τελειότητα του κτισίματος. Τα λαξεμένα αγκωνάρια, η γριπίδα, τα παράθυρα και η θολωτή είσοδος, με εντυπωσίαζαν. Ακόμη και τώρα είναι όπως τότε. Μου ήρθε ανάποδα να πεταχτώ πιο πάνω, εκεί στη φωλιά των Γακαίων, του Νικολάου και της Ρούσκαϊνας και προχώρησα ευθεία. Σημειώνω, ότι είχε προηγηθεί ένα φρεσκάρισμα της μνήμης μου από τη διαδρομή που θ' ακολουθούσα, από μία συνάντηση που είχα με τον Σπύρο Ζδράβο και τον Χρήστο Δερδέκη, προ ημερών, γι' αυτό και προχώρησα ευθεία. Αριστερά στη γωνία, το σπίτι της Τσιάντας Γρατσούνα, η οποία όταν θυμόταν τα νιάτα της έλεγε ένα παμπάλαιο τραγούδι. «Από μπεντέμια (παράθυρα) πέφτω για να σκοτωθώ, κι αγάπη φωνάζει, αμάν, για το Θεό». Πιο κει το σπίτι της Ουρανίας Τσιγαρίδα, το γένος Ζδράβου, δασκάλα. Ο γιος της Κώστας είχε κόρη την ευγενέστατη, ωραία Ασπασία με σύζυγο τον εξαίρετο Δημήτρη Φωλίδη. Μαθητής της Τσιγαρίδα, ήταν και ο Μέγας Αθηναγόρας, ο οποίος όταν είχε έλθει ως Πατριάρχης στην Κόνιτσα, την επισκέφτηκε, τον αναγνώρισε από τη φωνή του και τον έβλεπε με τα μάτια της νιότης. Έχουν καταγραφεί από άλλους αυτές οι ανεπανάληπτες στιγμές. Γύρισα λίγο πιο πίσω και πήρα δεξιά την κατηφόρα. Αμάν αυτό το πετρομάνι! Χώμα πουθενά στο δρόμο. Μαθημένος όμως εγώ, αφού όλοι οι δρόμοι, το ίδιο ήταν, περπατούσα σαν να βάδιζα σε άσφαλτο! Δεξιά το σπίτι του Σπύρου Δερδέκη. Σύζυγος του

η Σταθούλα. Παιδιά, Χρήστος, Ελένη, Παντελής και Αικατερίνη. Παρακάτω το σπίτι του Φώτου Μάνθου. Σύζυγος η Όλγα. Παιδιά; (μειρήστε) Κώστας, Αλέκος, Τέλης, Αναστασία, Σωκράτης, Νίκος, Χαράλαμπος και Δημήτριος. Οχτώ! Η καψω Μάνθαινα, είχε ξεθεωθεί στο γεννοβολιό. Αν, όπως θ' αναφέρουμε παρακάτω βάλουμε και τα οχτώ παιδιά του παπα-Παύλου μάνι-μάνι, στα τρία, αυτά σπίτια, ήταν είκοσι παιδιά!!! Εκεί σε μας (στην επάνω Κόνιτσα) δεν είχε περάσει ποτέ πελαργός! Πώς στο «διάτανο» γινόταν, τόσα παιδιά; Μούρχεται στη μνήμη, η εικόνα της μάνα Όλγας, στην εξώπορτα, με μία χοντρή, χνουδωτή κόκκινη ρόμπα, με πεταχτά άσπρα τριαντάφυλλα και στην αγκαλιά της να κρατά ένα κουτσούβελο, κι άλλο ένα να προσπαθεί, να τρυπώσει στη ρόμπα της. Φέρτε λίγο στο νου σας, αυτές τις γυναίκες. Τι να πρωτοπλύνουν! Τι; και πόσο να μαγειρέψουν! Καθαριότητα; Φροντίδα για τα οικόσιτα; Να πάνε για ξύλα; Ή, πολλές φορές να βοηθάνε και στον κάμπο!! Παρακάτω το σπίτι του Βασίλη Δερβένη. Πεθερά του η Χαρίκλεια Σέτα. Δεν θα ξεχάσω, όταν μικρός, με είχε πιάσει η «θέρμη», μου έφερε για «αρωστικό» ένα μεγάλο ρόδι, γεμάτο ζουμί. Τη δροσιά του, την έχω ακόμη στο στόμα μου. Εξαιρετική γυναίκα. Αρχόντισσα στην ψυχή, αρχόντισσα και στην εμφάνιση.

Ο Βασίλης Δερβένης, απέναντι, εκεί που καθόταν ο Ευριπίδης Ζδράβος, έσκαβε το χειμώνα, έναν τεράστιο λάκ-

κο και τον γέμιζε με χιόνι, το πατούσε με μια πλατιά σανίδα, το σκέπαζε μετά με τσίγκο και πάνω αρκετό χώμα. Με το παγωμένο χιόνι, το καλοκαίρι, μέχρι και παγωτό έφτιαχνε και το διέθετε στο καφενείο που είχε στην αγορά. Προχώρησα και πάλι δεξιά, στο στενό. Αρκετά μέσα η εξώπορτα. Στο ένα φύλλο από τη δίφυλλη, ξύλινη, βαριά πόρτα, κρεμόταν, δεμένη με σχοινί, μία βέργα, «εργαλείο», για ν' ανασπκώνει τον μάνταλο από μέσα και ν' ανοίγει, το πορτόνι. Ήταν το σπίτι της Γιουβάνου. Λίγο το θυμάμαι, από επίσκεψη που θάχαμε κάνει με κάποιο παιδί της γειτονιάς μου, όταν με στολισμένο αγριολούλουδα καλάθι, λέγαμε το «ήρθ' ο Λάζαρος, ήρθαν τα βάγια». Συνέχεια το σπίτι του Βασίλη Ζήση. Παιδιά του, η Λίτσα, ο Μάκης και η Αριστέα. Τελευταίο από την πλευρά αυτή το σπίτι του Νικολαΐδη. Σήμερα του Λευθέρη Τζιάλλα. Επιστρέφω από την άλλη πλευρά, που ήταν ο φούρνος και παίρνω τον ανήφορο. Δεξιά τα σπίτια του Λάμπρου Λαμπρίδη. Παιδιά: η Καλυψώ, ο Κώστας, η Ουρανία, ο Μενέλαος και ο Βασίλης. Παραπάνω το σπίτι της Κίκου Ζών. Παιδιά της: ο Χρυσανθος, η Κική και η Αθανασία. Και φθάνω στο σπίτι του Βασίλη Γρατσούνα. Σύζυγος του η Πανάγιω. Παιδιά: ο Βαγγέλης και η Φρόσω. Ο Βαγγέλης εξαίρετος ράφτης. Τα ρούχα που έραβε «μίλαγαν». Σκαρί αδύνατο, όμως μανία του η ορειβασία. Δεν είχε αφήσει απάτητη βουνοκορφή. Με το τίποτε, έφθανε στα «Καλύβια». Η Φρόσω, μο-

δίστρα, κι αυτή στα χνάρια του Βαγγέλη. Φορέματα, παλτά, μπλούζες και φούστες, με μεράκι. Όταν περνούσαμε απ' εκεί, αδύνατο να μη δώσουμε το «παρόν», γιατί λέγονταν πολλά αστεία και πειράγματα. Πιο πάνω η βρύση και λίγο παραπάνω το σπίτι του Ηγουμενίδη, όπου προπολεμικά στεγαζόταν το τσαγκάρικο και η φιλαρμονική του ορφανοτροφείου. Βογκούσε η γειτονιά από τα κοντραμπάσα των χάλκινων οργάνων, τις κορνέτες, τα κλαρίνα και κλαρινέτα, τα φλάουτα και τον εκκωφαντικό ήχο των «πιάτων». Χαλούσε ο θεός τον κόσμο όταν, μόνος ο καθ' ένας, προσπαθούσε να εμποδώσει τις νότες του πενταγράμμου. Σ' αυτό το σπίτι, κάποιο φεγγάρι, κάθισε και ο Παπαδημήτρης Μανθος. Μετέπειτα ο παπα-Παύλος. Σύζυγος του η Αργυρώ. Παιδιά: Δημήτρης, Λευτέρης, Θεμιστοκλής, Απόστολος, Βασιλική, Γιώργος, Ελένη και Χρήστος (ξεχειριάστηκα να γράφω ονόματα). Κουράστηκα και επέστρεψα στο σπίτι. Ξεφόρτωσα σε μερικές σελίδες χαρτιού, «αυτά» που απέκόμισα από τη γύρα και ενώθηκα με τον εαυτό μου, που τον βρήκα ν' απολαμβάνει ακόμη, τον παλαιοκαιρίσιο καφέ. Η μέρα, είχε αρχίσει να παίρνει τ' άνω της. Ένας κοκκινολαίμης, ήλθε και κάθισε στο περβάζι του παράθυρου. Κοιτούσε μέσα, σαν νάθελε να τ' ανοίξω, για να μπει. Δεν κουνήθηκα. Χαιρόμουν εκείνα τα τετραπέρατα μάτια. Με πολύ προσοχή άνοιξα την πόρτα και τούριξα ψίχουλα ψωμιού. Κατέβηκε κι άρχισε να

τρώει. Τον ζύγωσα στους είκοσι πόντους, μ' απλωμένη την παλάμη, γεμάτη ψωμί, πιστεύοντας ότι θα έλθει να φάει. Κοίταξε, έφυγε. Μπήκα μέσα. Η πύρια του τζακιού μου έφερε ύπνο. Έγχειρα και τον «πήρα». Μέχρι και όνειρα είδα. Τι είδα; Άλλη φορά.

Υ.Γ.

Από τα όσα κατά καιρούς περιγράφω, δεν έπεται ότι κάνω και καταγραφή. Και σπίτια ξεχνώ και ανθρώπους, με πλούσια δράση, (άθελά μου) παραλείπω. Τι να γίνει... αυτά θυμάμαι. Δεν θα επέτρεπα, ποτέ στον εαυτό μου, να κάνει κάτι από πρόθεση. Μακριά από μέ-

να, τέτοιες σκέψεις. Το μόνο κίνητρο που γράφω, είναι η αγάπη για την πατρίδα. Για πάρα πολλά χρόνια, απουσίαζα παντελώς από την Κόνιτσα. Ελέγχοντας τον εαυτό μου, δεν βρίσκω κάτι να θυμάμαι περισσότερο απ' αυτά που αναφέρω. Αυτό ισχύει και για τους «Δημάρχους στην Κόνιτσα». Χαίρομαι όσοι με συμπληρώνουν, όπως έκανε η αγαπητή Άννα Χούσου, καθώς και η κυρία Ντεντοπούλου, ορθώς παρατηρεί, ότι και ο πατέρας της χρημάτισε Δήμαρχος. Εγώ εκείνο που «οφείλω» σ' αυτούς που κάποιο λιθαράκι βάλαν στον τόπο, είναι να τους εκτιμώ, απεριόριστα. Και πραγματικά, αυτό, το αισθάνομαι.

ΠΕΤΡΟΣ ΘΩΜΑ ΜΠΟΥΝΑΣ

Κυνηγοί στα «Πλατάνια»

Από αριστερά: Η μικρή Ουρανία Μπούνα - Θ. Μπούνας

(στην αγκαλιά ο Πέτρος) - Άγνωστος (ίσως Καλάκος) - Κώστας Ζέρβας - Μίχος Ζέρβας.

Καθιστοί: Βύρων - Γιώργος Ζέρβας

(Φωτ. αρχείο Π. Μπούνα)

Ο ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ ΤΗΣ ΜΝΗΜΗΣ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΔΩΔΕΚΑ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ
(30 ΙΟΥΝΙΟΥ 2012) ΣΤΟ ΜΟΛΥΒΔΟΣΚΕΠΑΣΤΟ

Πανηγυρική εκδήλωση προεξάρχοντος του Σεβασμιωτάτου
Μητροπολίτου κ. Ανδρέου

ΥΠΟ ΤΟΥ ΥΠΟΣΤΡΑΤΗΓΟΥ ΕΑ ΙΩΑΝΝΗ ΔΑΦΝΗ.

Με λαμπρότητα εορτάστηκε κι εφέτος στο επιμεθόριο χωριό Μολυβδοσκέπαστο η μνήμη των Αγίων Αποστόλων (προστατών του χωριού) κάτω από την σκέπη του Καθεδρικού Ομώνυμου Ιερού Ναού, (13ου αιώνα) που μαζί με την Ιερά Μονή της Παναγίας (7ου αιώνα) συνθέτουν το στολίδι του χωριού και της ευρύτερης γύρω περιοχής.

Στην πανηγυρική θεία λειτουργία, που έγινε προεξάρχοντος του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Δρυϊνουπόλεως Πωγωνιανής και Κονίτσης κ.κ. Ανδρέου, παρέστησαν ο Δήμαρχος Κονίτσης Π. Γαργάλας, ο Δήμαρχος Φιλοθέης - Ψυχικού Π. Ξυριδάκης μετά δημοτών του αναφερόμενου Δήμου ο οποίος έχει αδελοποιηθεί με το Μολυβδοσκέπαστο, εκπρόσωποι του Στρατού, των Σωμάτων Ασφαλείας, Δημοτικών - Τοπικών Συμβουλίων και Πολιτιστικών Οργανώσεων και πλήθος κόσμου από το χωριό και την γύρω περιοχή, σ' αυτό συνέβαλε και η ημέρα του Σαββάτου που είναι αργία για τους περισσότερους εργαζομένους.

Στο κήρυγμά του ο Σεβασμιώτατος αναφέρθηκε στο έργο των 12 Αποστό-

λων (που ήταν μαθητές του Χριστού) για την διάδοση του Χριστιανισμού και εμπέδωση της νέας θρησκείας, καλώντας (ο Μητροπολίτης) τους πιστούς να ακολουθήσουν τον δρόμο των Αποστόλων, για ένα καλύτερο μέλλον του καθενός μας και του Έθνους μας.

Η παρουσία Δημοτών Φιλοθέης - Ψυχικού με τον Δήμαρχο έγινε στα πλαίσια 4ήμερης εκδρομής με διανυκτέρευση στο γραφικό Μπουραζάνι, στα Ιωάννινα (ξενοδοχείο Du Lac) και Έδεσσα (ξενοδοχείο Ξενία).

Στο αναφερόμενο ενημερωτικό ταξίδι που οργανώθηκε από τον Ελληνικό Λαογραφικό και Ιστορικό Όμιλο προεδρευόμενο από τον γράφοντα το παρόν, οι εκδρομείς, είχαν την ευκαιρία να απολαύσουν την γραφικότητα του τοπίου των διαδρομών και το φυσικό κάλλος των σημείων στάθμευσης, όπως είναι οι κοιλάδες των τριών ποταμών Αώος -Βοϊδομάτης -Σαραντάπορος, αγναντεύοντας τις καταπράσινες βουνοκορφές του Σμόλικα και της Νεμέρτσικας και ένα μεγάλο μέρος της Βορείου Ηπείρου και να ενημερωθούν για γεωγραφικά και ιστορικο-θρησκευτικά στοιχεία της περιοχής που

παρουσιάστηκαν από Αξιωματικό του Τάγματος Προκαλύψεως και τον Πρόεδρο του Γ.Σ. Απόστολο Τσίπη, από το Πολεμικό Μουσείο Καλπακίου και από τον Ηγούμενο της Ιεράς Μονής Μολυβδοσκεπάστου Πανοσιολογιώτατο Αρχιμανδρίτη κ. Θεόδωρο.

Με την ευκαιρία αυτού του ταξιδιού, ο Δήμαρχος Φιλοθέης Ψυχικού κ. Παντελής Ξυριδάκης πραγματοποίησε εθιμοτυπική επίσκεψη στον Δήμο Ιωαννιτών και συναντήθηκε με τον Δήμαρχο της Ηπειρωτικής πρωτεύουσας κ. Φίλιππο

Φίλιο.

Η επίσκεψη Αθηναίων στο συγκεκριμένο χωριό κάθε χρόνο τέλη Ιουνίου ανταποδίδεται από τους Μολυβδοσκεπαστίνους που ταξιδεύουν στην Φιλοθέη, για την πολιτιστική εκδήλωση επονομαζόμενη «γιορτή τσίπουρου» οργανώνεται εκεί το πρώτο δεκαήμερο του Δεκεμβρίου κάθε χρόνο, όπου οι επισκέπτες έχουν την ευκαιρία να γευθούν το προϊόν δωρεάν, προσφορά της Μολυβδοσκεπάστης.

Από αριστερά: Πάρεδρος Χ. Δάφνης και όπισθεν Πρόεδρος Γ.Σ. Α. Τσίπης, ο Δ/τής του Λ. Προκαλύψεως λοχαγός Π. Παπαθεμιστοκλέους, ο Δήμαρχος Π. Γαργάλας, ο Δήμαρχος Φιλοθέης - Ψυχικού Π. Ξυριδάκης, ο Στρατηγ. Ι. Δάφνης, ο Δημ. Συμβ. Α. Παπασπύρου και μέλη του Ελληνικού Λαογραφικού - Ιστορικού Ομίλου Φιλοθέης

Γεγονότα της Κατοχής

«ΤΟ ΑΥΓΟ ΤΟΥ ΚΟΚΟΡΑ»

Του Ζήση Ηλ. Παπαζήση

Μην περιμένεις αγαπητέ αναγνώστη να αποδείξω ότι ο κόκορας γέννησε αυγό. Αυτό δεν γίνεται. Αναφέρομαι σ' ένα μοναδικό αυγό, που έγγραφε τη δική του ιστορία σε χρόνους αλλοτινούς, σε καιρούς χαλεπούς, στην εποχή της κατοχής. Σύμπτωση ήταν και ονομάσθηκε έτσι. Τη λέξη αυγό την προτιμώ με το "υ" και όχι με "β", έτσι όπως τη συνάντησα για πρώτη φορά στο Αλφαβητάριο της πρώτης Δημοτικού. Εξάλλου έχω την εντύπωση ότι το αυγό με "υ" είναι πιο νόστιμο.

Στα μέρη μας, εκεί ψηλά στην Πίνδο, στα χωριά της Λάκκας Αώου που τα θαρρείς γαντζωμένα σαν αειφωλιές στις κατάφυτες πλαγιές του Σμόλικα και της Τύμφης (Γκαμήλας) ένθεν και ένθεν του ποταμού Αώου, στα βλαχοχώρια, όπου η απείρου κάλλους φυσική ομορφιά αφήνει τον επισκέπτη άναυδο, ο κατοχικός χειμώνας 1943-1944 ήταν από τους πιο δύσκολους.

Η πυρπόληση των χωριών αυτών από τα γερμανικά στρατεύματα κατοχής τον Οκτώβριο 1943 και ο παρατεταμένος βαρύς χειμώνας δυσκόλεψαν αφάνταστα τη ζωή των κατοίκων τους. Το φάσμα της πείνας έσπρωξε τους ανθρώπους σε μια επίμονη και εφευρετική προσπάθεια για επιβίωση. Η ανάγκη δημιουργεί. Μολονότι οι άνθρωποι είχαν χάσει τα πάντα και

χωρίς να περιμένουν βοήθεια από κάπου, είχαν μία θαυμαστή ψυχολογική διάθεση. Οι λέξεις "ψυχολογικά προβλήματα" που σήμερα ακούγονται κατά κόρον, ήταν άγνωστες. Μέσα από το βαρύ κάματο της πάλης άκουγες ασεΐα, άκουγες τραγούδια. Λες και ήταν κάποια παρόρμηση της ψυχής για να τους δώσει λίγη ξεκούραση.

Ανάμεσα σ' αυτούς τους βασανισμένους ανθρώπους, που έδιναν την πάλη μέχρις εσχάτων για τη ζωή, βρέθηκα κι εγώ παιδί στα δεκατρία μου στο χωριό μου, στο Παλαιοσέλλι. Τελικά οι γνώσεις που απεκόμισα από την εποχή εκείνη και οι αναμνήσεις μένουν στη ζωή, μέχρις ότου φύγουμε από αυτή. Θα 'λεγα και η καλοσύνη, αν είσαι καλός, γιατί η κακία με τα χρόνια σκορπίζεται στην καταχνιά.

Θυμάμαι εκείνο το χειμώνα βαρύ και αδυσώπητο. Ακόμη και την πρώτη Μαΐου 1944 ξυπνήσαμε με δέκα εκατοστά χιόνι. Τα μικρά κλωνάρια των δένδρων που είχαν ανθίσει δεν άντεξαν στο βάρος του χιονιού και λύγισαν. Το χιόνι, το μεγαλύτερο χρονικό διάστημα του χειμώνα εκείνου, έμεινε παγωμένο και κολλημένο στη γη σαν τσιμεντένιο στρώμα. Λαχταρούσε το μάτι για ένα κομμάτι μαύρης γης.

Σ' αυτή τη φάση της ζωής είδα με τα παιδικά μου μάτια την ανθρώπινη δυστυχία σε όλο της το μεγαλείο. Παιδιά της

ηλικίας μου, που είχαν την ατυχία να μείνουν ορφανά, περπατούσαν σκελετωμένα και ξυπόλυτα επάνω στο παγωμένο χιόνι.

Οι πατούσες τους είχαν σκληρύνει τόσο που έμοιαζαν με σόλες. Οι πτέρνες τους σκασμένες άφηναν κάπου-κάπου ίχνη αίματος επάνω στο άσπρο χιόνι. Τα παντελόνια τους τρύπια και σκισμένα από τη μεγάλη ανέχεια και όχι από το σνομπισμό της σημερινής νεολαίας- άφηναν να φαίνονται οι κοκκινισμένες από το κρύο σάρκες τους έτοιμες να ματώσουν.

Γι' αυτά τα δίκως μοίρα στον ήλιο παιδιά -γύρω στα έξι αν θυμάμαι καλά- στάθηκε σανίδα σωτηρίας το Ορφανοτροφείο στην Κόνιτσα.

Εκεί, με τη μέριμνα και του πατέρα μου Ηλία Παπαζήση, Επιθεωρητή τότε Δημοτικών Σχολείων, βρήκαν θαλπωρή, στέγη, τροφή, ένδυση και υπόδηση. Φοιτούσαν στο Δημοτικό Σχολείο και παράλληλα μάθαιναν κάποια τέχνη, συνήθως του ράπτη ή του ξυλουργού. Επίσης όλα ε γνώριζαν μουσικά και έπαιζαν κάποιο όργανο. Δεν τα έβλαψε η ομοιομορφία της στολής που φορούσαν, ούτε η σχετική πειθαρχία.

Όταν βγήκαν από το Ορφανοτροφείο, όπως διεπιστώσα στη μετέπειτα ζωή, όλα σταδιοδρόμησαν και πρόκοψαν. Καλό είναι να τα λέει και να τα φωνάζει κανείς τα σωστά.

Μέσα στις πολύ δύσκολες εκείνες συνθήκες εκείνο το χειμώνα οι κάτοικοι του χωριού παλεύοντας κυρίως για τροφή στράφηκαν και στα κοιτέσια των σπιτιών

τους. Προτεραιότητα δόθηκε στα κοκόρια. Θεωρήθηκαν μέσα στη μизέρια ως μη παραγωγικά, κάτι σαν κηφήνες. Δεν έμεινε ούτε ένας κόκορας στο χωριό.

Όταν όμως ήλθε η Άνοιξη και οι κόττες άρχισαν να κλωσουν τα αυγά τους, τότε έγινε αντιληπτό ότι δεν υπήρχαν αυγά γονιμοποιημένα, τα οποία στο χωριό αποκαλούσαν "αυγά από κόκορα" (βλαχιστί, οάου ντί κουκότου).

Τότε κάθε σπίτι, κάθε οικογένεια, άρχισε να ψάχνεται και να αναζητά τρόπους επίλυσης του προβλήματος, που είχε ανακύψει. Η λύση βρέθηκε στα γειτονικά χωριά: επειδή η επικοινωνία με τα απέναντι χωριά Βρυσοχώρι, Ηλιοχώρι και Λάιστα δεν ήταν την εποχή εκείνη εφικτή, λόγω έλλειψης γέφυρας στο φουσκωμένο από το λιώσιμο του χιονιού ποτάμι, προτιμήσαμε τα διπλανά χωριά Ελεύθερο, Πάδες, Άρματα και Δίστρατο.

Έτσι ένα ανοιξιάτικο πρωινό με ένα τουρβά στον ώμο που είχε μέσα δώδεκα αυγά από τις κόττες μας, βρέθηκα στο Ελεύθερο, στο δάσκαλο του χωριού, τον αείμνηστο Αχιλλέα Μπάρμπα. Με φιλοξένησε στην κατοικία του, που ήταν ένα παλιό μαγειρείο στην άλλη άκρη της αυλής του καμένου από τους Γερμανούς σπιτιού του και το οποίο η νοικοκυροσύνη του το είχε μετατρέψει σε ένα πολύ ωραίο και ευρύχωρο καθιστικό δωμάτιο. Ήταν ένας πραγματικός οντάς.

Η κυρά-Βικτωρία, σύζυγος του Αχιλλέα, γυναίκα με εμφάνιση, τρόπους και συμπεριφορά αρχόντισσας, μου προσέφερε ένα βαθύ πιάτο με ξυνόγαλο και

τριμμένο σπαρένιο ψωμί. Η προσφορά της έπιασε τόπο.

Αφού έγινε η ανταλλαγή των αυγών ικανοποιημένος πήρα το δρόμο της επιστροφής. Όταν έφθασα στην άκρη του χωριού μου, στη θέση "Σουρπάσα", έσπασε το σχοινί του τουρβά, ο οποίος έπεσε στο έδαφος. Τα αυγά έσπασαν και στην ομελέτα που είχε σχηματισθεί μέσα στον τουρβά, διέκρινα ένα αυγό να ασπρίζει. Ήταν το μοναδικό που σώθηκε. Το έπλυνα στο νερό του παρακείμε-

νου αυλακιού και το τοποθέτησα στη φωλιά της κότας που κλωσούσε, δίπλα σ' ένα άλλο αυγό που υπήρχε για φώλι.

Μετά την περίοδο της επώασης βγήκε από το "αυγό από κόκορα" ένας λευκός νεοσσός, ο οποίος μετά από κάποιες μέρες φάνηκε, από το λειρί του, ότι ήταν κόκορας. Το αυγό που σώθηκε δεν ήταν μόνο το "αυγό από κόκορα", αλλά για μας και το "αυγό του κόκορα", από το οποίο το κοτέτσι μας απέκτησε σώγαμ-προ από το Ελεύθερο.

Ένας Τάμος αλα παλιά

Είμαστε πολλοί που αγαπάμε τα χωριά μας και το δείχνουμε με διάφορους τρόπους. Εγώ θέλω να σταθώ στον τρόπο που επέλεξε ο αγαπητός συνταξιούχος εκπαιδευτικός Απόστολος Ριστάνης να προσφέρει ένα διήμερο χαράς και γλεντιού στο χωριό μας με την ευκαιρία του γάμου της κόρης του.

Δεν προτίμησε κάποιο κέντρο, αλλά ήρθε οικογενειακώς από τα Γιάννινα την παραμονή 27/7 και κάλεσε όλους τους χωριανούς σε τραπέζι και γλέντι με δημοτική μουσική, για τα προεόρτια.

Στις 28 με τη συνοδεία οργάνων πήραν τη νύφη από το σπίτι και όλο το "ψίκι" πήγε για τη στέψη στην εκκλησία των

Αγ. Αποστόλων.

Κατόπιν όλος ο κόσμος - που ήταν παρά πολύς - γέμισε την πλατεία του χωριού όπου έφαγε, ήπια και γλέντησε ως το πρωί της άλλης μέρας με πληρωμένα τα όργανα από τους γονείς.

Εγώ σαν καλεσμένος και θεατής αυτού του πανηγυριού εκφράζω τα συγχαρητήριά μου στην οικογένεια Ριστάνη, ευχόμενος "να προκόψουν" οι νεόνυμφοι και αυτό να γίνει παράδειγμα και για άλλους γιατί δίνει χαρά και ζωντάνια στα χωριά μας.

Ευχαριστώ για τη φιλοξενία
Σωκ. Αθ. Νάτσος

Δουλειές στο χωριό τον παλιό καιρό

Στο χωριό μας, όπως και στα άλλα χωριά, κάθε φθινόπωρο έπρεπε να φροντίζουμε για τις ζωοτροφές που χρειαζόμαστε το χειμώνα γιατί όλα τα σπίτια είχαν οικόσιπα κι εκείνα τα χρόνια έπεφταν πολλά χιόνια.

Χόρτα το χειμώνα δεν έβρισκαν τα ζωντανά έξω για να βοσκήσουν, ούτε και είχαμε καρπό να τα ταΐσουμε, έτσι λοιπόν το φθινόπωρο πριν κιρηνίσουν τα φύλλα στα δέντρα (βελανιδιές),

κόβαμε κλάρες απ'αυτά και τις κάναμε δεμάτια. Μετά τα συγκεντρώναμε σ' ένα ίσιο και ψηλό δέντρο (5-6 μ.) και τα τοποθετούσαμε γύρω γύρω στον κορμό με τις φούντες μέσα και τα κοτσάνια απ' έξω από τη βάση ως την κορυφή ώστε με τις βροχές να βρέχονται μόνο τα κοτσάνια και τα φύλλα να μένουν ανέπαφα.

Επάνω-πάνω δέναμε ξύλα για να κρατάνε τα κλαδιά από τους αέρηδες.

Ανάλογα με τον αριθμό των γιδιών που είχε το κάθε σπίτι φτιάχναμε και τις "κλαδαριές". Για 6 γίδια μια κλαδαριά.

Τις βάζαμε στα χωράφια μας, εκεί που είχαμε δικά μας δέντρα, έξω από το χωριό ένα κι δυο χιλιόμετρα μακριά.

Πολλές φορές ανάμεσα στα κλαδιά βάζαμε και φρούτα (μήλα, ρόδια, κυδωνία κ.ά.) και το χειμώνα παίρνοντας το κλαδί τα βρίσκαμε ώριμα και νόστιμα γιατί δεν υπήρχν ψυγεία τότε. Το κλαδί με-

ταφερόταν με τα ζώα αλλά πολλές γυναίκες το κουβαλούσαν ακόμα και ζαλωμένες για το σάβλο.

Εκτός από το ξηρό κλαδί, δίναμε στα γίδια και κουμαριές ή ζελινιές που κόβαμε από το απέναντι βου-

νό. Μ' αυτά, που προαναφέραμε, ταΐζαμε τα ζωντανά μας να βγάλουν το χειμώνα.

Στο τέλος του φθινοπώρου βγάzaμε και το τσίπουρο με τα καζάνια και μπαίνοντας στο χειμώνα λιγότευαν οι δουλειές για τους άνδρες, όχι όμως και για τις γυναίκες που έπρεπε να μαγειρεύουν, να μπαλώνουν τα ρούχα που είχαν σχιστεί από τις εξωτερικές δουλειές, να πλέκουν κάλτσες, φανέλες, μπλούζες κ.λ.

Τις άλλες εποχές άρχιζαν και τελειωμό δεν είχαν άλλες δουλειές για τους χωριανούς, αλλά γιαυτά θα γράψουμε άλλη φορά.

Δημ. Στρατσιάνης
από Εξοχή Κόνιτσας.

Η Μισσιώτικη Κατοικία

Τα Υπόγεια Σπίτια

Τα πρώτα σπίτια στο Μισσί είναι υπόγεια και βρίσκονται όλα συγκεντρωμένα γύρω από την εκκλησία του Άι Βλάση, η οποία αρχικά είναι και αυτή υπόγεια. Τα υπόγεια αυτά σπίτια είναι το πολύ διακόσια.

Για να γίνει ένα από αυτά τα υπόγεια σπίτια, οι ιδιοκτήτες ανοίγουν πρώτα μια βαθιά κάθετη τρύπα στο έδαφος και προχωρούν προς το βάθος σκάβοντας το μαλακό βραχώδες έδαφος. Όταν φτάνουν σε βάθος 2 μέτρα αρχίζουν το σκάλισμα των δωματίων. Η είσοδος των δωματίων έχει πάντοτε ελαφριά κλίση και για την κατασκευή τους χρησιμοποιούνται πέτρες τις οποίες φέρνουν από μια περιοχή νοτιοδυτικά του χωριού (καμαρόπετρες). Όταν η οικογένεια μεγαλώνει απλά προστίθενται επιπλέον σκαλιστά δωμάτια. Ο διάδρομος που συνδέει το έδαφος με τα υπόγεια δωμάτια και τα δωμάτια μεταξύ τους ονομάζεται «ορομιό» (το).

Τα υπόγεια σπίτια αποτελούν ενδεχομένως την πρακτικότερη κατασκευαστική επιλογή για τους κατοίκους του Μισσιού, καθώς έτσι προφυλάσσονται όχι μόνο από το δριμύ χειμώνα αλλά και από τις επιδρομές. Ιδιαίτερα ως προς το δεύτερο, επειδή οι επιδρομείς συνηθίζουν να πολιορκούν τις κατοικίες, οι Μισσιώτες φροντίζουν να διαθέτουν, εκτός από επάρκεια σε τροφές, και νερό μέσω υπόγειων κρυφών ιδιωτικών πηγαδιών. Ένα ακόμη μέτρο ασφαλείας αποτελεί και το ότι οι μεγάλοι υπόγειοι χώροι του χωριού επικοινωνούν μεταξύ τους με υπόγειους διαδρόμους. Για παράδειγμα, από την υπόγεια εκκλησία του Άι Βασίλη περνάει κανείς εύκολα

στα υπόγεια σπίτια του Γαρέβελη και του Τέκ' Ανανία, καθώς και άλλες μεγάλες υπόγειες κατοικίες.

Το ανέβασμα στη επιφάνεια.

Τα σύγχρονα υπέργεια σπίτια

Κατα πάσα πιθανότητα, οι Μισσιώτες βγαίνουν από τα υπόγεια σπίτια τους περίπου στα 1820. Η φράση «να βγούμ' στού λόμα» σημαίνει για τους Μισσιώτες «θα χτίσουμε σπίτι». Οικόπεδα δεν υπάρχουν οπότε ο καθένας χτίζει όπου επιθυμεί, εκτός φυσικά πάνω από τα ήδη υπάρχοντα υπόγεια σπίτια.

Το πλάτος μια κατοικίας είναι αυστηρά 20 πόδια και ο προσανατολισμός του όπως βολεύει τον ιδιοκτήτη. Το βάθος των θεμελίων είναι περίπου μισό μέτρο και το πλάτος τους λιγότερο από ένα μέτρο. Ακολουθεί θυσία με το σφάξιμο ενός αρνιού ή μιας κότας, αγιασμός και γεύμα της οικογενείας με τον παπά του χωριού και τους μαστόρους. Η κατοικία χτίζεται με την ντόπια πέτρα και σοβανίζεται με κόκκινο χώμα από τις «γούβες του Βέση». Δυσεύρετο και ακριβό υλικό είναι η καμαρόπετρα, η ποιότητα της οποίας συμβάλλει σημαντικά στην σταθερότητα και ποιότητα κατασκευής ολόκληρης της κατοικίας. Η καθεμιά έχει διαστάσεις 0,90 μ. μακρός επί 0,50-0,60 μ. φάρδος επί 0,30 μ. πάχος. Καμάρα ή κάμαρα αποκαλούνται δύο ή περισσότερες πέτρες που τοποθετούνται η μία δίπλα στην άλλη σε σχήμα τόξου και αποτελούν το σπριγμα και μέρος της στέγης του σπιτιού. Κατόπιν ακολουθεί το χτίσιμο του σπιτιού για το οποίο χρησιμοποιείται λάσπη και χαλίκια τα οποία ζυμώνονται με τα πόδια σε πρόχειρα σκαμμένους λάκκους. Σε αντίθεση με άλλες περιοχές, στη Μισσιώτικη κατοικία όχι μόνο

δεν χιζεται προστατευτικός ξερότοιχος στην εξωτερική πλευρά του σπιτιού αλλά η προεξέχουσα χωμάτινη λάσπη που βρίσκεται στους τοίχους χρησιμοποιείται ως κρεμαστός κήπος πάνω στον οποίο οι κάτοικοι φυτεύουν κρεμμύδια, βασιλικό ή ακόμη και λουλούδια !

Παράθυρα γενικώς δεν υπάρχουν στη Μισσιώτικη κατοικία . Σε κάποιες περιπτώσεις κατοικιών που χιζονται μετά το 1920 υπάρχουν πολύ λίγα και μικρά παράθυρα(0,40 x0,50 μ.), τα οποία διαθέτουν είτε διπλό τζάμι ή χοντρό χαρτί βρεγμένο με λάδι . Ούτε για εσωτερικές πόρτες μπορεί να γίνει λόγος. Όπως λένε και οι Μισσιώτες : «Εμείς μόνο μια πόρτα είχαμε, που κι αυτή πολύ συχνά δεν εφάρμοζε καλά και έμενε μισάνοικτη. Τίποτε άλλο ξύλινο δεν είχαμε, ούτε παράθυρα ούτε πόρτες εσωτερικές». Ανοίγματα όμως, από το ένα δωμάτιο στο άλλο υπάρχουν και ονομάζονται «τυρά» .

Μια μέση Μισσιώτικη κατοικία αποτελείται από 3 δωμάτια, έναν μακρύ διάδρομο και το υπόγειο . Τα δωμάτια είναι τα εξής :

Το «απέσου δου σπít'» είναι το εσωτερικό δωμάτιο, το «κατσιμάτου δου σπít'» είναι το δωμάτιο όπου κάθεται όλη η οικογένεια και το «αβαρίου δου σπít'» που είναι το δωμάτιο με αμπάρια, δηλαδή η αποθήκη του σπιτιού .

Στο πρώτο δωμάτιο τοποθετούνται τα μπαούλα της οικογένειας, τα ρούχα, τα μαγειρικά σκεύη, τα τρόφιμα και οι εικόνες . Στο δεύτερο δωμάτιο βρίσκεται το «τουνδούρι», η εστία του σπιτιού, γύρω από την οποία στρώνονται παλιά στρώματα στα οποία κοιμάται η οικογένεια . Στο τρίτο δωμάτιο, αποθηκεύονται το αλεύρι, το σιτάρι και τα δημητριακά που χρειάζεται η οικογένεια για την συντήρηση της .

Το υπόγειο συνήθως είναι πολύ μεγάλο καθώς καλύπτει όλη την έκταση του σπιτιού ενώ σε μερικές περιπτώσεις προχωρά και κάτω από τα γύρω σπίτια (έχει σημειωθεί άλλωστε ότι τα υπόγεια των σπιτιών συνήθως επικοινωνούν μεταξύ τους) . Στο υπόγειο βρίσκεται ο αχυρώνας με όλα τα οικόσιτα ζώα και το πηγάδι , εάν αυτό δεν βρίσκεται στον αυλή του σπιτιού. Επίσης, το υπόγειο χρησιμεύει και ως αποθηκευτικός χώρος καθώς εδώ αποθηκεύονται ιδιαίτερος ευπαθή προϊόντα, όπως το σπορέλαιο και το κρασί .

Σε σχέση με τα ισόγεια σπίτια του χωριού, τα λιγοστά διώροφα σπίτια δεν διαφέρουν ως προς τον τρόπο κατασκευής . Τα σπίτια αυτά έχουν στον δεύτερο όροφο μόνο ένα δωμάτιο, το «μουσαφίρ οδά» . Η στέγη τους γίνεται όπως και στα ισόγεια σπίτια, δηλαδή με χοντρά καδρόνια και με χώμα πάνω από αυτά και οι ένοικοι ανεβαίνουν μέσω μιας εξωτερικής πέτρινης και σπανίως ξύλινης σκάλας . Ως προς το πάτωμα του δευτέρου ορόφου, αυτό είναι συνήθως χωμάτινο και σε δύο μόνο περιπτώσεις ξύλινο. Οδάδες διαθέτουν αρκετά σπίτια, ελάχιστα όμως διαθέτουν περιποιημένους οδάδες με τζάκι και στρωμένα χαλιά, γεγονός που καθιστά τον οδα το βασικό μέσο επίδειξης του πλούτου και της κοινωνικής θέσης της κάθε οικογένειας . Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί το γεγονός ότι όταν επισκέπτονται το χωριό επίσημα πρόσωπα, αυτά φιλοξενούνται από τις οικογένειες με τους καλύτερους οδάδες με αποτέλεσμα αυτές οι οικογένειες να απολαμβάνουν ιδιαίτερης ευνοϊκής μεταχείρισης σε εμπορικό και διοικητικό επίπεδο .

Ανέστης Ε. Δεμερτζίδης
Ιστορικός Ερευνητής (Μ.Δ.Ε.)

ΚΑΝΟΕ ΚΑΓΙΑΚ ΣΛΑΛΟΜ

Διεξήχθησαν από την Ελληνική Ομοσπονδία Κάνοε-Καγιάκ στην πίστα του Εύηνου στις 7-8 Απριλίου 2012 το 14ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ Κανόε -Καγιάκ Σλάλομ καθώς και το 9ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ .

Η εμφάνιση των αθλητών-αθλητριών της ΤΥΜΦΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ ήταν συγκινητική

αφού συμμετείχαν σε όλους τους τελικούς των Αγωνισμάτων. 4 στην κατηγορία Κι Ανδρών 3 στην κατηγορία Κι Εφήβων και 2 στην κατηγορία Κ1 Παιδών.

Στο τελικό του Κ1 Ανδρών ως 2ος προκρίθηκε ο ΚΩΣΤΟΥΛΑΣ ΣΤΑΥΡΟΣ και ως 3ος ο ΑΓΟΡΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ και 4ος ο ΒΑΣΑΛΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ.

Την 7η και 8η θέση στο Κ1 ανδρών κατέκτησαν οι ΛΑΚΚΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΑΙ ΜΟΥΡΕΧΙΔΗΣ ΛΑΜΠΡΟΣ αντίστοιχα. Στον τελικό και το C 2 ΕΦΗΒΩΝ με τους ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΠΑΥΛΟ και ΒΡΕΝΟ ΣΩΤΗΡ.

Στους Παιδες Κ1 την 5η θέση ο ΚΟΥΝΙΚΙ ΓΚΡΕΝΑΡ και 9η θέση ο ΡΑΠΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ.

Στους ΠΑΜΠΑΙΔΕΣ την 5η θέση ο ΓΚΙΚΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ και την 8η ο ΛΑΓΠΑΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΤΑ ΜΕΤΑΛΛΙΑ

- 1) ΧΡΥΣΟ στο 3ΧΚ1 ΑΝΔΡΩΝ με (ΑΓΟΡΟΥ Ν-ΚΩΣΤΟΥΛΑΣ Σ. ΣΕΕΜΑΝ Ε)
- 2) ΧΡΥΣΟ στο 3ΧΚ1 ΕΦΗΒΩΝ με (ΑΓΟΡΟΥ Γ -ΒΑΣΑΛΟΣ Χ. ΜΗΣΙΑΚΟΥΛΗΣ Κ)
- 3) ΧΡΥΣΟ στο 3ΧΚ1 ΠΑΙΔΩΝ με (ΑΝΤΩΝΙΟΥ Π - ΚΟΥΝΙΚΙ Γ. - ΡΑΠΤΗ Γ.)
- 4) ΑΣΗΜΕΝΙΟ στο Κ1 ΚΟΡΑΣΙΔΩΝ ΑΡΧΑΡΙΩΝ με ΜΗΣΙΑΚΟΥΛΗ ΑΝΝΑ
- 5) 3ΧΚ1 Π/ΠΑΙΔΩΝ με (ΑΝΤΩΝΙΟΥ Ν - ΓΚΙΚΑΣ Ν. ΛΑΓΠΑΣ Κ.)
- 6) ΑΣΗΜΕΝΙΟ στο C1 ΠΑΙΔΩΝ με ΛΑΓΠΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
- 7) ΑΣΗΜΙΟΝΙΟ στο Κ1 ΠΑΙΔΩΝ με ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΠΑΥΛΟΣ
- 8) ΑΣΗΜΕΝΙΟ στο Κ1 ΕΦΗΒΩΝ με ΜΗΣΙΑΚΟΥΛΗ ΚΥΡΙΑΚΟ
- 9) ΑΣΗΜΕΝΙΟ στο C2 ΑΝΔΡΩΝ με ΣΕΕΜΑΝ ΕΛΟΥΑ - ΚΩΣΤΟΥΛΑ Σ.
- 10) ΧΑΛΚΙΝΟ στο Κ1 Π/ΠΑΙΔΩΝ με ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΝΙΚΟ
- 11) ΧΑΛΚΙΝΟ στο C1 ΕΦΗΒΩΝ με ΒΡΕΜΟΣ ΣΩΤΗΡ
- 12) ΧΡΥΣΟ στο C1 ΚΟΡΑΣΙΔΩΝ με ΜΗΣΙΑΚΟΥΛΗ ΣΤΑΜΑΤΙΑ

Αξιοσημείωτο ότι στα 11 Σωματεία που συμμετείχαν, η ΤΥΜΦΗ κατέκτησε την 2η θέση στη βαθμολογία χάνοντας την πρωτιά την τελευταία στιγμή λόγω ατυχίας.

Αγωνίσθηκαν 25 αθλητές και αθλήτριες, η δε αποστολή έγινε με μισθωμένο λεωφο-

ρείο, συνοδευόμενη από τον πρόεδρο κ. ΑΓΟΡΟΥ ΚΩΣΤΑ τον αντ/δρο και μέλος ΕΟΚ-Κ κ. ΓΚΟΥΝΤΑ ΚΩΣΤΑ, τους γονείς ΜΗΣΙΑΚΟΥΛΗ ΒΑΣΙΛΗ, ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΒΑΓΓΕΛΗ και ΛΑΠΠΑ ΠΑΝΑ-ΓΙΩΤΗ. Στους αγώνες παρευρέθηκε και η οικογένεια Δ και Α. ΒΑΣΑΛΟΥ. Λόγω έκτακτου προσωπικού προβλήματος δεν παρευρέθη ο κ. ΚΩΣΤΟΥΛΑΣ ΘΑΝΑΣΗΣ.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ του Δ.Σ. στο ΔΗΜΟ ΚΟΝΙΤΣΑΣ και συγκεκριμένα το Δ.Σ. του Ιδρύματος ΠΡΑΒΑΤΖΗ που για τις ανάγκες του αγώνα συνέδραμε με το ποσό των 2.000 ευρώ (30 μελής αποστολή με μεταφορικά, διαμονή, διατροφή 3 ημερών και επιβράβευση)

ΕΚΚΛΗΣΗ του Δ.Σ. για πολλαπλή φορά για το θέμα της ΠΙΣΤΑΣ του ΚΑΝΟΕ-ΚΑΓΙΑΚ ΣΛΑΛΟΜ στο Δήμαρχο. Είναι κρίμα να μην υπάρχει ενδιαφέρον για το θέμα, είναι έγκλημα να αποπεμφθεί λόγω αδιαφορίας ένα έργο που θα καταστήσει την πόλη ΚΕΝΤΡΟ του ΚΑΓΙΑΚ τονώνοντας τα μέγιστα την Οικονομία του χώρου.

• Ευθύνη έχουν όλοι καθότι το έργο για δετία τώρα δεν έχει ολοκληρωθεί. Εμείς πάντως όσο και να βάλλεται ο ερασιπαικτικός αθλητισμός, θα συνεχίζουμε να μούμε την νεολαία να έχει τον ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ ΩΣ ΤΡΟΠΟ ΖΩΗΣ μας τόνισε ο Πρόεδρος ΑΓΟΡΟΥ ΚΩΣΤΑΣ.

ΤΟΞΟΒΟΛΙΑ

Επιτυχία του τμήματος με κατάκτηση της 1ης θέσης και του χρυσού μεταλλίου από τον ΠΑΙΔΑ ΣΕΡΡΑ ΓΙΑΝΝΗ και την 4η θέση του ΠΑΙΔΑ ΑΡΧΑΡΙΟΥ ΒΑΡΒΑΤΗ ΛΑΖΑΡΟΥ στους Αγώνες στο ΠΟΛΥΚΑΣΤΡΟ ΚΙΛΚΙΣ.

Στο τμήμα προπονούνται 10-15 αθλητές-αθλήτριες που συμμετέχουν σε διάφορους ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥΣ ΑΓΩΝΕΣ.

Τις προπονήσεις ελέγχει ο προπονητής ΓΙΑ ΑΓΟΡΟΥ ΚΩΣΤΑΣ ο οποίος είναι και ΕΘΝΙΚΟΣ ΚΡΙΤΗΣ και ΑΘΛΗΤΗΣ του τόσο σπουδαίου αυτού Αθλήματος.

ΑΠΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΣΩΜΑΤΕΙΟΥ

Ο ΠΡΩΤΟΣ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ ΜΑΣ

– Ο πρώτος οδοντίατρος που ήρθε και δούλεψε στο χωριό μας ήταν ο αδελφός της μητέρας μου Κωνσταντίνος Τζιμνάδης, απόφοιτος του Πανεπιστημίου του Παρισιού, σπουδάζοντας οδοντίατρος και οδοντοτεχνίτης. Άνθρωπος ήσυχος, έμπειρος στη δουλειά του, και με το χαμόγελο και με τα αστεία του κατέκτησε τους χωριανούς και τα γύρω χωριά γιαυτό είχε και πολύ δουλειά όπου δούλευε έως αργά το βράδυ και πολλές φορές μέχρι και τα μεσάνυχτα.

– Ήρθε στο χωριό το 1935 για το γάμο του μεγάλου του αδελφού- δηλαδή σε δεύτερο γάμο - ενώ από τον πρώτο γάμο είχε ένα αγόρι και ένα κορίτσι που ήτο παντρεμένο.

– Αφού τελείωσε ο γάμος, θεώρησε καλό να μείνει και να εργαστεί στο χωριό, γιατί δουλειά θα είχε αρκετή, αφού στο δικό μας χωριό ήταν πάνω από 250 άτομα, χώρια και τα άλλα δύο χωριά Μεσαριά και Μποτσιφάρι που και αυτά είχαν αρκετούς κατοίκους. Είχε ακόμη και έναν άλλον λόγο για να μείνει, γιατί ήταν άρρωστος ο πατέρας του ενώ ο μεγάλος του αδελφός θα ξανάφευγε για την Αμερική όπου είχε τη δουλειά του, γιατί στο χωριό ήρθε να ιδεί τους γονείς του και συνάμα τον παντρέψανε για να μείνει η γυναίκα του με τους γονείς του κατά το έθιμο που υπήρχε την εποχή εκείνη στα χωριά. - Έτσι και έγινε. Πήγε στη Θεσσαλονίκη όπου εργαζόταν, για να πάρει τα εργαλεία και να τα φέρει

στο χωριό να εργαστεί. Το οδοντιατρείο το εγκατέστησε στο σαλόνι του σπιτιού ενώ το εργαστήριο σε ένα από τα δωμάτια.

– Είχε πάρα πολλή δουλειά, που πολλές φορές αναγκαζόταν να δουλέψει έως αργά το βράδυ. Οι πρώτοι του πελάτες ήταν οι αδελφές του, η Ανδρομάχη (η μητέρα μου) και η μεγαλύτερη αδελφή του Αριάδνη. Είχε σφράγισμα η μητέρα μου από τον αδελφό της μέχρι το 1960 όπου χρειάστηκε να το βγάλει και να φτιάξει μασέλες. - Εγώ μικρός τότε, πήγαινα και παρακολουθούσα σχεδόν κάθε μέρα τη δουλειά του, αλλά όταν υπήρχε εξαγωγή δοντιού έφευγα γιατί φοβόμουν πολλές φορές και από τις φωνές των ασθενών. Φως είχε με λουξ των 250 κεριών, γιατί ρεύμα δεν είχαμε και το φως του σπιτιού ήταν οι λάμπες πετρελαίου, ενώ το ρεύμα στο χωριό το βάλανε μετά το 1964. Με το ίδιο λουξ δούλευε και στο εργαστήριο για να φτιάξει τις μασέλες και τις θήκες των δοντιών.

– Η δουλειά του, μέρα με τη μέρα γινόταν γνωστή και στα γύρω χωριά, όπως την Πουρνιά και τη Στράτσανη, γιατί γιατρό δεν είχαν, και η Κόνιτσα που είχε γιατρούς, ήταν πολλές ώρες μακριά για να πάει κανείς να φτιάξει τα δόντια του. Η δουλειά του αυξήθηκε αρκετά και πολλές φορές δούλευε και πέρα από τα μεσάνυχτα στο εργαστήριο για να προφθάσει τις δουλειές του και να είναι συνεπής σε όλους τους πελάτες του.

Στο χωριό μας, υπήρχε επίσης και παθολόγος ιατρός με το ιατρείο του και το φαρμακείο του που είχε όλα τα φάρμακα που κυκλοφορούσαν εκείνη την εποχή, αλλά και πολλά εγχώρια που παρασκεύαζε ο ίδιος. Αυτός ήταν ο Γεώργιος Σιώμος ή Τσανάδης. Καλός γιατρός και έμπειρος. Υπήρχε όμως και ένας συναγωνισμός, γιατί παθολόγο γιατρό είχε και στο χωριό Μεσαριά, ονόματι Βασίλειος Στεφανίδης, επίσης καλός και έμπειρος γιατρός και αυτός, αλλά επειδή ο Σιώμος είχε και φαρμακείο είχε δουλειά περισσότερη.

- Εκείνη την εποχή, γεωπόνος στην Κόνιτσα ήταν κάποιος ονόματι Μπεζακίδης, και ο θείος μου ο οδοντίατρος τον κάλεσε να του φτιάξει ένα περιβόλι με μηλιές στο χωριό. Πράγματι με εργάτες από το χωριό και με την επίβλεψή του, το περιβόλι ήταν έτοιμο σε μερικές εβδομάδες. Και ήταν ο πρώτος μηλεώνας στο χωριό και με τα καλλίτερα μήλα της εποχής εκείνης. Μερικές μηλιές ήταν μέχρι το 1980, αλλά πολύ γερασμένες και απεριποίητες. - Επίσης ο θείος όταν είχε ευκαιρία τον έβλεπα ότι κάτι άλλο έφτιαχνε εκτός από τις μασέλες, και το αποτέλεσμα το είδαμε μετά από αρκετόν καιρό, και αυτό ήταν το πρώτο ραδιόφωνο που ακούστηκε στο χωριό, με μπαταρία, και από τη θέση που είναι σήμερα η τζαντόρα με το μεγάφωνό του ακουγόταν μέχρι το χωριό. Εκεί πήγαινε βόλτα με τους φίλους του κάθε Κυριακή, και αργότερα όταν παντρεύτηκε τη γυναίκα του. Αργότερα στην τοποθεσία αυτή έφτιαξε μία όμορφη τζαντόρα, τόσο

πολύ του άρεσε το μέρος εκείνο. Όλοι οι νέοι της εποχής εκείνης πήγαιναν βόλτα στο μέρος αυτό. Ο πόλεμος του 1940 την κατέστρεψε και την έφτιαξαν ξανά χωριανοί όπως ήταν πρώτα, αλλά και πάλι μετά από χρόνια ένας δυνατός αέρας την χάλασε συθέμελα, και ο Σύλλογος Γανναδιωτών την ξαναέφτιαξε όπως ήταν πριν. Ο θείος μου Κώστας κάθισε στο χωριό μέχρι το 1940 όπου ξαναπήγε στη Θεσσαλονίκη, αλλά τη δουλειά που είχε στο χωριό δεν την ξεχνούσε, γιατί αν και ήταν στο χωριό η δουλειά του άφησε εποχή.

- Τον δεύτερο μηλεώνα τον έφτιαξε ο πατέρας μου το 1939 με τον ίδιο γεωπόνο τον Μπεζακίδη, στο χωράφι στη θέση Γυφτάκη, εκτάσεως 1200 μέτρα, με τις ίδιες μηλιές που έβαλε του θείου, και αργότερα το έφραξε με αγκαθωτό σύρμα. Αλλά μήλα δεν βλέπαμε ποτέ γιατί τα έτρωγαν οι περαστικοί, αφού το φράξιμο ήταν μόνο με αγκαθωτό σύρμα που ήταν εύκολο σε κάποιον να μπει μέσα. - Μετά από μερικά χρόνια το χωριό μας είχε ξανά τον οδοντίατρό του και αυτός ήταν ο Κώστας Κίγκας, γαμβρός στο χωριό μας, αφού είχε νυμφευθεί την Ευθαλία Χατζηδάκη.

Καλός και ήσυχος άνθρωπος, και στη δουλειά του ήταν άψογος. Ήταν άνθρωπος με τα πολλά αστεία του και με το γέλιο του πάντα στα χείλη.

Δεν θυμάμαι ακριβώς, μέχρι πότε κάθισε στο χωριό, γιατί αργότερα τον θυμάμαι στο Ιατρείο που είχε στα Γιάννενα.

ΣΠΥΡΟΣ ΞΕΙΝΟΣ

Αποσπάσματα από το ημερολόγιο του Γ. Ζήμουρα

Όπως ανάφερα πιο πάνω, απέναντι από το κολέγιο έμενε η Αθηνά της κυρά Λενιώς, 18 χρόνων τότε, πάνω στα ντουζένια της. Άρχισε μια επικοινωνία, πρώτα με τα μάτια, με κάτι ρομάντζα που διαβάζαμε. Διαβάζοντας τα βιβλία, κριτικάραμε τους ήρωες, τους έρωτες, και όλα τα σπαραξικάρδια πράγματα. Δεν άργησε το αίσθημα να φουντώσει, με λίγα λόγια τα ψήσαμε. Να βλέπατε τη θεία Γκίκω τι περιποίηση που είχε από την Αθηνά, γιατί εκεί βλέπόμεστε απ' την πίσω πόρτα.

Πρώτη μας πήρε είδηση μια δασκάλα γεροντοκόρη, Νίκη την έλεγαν. Την έστηνε πίσω από το τζάμι και έβλεπε σιγιάλα μας. Αυτό κράτησε από το Φθινόπωρο του 1942 ως το καλοκαίρι του 1943.

Μια μέρα ήμουν στην παραλία, και έκανα περίπατο, είδα την Αθηνά στο απέναντι πεζοδρόμιο. Είχα τόσο απορροφηθεί να την κοιτάζω, που δεν είδα πως ερχόταν ένα κάρο Ιταλικό καταπάνω μου, το οποίο με πέταξε κάτω και χτύπησα άσχημα το χέρι μου. Πάλι η κυρά Λενιώ με έκανε καλά βάζοντάς μου «ανακόλι». Σε λίγες μέρες έγινα καλά, τώρα πώς τα κατάφερνα και πήγαινα για «αλλαγή» τις ώρες που δεν ήταν η κυρά Λενιώ εκεί, σας αφήνω να το βρείτε εσείς...

Καλοκαίρι 1943, πήγα να δουλέψω στον Αερολιμένα, για πανιότα, αλλά είχα και εντολή να καταγράψω τις εγκα-

ταστάσεις και τα υδροπλάνα. Έκανε τον Εργολάβο ένας πρόσφυγας, Μαστροφώτη, τον έλεγαν. Την πρώτη μέρα έπιασα δουλειά εργάτης, πήρα πανιότα 150 γραμ. Η χτίστες πανιότα 300 γραμ. Σκέφτηκα να προβιαστώ σε χτίστη. Πήγα στον εργολάβο, και του είπα πως εγώ ήμουν χτίστης, μόνο που ήρθα εκτάκτως, και δεν έχω εργαλεία. Μου έδωσε ένα σφυρί και ένα μυστρί, και βαφτίστηκα χτίστης. Κάναμε καλντερίμια στους δρόμους. Η πανιότα έγινε 300 γραμ. Πολύ καλά τις πρώτες μέρες. Όμως η ευτυχία δεν κρατά πολύ.

Ένα πρωί με φώναξε ο Σόλων (διερμηνέας από την Κάρπαθο, προδότης, ρουφιάνος, δηλαδή παλιάνθρωπος), με έβαλε λοιπόν να χτίσω κάτι τούβλα δρομικά. Δεν είχα ζύγι (Νήμα της Στάθμης). Κρέμασα μια πέτρα σε ένα σπάγγο, και ζύγισα με το μάτι. Όμως όταν έχτιζα περίπου 50 πόντους έπεφτε, δεν ήξερα τι φταίει.

Κατά σύμπτωση πέρασε από εκεί ο Τσιφερίδης και μου είπε με την ποντιακή προσφορά του. «Μπρέ αφορισμένον, βρεμένα τούβλα μπρες πας να χτίσεις»; Τον ευχαρίστησα, πήρα φόρα, φωνάζω το Σόλωνα, και του είπα, «Βρέ Σόλων χτίζονται βρεμένα τούβλα; Φέρε μου στεγνά να χτίσω». Δεν είχε άλλα και έτσι απαλλάχτηκα από αυτήν τη δουλειά...

Φρούραρχο στο κάστρο του Αγιανδρέα είχαμε ένα Ταγματάρχη, Βουλό-

δημο τον έλεγαν, είχε πάρει τους βαθμούς του «υπ' ανδραγαθία». Δεν συμπαθούσε καθόλου τους Στρατιώτες του συνεργείου. Τρεις φορές την εβδομάδα μας ήθελε το απόγευμα για πεζικές ασκήσεις, όμως ο Μπουζάκης του ζητούσε να μας απαλλάξει, γιατί εργαζόμασταν από τις 7 έως 3.

Ένα απόγευμα είχα πάρει άδεια και πήγαινα στο σπίτι. Τον συνάντησα στο δρόμο, τον χαιρέτισα, και αυτός μου είπε: «Πού πας ουρέ; -«Στο σπίτι μου», του απάντησα. «Έχς σπίτι' εδώ;» Ναι του είπα. «Δεν ξέρ'ς ότι έχουμι πεζικές ασκήσεις τ' απόγιομα; Του απάντησα ότι είχα πάρει άδεια από τον κ. Μπουζάκη. Έγινε θηρίο. «Εμ βέβαια τα παιδιά τ' Μπουζάκ' κουράζονται κατ' καν βλέπς, λυν κι δεν τ'βίδις σ' αυτοκίνητα, οι πιζικάριοι που φιλάν σκουπιά δεν κουράζονται; «Είχα τη χλαίνη στον ώμο, την είδε και μου είπε: «Πώς έχς ετς τα' χλαίν' σ' πλάτ, σαν ντραγάτς; Να τα' βάζεις στου χέρ' Δημοκρατικά. «Έβαλα τη χλαίνη στο χέρι Δημοκρατικά, χαιρέτησα και έφυγα.

Είχε πολλά ανέκδοτα αυτός ο Φρού-

ραρχος. Μια μέρα μας συγκέντρωσε να μας κάνει παρατηρήσεις. Μας είπε:

«Είστε κατ' αλάνια εσείς τ' Συνεργείου. Κυρίως εκείνους π' κουβαλάει νιρόμι τα' υδροφόρα κιαμουλάει του μαρκούτς κι' κάν τ' γναίκαμ μούσκεμα, λούτσα». Εμείς γελάγαμε και μας είπε. «Γελάτε αλάνια ε... κασίτε καλά γιατί θασας κόψω τ' κόμη...». Το πιο απίθανο ήταν που στις 28 Οκτώβρη μας φώναξε για τον πανηγυρικό της ημέρας. Άρχισε κάπως έτσι: «Ορέ ζαγάρια ξέρετε τι έγινε σαν σήμερα; Το 1940; Πού να ξέρετε τότε ήσασταν κ'τάβια. Εγώ όμως ήμουν στου πυροβολικό με τον Κωστάκ' στου Καλπάκι, βλέπαμε τους Φρατέλους στου κάμπου κι τσαρχίσαμε μι του κανόν' ουρέ κι πρά-πρά πήραν τα χορτάρια φωτιά κι παν οι Φρατέλ» Τις ζούσε πραγματικά αυτές τις στιγμές, και παρακάτω: (Καθαρεύουσα) και ήλθον αι θλιβεραί ημέραι της κατοχής. Εσείς κάτσαταν εδώ κι τρώγατ' καλαμπόκ' εγώ πήγα σ' μεσ' Ανατολή κι έτρωγα χάσκο ψωμί. Κι άρχισαν τα ηρωικά μας Ελ Αλαμείν Ρίνινια κι άλλα πολλά.

ΓΙΑΝΝΗ ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

1. ΚΟΝΙΤΣΑ, (Ιστορία και Πολιτισμός) Τρίτη έκδοση.
2. ΠΑΖΑΡΙΟΥ ΑΝΑΤΟΜΗ (Πολιτισμική Μαρτυρία) Εκδόσεις ΡΟΕΣ, «Οι Ηπειρώτες» β' έκδοση.
3. «Κι οι αργαλειοί δε δούλεψαν» εκδ. Ζαχαράκη Αθήνα. Τηλ. 210 8834329

ΚΟΝΙΤΣΑ. Βιβλιοπωλείο Ν. ΠΛΟΥΜΗΣ ΤΗΛ. 26550 24574

ΤΑΞΙΤΖΗΔΕΣ ΤΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Αναφορά-Αίτηση

Προς κες και κους:

A) Τους Δήμαρχο και Δημοτικούς Συμβούλους Δήμου Κόνιτσας, Κόνιτσα

B) Διοικητή Αστυνομικού Τμήματος Κόνιτσας, Κόνιτσα

Γ) Γενικό Διευθυντή Αστυνομικής Διεύθ. Ιωαννίνων, 28ης Οκτωβρίου 11, Ιωάννινα

Δ) Διευθυντή Διεύθυνσης Ελέγχου Συντήρησης Εργων (ΔΕΣΕ) 5ο χιλ. ΕΟ Ιωαννίνων - Κόνιτσας, Ιωάννινα

E) Περιφερειάρχη Ηπείρου, Πλατεία Πύρου, Ιωάννινα

Ακούμε κάθε φορά ότι εμείς οι ταξιτζήδες είμαστε συμπαθής τάξη εργαζομένων. Και πού δεν βρισκόμαστε, στην χαρά και στην λύπη. Και πού δεν συμβάλουμε, στον τουρισμό, στην υγεία, στην διασκέδαση, στην επικοινωνία. Είμαστε το γραδόμετρο της οικονομίας, όπως και οι μαγαζάτορες. Τώρα λόγω της κρίσης έχουμε μεγάλα κεσάτια. Αλλά δεν μας φθάνουν οι οικονομικές δυσκολίες έχουμε και άλλα προβλήματα που συνεχώς αυξάνουν και διαρκώς μεγαλώνουν.

Είμαστε μέρα -νύχτα στους δρόμους και οι δρόμοι κάθε-μέρα γίνονται πιο επικίνδυνοι. Ηρθε η ώρα να φωνάξουμε για την απουσία του Κράτους, του Δήμου, της Κοινωνίας, δηλαδή των θεσμικών οργάνων και όλων μας, από την καθημερινή μας ζωή.

Για να μην σας κουράσουμε θα αναφέρουμε τηλεγραφικά ορισμένα προβλήματα, που αν καθίσουμε με ζήλο γύρω από ένα κοινό τραπέζι συζήτησης, θα τα λύσουμε. Είναι κάποια που θέλουν απλώς την επίδειξη θέλησης και

δεν χρειάζονται χρήματα για την επίλυσή τους, άλλα χρειάζονται και χρήματα. Μπορούμε, αν άρχοντες και πολίτες θελήσουμε, να ξεφύγουμε από την σημερινή τριτοκοσμική κατάσταση.

Στην Κόνιτσα:

1. Κυκλοφορούν ασύδοτα οχήματα χωρίς πινακίδες κυκλοφορίας .

2. Κυκλοφορούν χωρίς φόβο ανασφάλιστα οχήματα.

3. Κυκλοφορούν τρομάζοντας όλους μας αυτοκίνητα που δεν πέρασαν ΚΤΕΟ

4. Κυκλοφορούν οχήματα με οδηγούς, είτε νεαρά άτομα είτε μεγαλύτερους, που δεν έχουν δίπλωμα οδήγησης. Τέτοια νεαρά άτομα πηγαινοέρχονται συνήθως στο κέντρο της πόλης, από το Δημαρχείο έως τον σταθμό του ΚΤΕΛ.

5. Έχουν γίνει πληγή τα μηχανάκια που κυκλοφορούν με βγαλμένες και χαλασμένες εξαρτήσεις εξεπίτηδες και κάνουν σαματά, ακόμη και μεσημέρι και νύχτα, και αφήνουν άγρυπνους ανθρώπους άρρωστους και ηλικιωμένους. Τουρίστες που έρχονται να απολαύσουν την ηρεμία

φεύγουν πανικόβλητοι. Πελάτες που κάθονται στα καφεενεία σηκώνονται από τις καρέκλες τους. Παλικάρια που δυστυχώς διοχετεύουν την ζωντάνια τους πάνω σε δίκυκλα και τρέχουν δαιμονισμένα, με κίνδυνο για τους ίδιους και για τους άλλους, θέλουν κάποιος πατρικά να τους τραβήξει το αυτί.

6. Λείπουν πινακίδες κυκλοφορίας (π.χ συνοικισμός Γραβίτσια) που η έλλειψή τους μπορεί να στοιχίσει και ατυχήματα, ακόμη και θανατηφόρα.

7. Οι δρόμοι μέσα στην Κόνιτσα έχουν λακκούβες γιατί συνήθως φεύγουν πλάκες από τα πλακόστρωτα και μένουν για καιρό χωρίς επιδιόρθωση

8. Το επαρχιακό οδικό δίκτυο όσο πάει καταστρέφεται. Χρειάζεται άμεση επέμβαση για να μην πούμε κάποτε ότι είναι αργά.

9. Γάγγραινα στο τόπο μας έχουν γί-

νει τα πειρατικά «ταξί». Μέσα στην αναδουλειά μάς παίρνουν και τις ελάχιστες «κούρσες». Τα παράπονά μας στους αρμόδιους χωρίς αποτέλεσμα.

.....

Περιμένουμε από την Δημοτική Αρχή Κόνιτσας να συζητήσει τα παραπάνω προβλήματα στο Δημοτικό Συμβούλιο και να βρει λύσεις

Περιμένουμε από τις κρατικές αρχές να παρέμβουν και να μας ενημερώσουν για τις ενέργειές τους.

Με αγάπη για τον τόπο μας και όλους τους ανθρώπους του
Οι Ταξιτζήδες της Κόνιτσας

Ονοματεπώνυμο Υπογραφές

Ακολουθούν τα ονοματεπώνυμα και οι υπογραφές των δώδεκα (12) ταξιτζήδων.

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Συγχαρητήρια και Ευχές

Συγχαίρουμε τους αποφοίτους των Λυκείων μας, που πέτυχαν εφέτος στις σχολές της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, τους εκπαιδευτικούς που τους προετοίμασαν και τους γονείς που ήταν δίπλα τους. Ευχόμαστε στους επιτυχόντες καλές σπουδές. Στους τυχόν αποτυχόντες να μην απογοητευθούν, μια μάχη μόνο έχασαν. Οι δύσκολες μέρες που περνάει η χώρα μας επιβάλλουν στους σπουδαστές μας και τους φοιτητές μας την

ένταση του αγώνα τους, για καλύτερη προετοιμασία για την επαγγελματική τους και κοινωνική τους ζωή.

Καλούμε όλους τους αποφοίτους να εγγραφούν μέλη του Συνδέσμου μας, για να αλληλοβοηθηθούμε, για να προσφέρουμε στον τόπο μας και γιατί πάντοτε ισχύει το αξίωμα «εν τη ενώσει η ισχύς».

Για το Διοικητικό Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος
ΣΠΥΡΟΣ ΓΚΟΤΖΟΣ

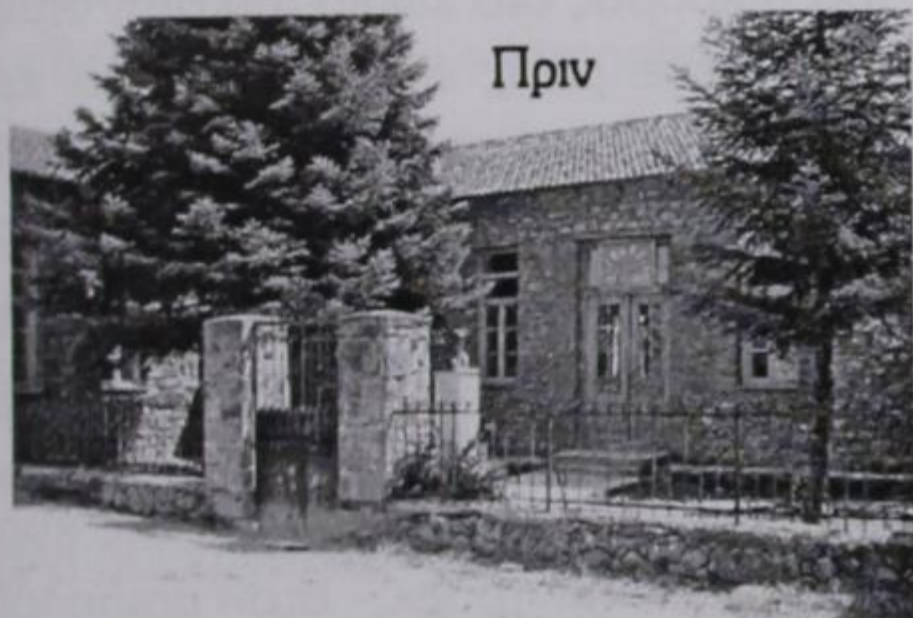
Θέμα: Κόψιμο δένδρων και βανδαλισμοί στο Ιστορικό Σχολείο Βούρμπιανης

Αξιότιμε κ. Δήμαρχε,

Θεωρώ υπέρτατη υποχρέωση έναντι του εαυτού μου σαν Βουρμπιανίτισσα και μαθήτρια του Ιστορικού Σχολείου της Βούρμπιανης να σας αναφέρω ότι προς το τέλος της τετραετίας των Δημοτικών Εκλογών του Δήμου Μαστοροχωρίων κόπηκαν δύο έλατα στο προαύλιο του Σχολείου της Βούρμπιανης χωρίς άδεια του Δασαρχείου και της Δημοτικής Αρχής, με συνέπεια να προξενήσουν κατά την πώση τους ζημιές στα κιγ-

κλιδώματα της αυλής του Σχολείου και από τότε η αυλή έχει μετατραπεί σε σκουπιδότοπο, όπως προκύπτει και από τις δύο φωτογραφίες που σας επισυνάπτω και οι οποίες δείχνουν την κατάσταση του Σχολείου. Πριν το κόψιμο των δένδρων και τη σημερινή μετά το κόψιμο.

Η πράξη αυτή που έγινε χωρίς καμία άδεια και κανένα λόγο αποτέλεσε βαρύ πλήγμα στο Ιστορικό Σχολείο της Βούρμπιανης. Σας επισυνάπτω δύο φωτογραφίες.

Ιστορικό Σχολείο της Βούρμπιανης

Στολίδι και καμάρι του χωριού - Διατηρητέο Μνημείο

Μέσα σε μια νύχτα βάνδαλα - ανιστόρητα χέρια πλήγωσαν βαθιά το αγαπημένο μας Σχολείο, κόβοντας τα δύο περήφανα και καμαρωτά καταπράσινα έλατα που στόλιζαν την είσοδο του Σχολείου στο οποίο δυστυχώς φοίτησαν και οι ίδιοι που άπλωσαν το χέρι τους και πέταξαν καταστρέφοντας και ρημάζοντας τον περιβάλλοντα χώρο.

ΜΕ ΚΑΚΙΑ, ΜΕ ΘΡΑΣΟΣ ΚΑΙ ΚΥΡΙΩΣ ΧΩΡΙΣ ΝΤΡΟΠΗ!

Με την παρούσα μου θέλω να σας παρακαλέσω να προβείτε άμεσα στις απαιτούμενες ενέργειες εναντίον εκείνων που έκοψαν τα δέντρα (Φυσικών και Ηθικών αυ-

τουργών) για να παραπεμφθούν στη Δικαιοσύνη διότι η πράξη αυτή προσβάλλει την προσωπικότητα όλων των κατοίκων της Βούρμπιανης και ιδιαίτερα αυτών που φοίτησαν στο Ιστορικό αυτό Σχολείο στους οποίους συμπεριλαμβάνομαι και εγώ.

Παρακαλώ να ενημερωθώ για τις ενέργειες που θα προβείτε για τις ανωτέρω πράξεις.

Επιφυλασσόμενη παντός νομίμου δικαιώματός μου.

Με εκτίμηση ΟΛΓΑ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

Κοινοποίηση:

1. κ. Κοσμά Σδούκο, Πρόεδρο Δ.Σ.
2. Δασαρχείο Κόνιτσας
3. κ. Παπασπύρου Ανδρέα
4. κ. Εξάρχου Νικόλαο
5. Μουζάκη Νικόλαο

Ο πάππος - η γιαγιά - η μάνα - ο πατέρας στον Αμάραντο

Έχω ζήσει ξενιτεμένος από το χωριό μου τον Αμάραντο 60 χρόνια.

Χωρίς τον πατέρα μου και την μάνα μου 6 χρόνια τώρα. Χωρίς τον πάππο μου Γιώτη και την γιαγιά μου Αλεξάνδρα 50 χρόνια τώρα.

Σε όλη μου τη ζωή άκουγα, έβλεπα και ζούσα μέσα στην οικογένειά μου με κάποιες ιδιαίτερες αρχές, που η μάνα μου μου έλεγε, ότι αυτές είναι Αμαραντιώτικες - Ισβορίτικες.

Καίτοι πολλές φορές ξαφνιαζόμουν ή αντιδρούσα, τις έβαζα και τις έγγραφα μέσα στο μυαλό μου και στην καρδιά μου.

Οι αρχές αναφαίρονταν σε πολλά βιώματα των χωριανών μας, μεταξύ αυτών και στον πόνο.

Την ευκαιρία να συγκινηθώ, να συλλογιστώ και να κάνω σύγκριση των αξεχαστων και ιδιαίτερων αυτών αρχών, σήμερα μου την έδωσε η γερόντισσα κυρ. Άννα (Φάναινα) Ζακοπούλου, με ένα έργο, αφιέρωση στην μητέρα της Βασιλική που έχει χάσει πολλά χρόνια τώρα, "ΑΛΛΑ" την βλέπει στα όνειρά της.

Ένα μικρό εικονοστάσι, σε ένα δικό της όμορφο χώρο στο χωριό, στην μνήμη της.

Ρώτησα τον εαυτόν μου. ΔΕΝ ΡΩΤΗΣΑ την ίδια. Γιατί άραγε το έκανε αυτό η κυρ' Άννα;

Η απάντηση έκανε ένα γύρο, στο μυαλό μου.

Πέρασε από τη μάνα μου, τον πατέρα μου, τον πάππο μου, τη γιαγιά μου

και έλαμψε στον πίνακα της αλήθειας του μυαλού μου.

Την απάντηση, μου την έδωσαν αυτοί, οι σοφοί του Αμαράντου, οι πρόγονοί μας.

Μου την έδωσε η αλήθεια της ευγενικής καρδιά «Και η απάντηση ήταν».

Δεν είναι πρωτοφανές αυτό, Τάκη.

Δεν βλέπεις και άλλα τέτοια;

Δεν σου είχε πει ο πάππος-ο Γιώτης, ότι ο κόσμος στο χωριό του στον Αμάραντο έχει ρίζες, έχει καρδιά, είχε και έχει παράδοση, είχε και έχει συναισθήματα, είχε και έχει μανάδες, αδελφές-γριές και νιές με μεγαλείο ψυχής; με χάρη, με λεβεντιά; Δεν άκουσες ποτέ τα μοιρολόγια τους;

Είδα το έργο εικονοστάσι της κυρ' Άννας, «απάντηση», στο μοιρολόι, απάντηση στο ερώτημα.

Συγχαρητήρια κυρ' Άννα (Φάναινα) Ζακοπούλου.

Αφήνεις κάτι, όχι μόνο για την μητέρα σου. Αφήνεις για όλους μας, παρακαταθήκες.

Πόσες φορές λέω, «μου έλεγε ο παππούς μου».

Συγχαρητήρια κυρ' Άννα.

Σε έβαλα και εσένα μέσα στην καρδιά μου για να φορτώσεις την αποθήκη των παρακαταθηκών μου.

Ο Πρόεδρος
Παναγιώτης Χαραλ. Κωστάκης

Κόνιτσα 13-8-2012

Προς

Τον Αξ/μο Κύριο Πρόεδρο Συνδέσμου αποφοίτων Γυμνασίου Κόνιτσας

Θερμά συγχαρητήρια για το συντελεσθέν εποικοδομητικό Επιστημονικό Συνέδριο που έγινε στην Κόνιτσα στις 11-12/8/2012 στο οποίο εξαιρετικοί Επιστήμονες και όχι μόνο, ανέπτυξαν διάφορα θέματα τα οποία θα συμβάλουν στην ανάπτυξη της Κόνιτσας, που τόσο έχει απόλυτη ανάγκη και δυστυχώς από το κράτος παραμελήθηκε παρ' όλες τις προσπάθειες και τα οράματα των αιρετών διοικούντων.

Είμαι βεβαία ότι μέσον του πολλά υποσχόμενου, θέλουμε να πιστεύουμε, Συνδέσμου, του οποίου προεδρεύετε, θα γίνετε το δεξί χέρι του Δήμου σ' όλους τους τομείς αυτού και θα φέρετε την Κόνιτσα με την άοκνο συμβολή σας, μέσα στο Πανελλήνιο στη θέση που της ανήκει. Τα μέλη του Συμβουλίου του Συνδέσμου είναι όλα εξαιρετα από όλες τις απόψεις και έχουν το χρόνο και τον τρόπο ώστε να ευοδωθεί ο σκοπός για τον οποίο ιδρύθηκε. Οι εκάστοτε Σύνδεσμοι Κονιτσιωτών στην Ελλάδα και Εξωτερικό έχουν πολλά να επιδείξουν όταν είχαν καλή συνεργασία και σύμπνοια με τους τοπικούς παράγοντες. Να γίνετε μιμητές τους και να τους ξεπεράσετε. Είμαι βεβαία γι' αυτό. Η προσωπική μου εμπειρία ως Γραμματέως του Δήμου Κόνιτσας δικαιώνει την πεποίθησή μου, καθόσον επί των ημερών σας ως Δήμαρχος, και με τους άξιους συνεργάτες σας, πολλά έργα σας όχι μόνο κοσμούν το Δήμο, αλλά προσφέρουν και έσοδα ακόμη που τόσο είχε και έχει ανάγκη ο Δήμος το δε ύψος του κύρους αυτού από τον τρόπο Διοικήσεώς σας, είχε αναγνωρισθεί τόσο από τους Κονιτσιώτες, όσο και από τους ανωτέρους σας.

Σας ευχαριστώ από τα βάθη της καρδιάς μου για τον απόλυτο σεβασμό στο πρόσωπό μου που επιδείξατε τα χρόνια της συνεργασίας μας και σας εύχομαι Καλή δύναμη για το καλό της Κόνιτσας που πάντα επιδιώκατε, παρ' όλες τις δυσκολίες που αντιμετωπίζατε εσωτερικά και εξωτερικά στο παρελθόν.

Με πολλή εκτίμηση

Άννα Ευγ. Χούσου

Συνταξιούχος Γραμματέας Δήμου Κόνιτσας

«Ευχαριστήρια επιστολή»

– Διάβασα στο περιοδικό μας, Μάρτιος - Απρίλιος 2012, την ευχαριστήριο επιστολή του εξωραϊστικού και Φιλοπρόοδου Συλλόγου Πηγής (ΠΕΚΛΑΡΙ) για την προσφορά του Δήμου Κόνιτσας και των Πεκλαριτών εν γένει στις εκδηλώσεις της Αποκριάς στις 26 Φλεβάρη 2012.

– Καθήκον και υποχρέωση όλων μας είναι η συμμετοχή μας και προσφορά στις παραδοσιακές εκδηλώσεις του χωριού μας.

– Υποχρέωσή μας και πρέπει να ευχαριστούμε και να στηρίζουμε τις προσπάθειες εκείνων που με κάθε τρόπο μπορούν και προσφέρουν στην αναβίωση των παραδόσεών μας.

– Η αποκριά στο Πεκλάρι είναι θεσμός, είναι παράδοσή. Οι παππούδες μας, οι πατεράδες μας, εκ των ενόντων γιόρταζαν τη μέρα αυτή και οι Πεκλαρίτισσες νοικοκυρές αναβίωναν την παράδοση με τις μοναδικές πίτες, κάθε είδους λιχουδιές και το ρακί με μοναδικό μεζέ τα ξυνάδια (τουρσί) και την αρμιά, δημιουργούσαν κέφι και ξεφάντωμα που λυπάμαι, αλλά δεν μπορούν να συγκριθούν με τα σημερινά εδέσματα.

«ΤΟ ΠΕΚΛΑΡΙ ΖΕΙ!»

Έκπληκτος διαπίστωσα, ότι νέα παι-

διά ανέλαβαν την διοίκηση του Εξωραϊστικού Συλλόγου. Κάτι άλλαξε. Οι πρώτες ενέργειές τους αξιέπαινες, εύχομαι ολόψυχα να συνεχίσουν και να αντιληφθούν την αποστολή του Συλλόγου: Συνεργαστείτε με την Κοινότητα - την Εκκλησία - την Αδελφότητα Πηγιωτών - Νικανοριτών (έδρα Αθήνα), το Δήμο μας, και υπενθυμίστε στο Δήμαρχο ότι δεν είναι Δήμαρχος της Κόνιτσας, αλλά των 42 χωριών της επαρχίας. Με νέους σαν εσας το χωριό μας θα συνεχίσει να ΖΕΙ. ΕΓΩ προσωπικά σας συχαίρω και σας ευχαριστώ.

– Ιδιαίτερος συχαίρω τις Νύφες και τους Γαμπρούς μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, για την εξαιρετική προσφορά τους στα δρώμενα του χωριού μας. Σας ευγνωμονούμε για την προσφορά σας, το παράδειγμά σας είναι πρωτόγνωρο για την εποχή μας.

Το

Νέο Διοικητικό Συμβούλιο

Ελένη Κίτσιου - Πρόεδρος

Δημήτρης Μπακόλας- Αντιπρόεδρος

Αθανάσιος Κίτσιος - Γεν. Γραμ.

Μαρία Κίτσιου Νούτση Ταμίας

Μέλη: Μαρία Μπουζούλα

Παναγιώτης Κουτρομπίνας

ΚΩΝ. Γ. ΚΙΤΣΙΟΣ

ΣΧΟΛΙΑ

ΚΛΑΔΕΜΑ δέντρων κατά μήκος του Εθν. δρόμου έκανε ένα συνεργείο που έστειλε η Περιφέρεια. Βλέποντας ο περαστικός την “τσαπατσουλιά” του κλαδέματος με το μηχάνημα (καταστροφέα), που είναι για καθάρισμα βάτων και χόρτων, θλίβεται από το θέαμα των κουτσουρεμένων κλωναριών. Δεν θα μπορούσε άραγε το συνεργείο να χρησιμοποιήσει αλυσσοπρίονο, αφού τα χρήματα τα πήρε κανονικά; Θαυμάστε και στη φωτογραφία το αποτέλεσμα....

- Μετά το φράγμα στον Αώο και την εκτροπή των πηγών που έγινε προ ετών, τώρα σκέφτονται να πάρουν και το υπόλοιπο νερό για τα Γιάννενα. Δεν υπάρχει καθόλου λογική σ’ αυτόν τον τόπο. Στο τέλος θα τρελαθούμε από τις προχειρότητες αυτών που μας κυβερνούν!

- ΟΙ ΛΑΚΚΟΥΒΕΣ των δρόμων είναι ένα αιώνιο πρόβλημα στους δρόμους μας. Νομίζουμε όμως ότι δεν είναι οικονομικό (να μην τα ρίχνουμε όλα εκεί), περισσότερο είναι θέμα νοικοκυρέματος. Πόσο στοιχίζει π.χ. η τοποθέτηση μερικών πλακών ή γέμισμα μιας λακκούβας, όταν μάλιστα είναι σε κεντρικούς δρόμους με πολλή κίνηση;

Έξω από τη βιβλιοθήκη π.χ. μερικές βγαλμένες πλάκες κάνουν τα αυτοκίνητα να χοροπηδούν, δεν μπορεί ο Δήμος να τις τοποθετήσει;

Με ένα εργατικό μεροκάματο, νομίζουμε ότι λύνεται το πρόβλημα.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Γεμάτοι από εκδηλώσεις στην Κόνιτσα και τα χωριά ήταν οι μήνες Ιούλιος και Αύγουστος, όπως αναφέρουμε σε άλλες σελίδες.

Παρά τις οικονομικές δυσκολίες αρκετός κόσμος επισκέφτηκε τα χωριά μας, έστω και για λίγο, δίνοντας ζωή και ελπίδα...

- Χωρίς βροχές και με πολλή ζέση ήταν και οι δυο μήνες, με εξαίρεση κάποιες μπόρες στα ορεινά κυρίως.

- στις 29-30/7 φωτιά κατέκαψε 150 στρέμματα μαύρου πεύκου στη θέση “Κάτω Κρούσια” Πυρσόγιαννης.

- Στις 30/6 τις νυκτερινές ώρες, άνδρες της Π.Υ. Κόνιτσας επιχείρησαν επιτυχημένη ορειβατική διάσωση 45 χρονου Έλληνα ορειβάτη στη θέση “Κερασιά” πάνω από τη Μονή Στομίου.

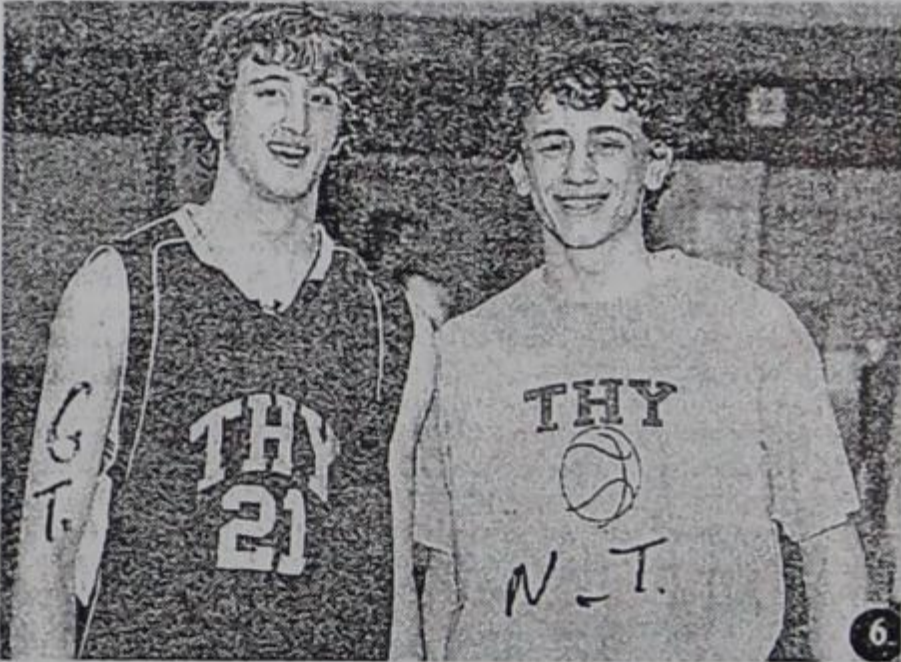
- Με την καθιερωμένη Λιτανεία την παραμονή της 24 Αυγούστου γιορτάστηκε η μνήμη του Εθναπόστολου Κοσμά του Αιτωλού. Πολύς κόσμος συμμετείχε καθώς και η μουσική μπάντα της 8ης Μεραρχίας. Παρέστησαν εκτός του σεβ. Ανδρέα και οι Μητροπολίτες Βέροιας κ. Παντελεήμων, Καστοριάς κ. Σεραφείμ και ο συμπατριώτης μας (από Καστανέα) Κηφισίας κ. Κύριλλος Μησιακούλης.

- Άρχισαν τα έργα αντικατάστασης του δικτύου ύδρευσης στην Κόνιτσα με πλαστικούς σωλήνες νέου τύπου.

- Άβροχος και πολύ θερμός και ο τελευταίος μήνας του καλοκαιριού. Μας

εγκατέλειψε αφήνοντας τον απόηχο των θορυβωδών εκδηλώσεων για να πάμε στη χινοπωριάτικη γαλήνη και τη χειμωνιάτικη ερημιά στα χωριά μας...

- Ο Εξωρ. και Φιλοπρόοδος Σύλλογος Πηγής ευχαριστεί όλους αυτούς που προσέφεραν δώρα για την εκδήλωσή μας.

Από την Νεα Υόρκη

Οι εικονιζόμενοι Χρήστος και Νίκος Τσάτσις εγγόνια, του μακαρίτη Θωμά Τσάτσι (Αμαραντιώτη) και της Γεωργίας Τσάτσι (το γένος Δέδε-Τσάνου από Πύργο) πολυτιμοί παίκτες στην ομάδα τους «Τρείς Ιεράρχες» του Brooklyn

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

Στις 19/6 ο Απόστολος και η Ιωάννα Σουτοπούλου απόκτησαν στα Γιάννινα το 10ο παιδί τους (αγοράκι).

- Ο Κυριάκος Θεοδοσιάδης και η Πολυξένη Σιράτου απόκτησαν στη Θεσ/νίκη αγοράκι στις 30-6-2012.

- Ο Χρήστος Ι. Σβάρνας και η Παρασκευή Μασαλά απόκτησαν στα Γιάν-

νινα αγοράκι στις 2/8/12.

ΓΑΜΟΙ

Στις 14/7 έγιναν στην Κόνιτσα οι γάμοι του Δημητρίου Ι. Σπανού και της Αγγελικής Β. Βρόκου.

- Στις 14/7 έγιναν στην Καλλιθέα οι γάμοι του Δημητρίου Κοντογεώργου και της Ευδοξίας Χήρα.

- Στις 21/7 έγιναν στην Ηλιόρραχη οι γάμοι του Νικολάου Κολώκα και της Κωνσταντίνης Κωνσταντίνου.

- Στις 28/7 έγιναν στην Κόνιτσα οι γάμοι του Σπύρου Μουρεχίδη και της Πολύνας Βάκκα.

- Στις 19/8 έγιναν στην Κλειδωνιά οι γάμοι του Νικολάου Αθανηλίδη και της Ελένης Μαλλιώρα.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

Στις 27/3 ο Αθανάσιος Γκότζος και η Ειρήνη Μπαντινάκη απόκτησαν στην Κόνιτσα κοριτσάκι.

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

Στις 9/6 βαφτίστηκε στην Κόνιτσα ο Κων/νος Ντόνας του Γεωργίου.

- Στις 24/6 στο Ελεύθερο ο Αλέξιος Σακκάς του Σωτηρίου.

- Την 1/7 στην Κόνιτσα ο Ιωάννης Ιωάννου του Θωμά.

- Την 1/7 στην Κόνιτσα ο Παναγιώτης και ο Φίλιππος Ρίζος του Γεωργίου.

- Στις 8/7 ο Κων/νος Μάϊπας του Ιωάννη στο Δίστρατο.

- Στις 8/7 ο Βασίλειος Σπανός του Δημητρίου στην Κόνιτσα.

- Στις 22/7 ο Πέτρος Γκίκας του Αθανασίου στην Κόνιτσα.
- Στις 28/7 στην Κόνιτσα ο Γεώργιος Γιάκας του Αθανασίου.
- Στις 29/7 ο Ανδρέας Πηγής και η Μαρία Π. Μάλιακα βάφτισαν στην Κόνιτσα το κοριτσάκι τους. Όνομα: Πηνελόπη.
- Στις 29/7 ο Γιώργος και η Ειρήνη Μάιπα στο Δίστρατο βάφτισαν την κορούλα τους. Όνομα: Λαμπρινή.
- Στις 19/8 ο Βασίλης Ι. Σπανός και η Σταυρούλα Παπανικολάου βάφτισαν στην Κόνιτσα το αγοράκι τους. Όνομα: Πέτρος Αναδ. Μ. Καραγεώργου.
- Στις 19/8 ο Κώστας Τόρης και η Μαργαρίτα Γιαννάκη βάφτισαν το κοριτσάκι τους. Όνομα: Ελένη.
- Στις 18/8 βαπτίστηκε στην Κόνιτσα ο Βασίλειος Φατές του Κων/νου.
- Στις 19/8 η Μιχαέλα Δημητρίου Οικονόμου στην Κόνιτσα.
- Στις 28/7 στην Καλλιθέα η Μαρία Ραφαέλα και η Φρειδερίκη Γεωργίου Ντίνου.
- Στις 23/8 ο Οπο και η Μαρία Καραφέρη βάφτισαν στην Κόνιτσα το τέταρτο αγοράκι τους. Όνομα Μάξιμος.
- Στις 19/8 βαπτίστηκε στην Κόνιτσα η Ευγενία-Παρασκευή Πίσπα του Γεωργίου.

ΑΠΕΒΙΩΣΑΝ

- Στις 4/6 ο Διομήδης Σπυρόπουλος ετών 92 στην Αθήνα και κηδεύτηκε στο χωριό του Καστανέα.
- Στις 29.6 η Αγλαΐα Ζήκα ετών 77 στην Αειόπειρα.
- Στις 6/7 η Χρυσανγή Βρυζώνη ετών 96 στην Πουρνιά.
- Στις 7/7 ο Αθανάσιος Κολιός ετών 53 στο Μάζι.
- Στις 9/7 η Αλεξάνδρα Δάφλη ετών 89 στην Κόνιτσα.
- Στις 15/7 η Ελένη Δήμου ετών 83 στην Κόνιτσα.
- Στις 21/7 ο Σταύρος Αθανασίου-Νικολάου ετών 81 στην Κόνιτσα.
- Στις 22/7 η Αγαθή Γελαδάρη ετών 84 στην Αγ. Παρασκευή.
- Στις 24/7 η Λουκία Ρόμπολου ετών 86 στην Κόνιτσα.
- Η Βασιλική Λέτσιου ετών 83 στην Κόνιτσα.
- Στις 6/8 η Ευρύκλεια Καρπούζη ετών 96 στην Κόνιτσα.
- Στις 11/8 ο Μιχαήλ Γιαννούσης ετών 47 στο Παλιοσέλλι.
- Στις 17/8 η Αρετή Σκαλωμένου ετών 85 στην Αγ. Παρασκευή.
- Στις 26/8 η Μαγδαλινή Γκούντα ετών 84 στην Κόνιτσα.

ΚΟΝΙΤΣΑ

**Μην ξεχνάτε
τη συνδρομή σας.
Είναι το στήριγμα
του περιοδικού μας.**

† ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ ΕΤΩΝ 75

Πέθανε στην Πρέβεζα στις 5/6/2012 και κηδεύτηκε στις 6/6/2012 στην Καστάνιανη.

Μετά τη νεκρώσιμη ακολουθία ο φίλος Κώστας Στεργίου εκφώνησε τον παρακάτω επικήδειο λόγο.

Χάρε σκληρέ άπονε του κάτω κόσμου αφέντη μας άρπαξες τον Νίκο μας πήρες το λεβέντη .

Αλησμόνητε φίλτατε Νίκο.

Συγκεντρωθήκαμε σήμερα εδώ όλοι μας. Η οικογένειά σου, οι συγγενείς, οι φίλοι και οι γνωστοί σου για να σε αποχαιρετήσουμε και να σε συνοδεύσουμε με μεγάλο πόνο και θλίψη στην τελευταία σου κατοικία.

Η φοβερή είδηση του θανάτου σου έσκασε σα βόμβα στην μικρή μας κοινωνία μετά την ταφή χθες του 92χρονου αλησμόνητου Διομήδη από την κηδεία του οποίου έλειπα ευρισκόμενος στα Γιάννενα για λόγους υγείας, όπου και πληροφορήθηκα, ξαφνικά το θλιβερό μαντάτο του χαμού σου.

Γύρισα βιαστικά για να παραβρεθώ στην κηδεία σου και με την ευκαιρία αυτή να πω δυο λόγια για σένα τον αγαπητό φίλο, τον υπέροχο οικογενειάρχη και το γνήσιο Καστανιανίτη.

Γεννήθηκες το 1937 στην πανέμορφη Καστάνιανη. Συμμαθητές στο Δημοτικό Σχολείο Καστάνιανης κατά τη 10ετία του 1940 και στο Γυμνάσιο Κόνιτσας τα πρώτα χρόνια της 10ετίας του 1950, μένοντας στο σπίτι της Κυρ-Άννας.

Συγκάτοικοι δυο χρόνια στα Γιάννενα

1956-58 φοιτώντας εσύ στο Πολυτεχνείο της εποχής εκείνης κι εγώ στη Ζωσιμαία Παιδαγωγική Ακαδημία.

Συνασθενείς τα τελευταία χρόνια στο Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Ιωαννίνων. Όλα αυτά κι άλλα πολλά σφυρηλάτησαν και ανέπτυξαν μια στενή και αδιασάλευτη φιλία.

Έμεινες ορφανός από μικρός γιατί κατά τη διάρκεια του εμφύλιου πολέμου έχασες τόσο άδικο το λατρευτό σου πατέρα.

Γιαυτό και οι σπουδές σου στην Κόνιτσα, στη Δράμα και στα Γιάννενα ήταν γεμάτες δυσκολίες όπως ήταν και οι σπουδές όλων μας την εποχή εκείνη.

Παρ' όλα αυτά κατόρθωσες να γίνεις ένας σπουδαίος μηχανικός με πλούσιο έργο και δράση.

Παντρεύτηκες την αξιολάτρευτη Ελένη και απόκτησες δύο υπέροχα παιδιά το Βασίλη και τη Χριστίνα μια νύφη, την Έφη και μια εγγονή την Κλειώ κι ένα γαμπρό, το Δημήτρη. Βιάστηκες όμως να φύγεις και δεν πρόλαβες να δεις εγγόνια κι από τη Χριστίνα.

Όλοι τους αυτοί τώρα κλαίνε απαρνηγόρητοι κι εγώ ο δόλιος δεν μπορώ να βρω λόγια κατάλληλα για να τους παρηγορήσω και να τους απαλύνω τον πόνο και τη θλίψη.

Αγαπούσες πολύ την οικογένειά σου αλλά και όλους μας. Ιδιαίτερα αγαπούσες την Καστάνιανη. Γιαυτό και έχτισες ένα ωραίο σπίτι στα Μελίσσια όπου ερχόσουν κυρίως κάθε καλοκαίρι και με την ευκαι-

ρία αυτή συναντιόμασταν και τα λέγαμε. Αξέχαστη μας έμεινε η ανάβαση στη Γύφτισσα, Περιβόλι και Ταμπούρι όπου μαζέψαμε τσάι και την Ανάληψη όπου φάγαμε μπλανούσκες (φράουλες).

Δεν ασχολήθηκες πολύ με τα κοινά ως μέλος του κοινοτικού Συμβουλίου, του τοπικού Συλλόγου ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ κ.λ.π. αλλά οι συμβουλές σου και η συμβολή σου σε θέματα ιδιαίτερα τεχνικά της Καστανιανης ήταν μεγάλη.

Αξέχαστε Νίκο

Βιάστηκες να φύγεις γρήγορα, θα μας λείψεις πολύ. Ιδιαίτερα θα λείψεις σε μένα. Σε ποιον θα λέγω τώρα το περίφημο: «Θα φύγουμε αύριο;» που συναγωνιζόμασταν ποιος θα το πει πρώτος στον άλλον όταν συναντιόμασταν στο χωριό κατά τις ημέρες των διακοπών και το οποίο συνεχίζουμε και μεγάλοι να λέμε μέχρι το τελευταίο περσινό καλοκαίρι. Με ποιον θα πίνω καφέ στο καφενείο, με ποιον θα λύνω σταυρόλεξα και τέλος με ποιον θα παί-

ξω κανένα σκάκι που σου έμαθα τις κινήσεις όμως με έπαιρνες τις περισσότερες φορές κι εγώ για να δικαιολογηθώ σου έλεγα τον περίφημο λόγο του Κόρακα: «Εκ κακού Κόρακος κακόν κών».

Αείμνηστε Νίκο

Σε λίγο θα σε συνοδεύσουμε στην τελευταία σου κατοικία, στο νεκροταφείο του Αγίου Χαραλάμπους. Όμως το φθαρτό σου σώμα θα βρίσκεται στο κώμα, εμείς πάντοτε θα μιλάμε για σένα και δε θα σε ξεχάσουμε ποτέ.

Σου ευχόμαστε λοιπόν καλό ταξίδι ως τον παράδεισο όπου πρέπει να υπάρχει και για σένα μια θέση που να έχει κάτι σαν την Καστανιανη και τα Μελίσσια και να είναι δροσερό και μυρωμένο το αεράκι που θα φυσά από το Ρουμάνι, τη Γύφτισσα και την Ανάληψη και τέλος να είναι ελαφρύ το κώμα της Καστανιανίτικης γης, που θα σκεπάσει σε λίγο το σώμα σου.

Αιωνία η μνήμη σου φίλτατε Νίκο

† ΜΙΧΑΛΗΣ Γ. ΓΙΑΝΝΟΥΣΗΣ 1965-2012

Αγαπημένε των Παλαιοσελλιτών Μιχάλη.

Με τι λόγια να σε κατευοδώσουμε για την άλλη ζωή την παντοινή.

Τα λόγια τα πολλά και τα μεγάλα των κούφινων κατά τον ποιητή Τ. Έλιοτ σου ήταν ξένα και περιττά.

Ήσουν πάντα λιγομίλητος αλλά γλυκομίλητος. Τα λόγια σου ήταν πάντα λόγια συγκατάβασης, αγάπης, κατανόησης. Ποτέ ο λόγος σου δεν ήταν λόγος εριστικός, αντιθετικός, αρνητικός, διχαστικός.

Η πραότητα ήταν το κύριο γνώρισμά

σου. Η αγνή σου ψυχή σε κράτησε πάντα νέο και για τον λόγο αυτό σου πρόπον τα λόγια μιας άλλης χαροκαμένης μάνας του Επιταφίου του Γιάννη Ρίτσου.

«Γιέ μου, σπλάχνο των σπλάχνων μου / καρδούλα της καρδιάς μου/ πουλάκι της φτωχιάς αυλής / ανθέ της ερημιάς μου.

Μιχάλη περνάς στην ιστορία του Παλαιοσελλίου ως ο πλέον καλοκάγαθος, πράος και φιλικός άνθρωπος.

Η ζωή σου ας είναι για μας παράδειγμα προς μίμηση. Αιωνία σου η μνήμη.

Η.Α.

† Ετήσιο μνημόσυνο στην Καλόβρυση

Όπως κάθε χρόνο έτσι κι εφέτος, τελέστηκε από τον ιερομόναχο της Μονής Μολυβδοσκεπάστης πατέρα Αρσένιο το ιερό μνημόσυνο στην Καλόβρυση- δημοτικό διαμέρισμα Δήμου Κόνιτσας – με πολύ ευλάβεια, λιτότητα, και συγκίνηση, υπέρ αναπαύσεως των ψυχών (15) τον αριθμό χωριανών μας που φονεύθηκαν άλλοι από τα φασιστοειδή ναζί στα κατοχικά χρόνια (1943) και άλλοι κατά τη φοβερή λαίλαπα του καταραμένου εμφυλίου πολέμου. Την εκδήλωση τίμησαν με την παρουσία τους: Ο Δήμαρχος δημοτικών διαμερισμάτων Κόνιτσας κ. Παναγιώτης Γαργάλας, οι κ.κ. αντι/ρχος κ. Αικατερίνη Τσουβαλη, ο κ. Νικόλαος Καρράς, ο κ. Κων/νος Παγανιάς, ο δημοτικός σύμβουλος Χαρίλαος Παρασκευάς και ο πρόεδρος των δύο δημοτ. Διαμερισμάτων Μελισσόπετρας-Καλόβρυσης κ. Αντώνιος Νίκου, οι αγαπημένοι και πολύ πονεμένοι χωριανοί, συγχωριανοί και αρκετοί παραβρισκόμενοι από τα γύρω χωριά.

Όλους αυτούς τους καλωσόρισε με τα παρακάτω θερμά λόγια και τους ευχαρίστησε που τίμησαν με την παρουσία τους την ιερή αυτή εκδήλωση, ο συν/χος δάσκαλος του χωριού κ. Βασίλ. Νίκου με τα παρακάτω και γεμάτα ζωντάνια λόγια:

Τέτοια περίπου ήταν η ώρα που διαπράχτηκε το φρικιαστικό εκείνο έγκλημα, που θύμιζε χρόνια Μεσαιωνικής εποχής, από τους Ναζί του Αδόλφου Χίτλερ κάτω στον κάμπο, εναντίον των φιλήσυχων και εργατικών συγχωριανών ενώ εκείνοι μες το μεσοκαλόκαιρο εργάζονταν στα κτήματά τους για να κερδίσουν με το τίμιο ιδρώτα τους το ψωμί για τις οικογένειές τους, όλοι περίπου στον ανθό της νιότης. Εκείνοι θέριζαν με τα φονικά όπλα τους, χωρίς οίκτο και αιτία,

τελείως άδικα, μα τελείως άδικα, τους ανθρώπους του μόχθου και της εργασίας. Τέτοιο μακελειό σ' όλη την μακραίωνη ιστορία του χωριού μας δεν είχε ξαναγίνει.

Η παρακάτω εικόνα μαρτυράει τη φρίκη, τον πόνο, και την αγανάκτηση των κατοίκων του χωριού μου.

Μανάδες, γυναίκες που έχασαν τους άνδρες τους, τα παιδιά τους, τους συγγενείς των μες το λιοπύρι του καλοκαιριού, με κίνδυνο της ζωής των, ζαλικώνονταν τους αδικοχαμένους ανθρώπους τους, για να τους πάνε πού; Στις πλαγιές, στις λαγκαδιές και στις χαράδρες, να τους θάψουν χωρίς παπά, κεριά και λιβάνι και εξόδιες ακολουθίες για να μη τους κατασπαράξουν τ' αγρίμια του δάσους και β) άλλοι από αυτούς άθελα ή θεληματικά οδηγήθηκαν στο βουνό γιατί έτσι το ήθελαν οι κρατούντες της εποχής εκείνης δηλ. κατά την περίοδο του καταραμένου εμφυλίου πολέμου που όλα τα σκιαζε η φοβέρα και τα πλάκωνε ο φόβος και ο τρόμος. Τέτοια περίοδος να μη ξαναγυρίσει στον ταλαιπωρημένο τόπο μας.

Αγαπητοί μου παραβρισκόμενοι αυτά τ' αποτελέσματα ήταν από τις δύο τραγικές αυτές αλλοπρόσαλλες καταστάσεις, α) την περίοδο γερμανικής κατοχής μ' όλα της τα τραγικά γεγονότα και β) την φοβερή λαίλαπα του εμφυλίου πολέμου. Αυτές οι δύο φοβερές καταστάσεις στοίχισαν και μόνο στο μικρό μας χωριό δεκαπέντε (15) ανθρώπινες ζωές και το στέρησαν από εργατικά χέρια.

Αυτές οι καταστάσεις άφησαν πίσω τους χήρες γυναίκες, ορφανά παιδιά και άφθονες υλικές ζημιές, με αποτέλεσμα να μας κάψουν ολοσχερώς και το χωριό.

Να λοιπόν γιατί συγκεντρωθήκαμε σήμερα εδώ όπως κάθε χρόνο, για να τονίσουμε με τα πιο μελανά χρώματα το ιστορικό για το χωριό μας γεγονός, όπως και τα ολέθρια αποτελέσματα του εμφυλίου πολέμου που τόσες συμφορές έφεραν στον τόπο μα και να πιστέψουμε βαθιά, μέσα μας, πως τέτοιου είδους καταστάσεις ουδέποτε οδηγούν τη φιλότατη μας πατρίδα στην ανάπτυξη, στην πρόοδο, αλλά αντίθετα όλοι μαζί να εργαστούμε για την επικράτηση της ειρήνης σ' όλο τον κόσμο που εξασφαλίζει την ευημερία των λαών.

Αυτό ας το σκεφτούν οι ιθύνοντες της γης

που δημιουργούν αυτές τις θλιβερές καταστάσεις.

Κλείνοντας το φτωχό μου αυτό λογίδριο, ας ευχηθούμε όλοι μαζί το «ΑΙΩΝΙΑ Η ΜΝΗΜΗ» ας είναι αυτών που όλα τα ονόματα βλέπουμε στη μαρμάρινη πλάκα.

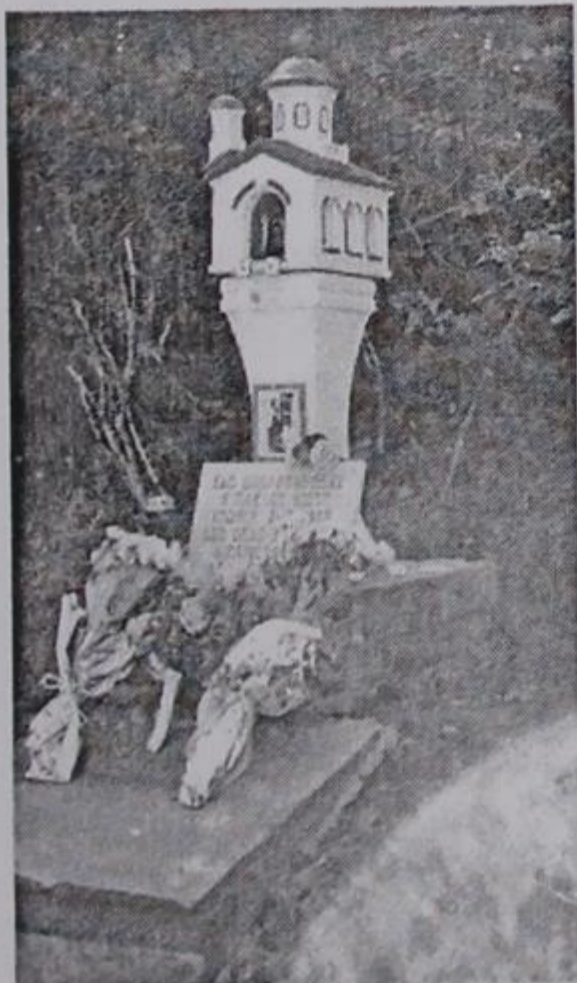
Ευχαριστώ όλους σας που με ακούσατε.

Στη συνέχεια ακολούθησε κατάθεση στεφάνων και λουλουδιών, προσκλητήριο νεκρών, 1 λεπτού σιγή, εθνικός ύμνος και στη συνέχεια ακολούθησε η καθιερωμένη δεξίωση με τη συμμετοχή όλων των παραβρισκομένων.

Β. Νίκου

Πέρασαν από τότε 5-5-1955 (57) χρόνια που....

Τελέστηκε από τον Ιερομόναχο Μονής Μολυβδοσκεπάστης π. Αρσένιο επιμνημόσυνη δέηση υπέρ αναπαύσεως της ψυχής του αδικοχαμένου παλικαριού, στην ερημική τοποθεσία Συκιά Καλόβρυσης, Παύλου Π. Νίκου ετών 17 μετά από (57) ολόκληρα χρόνια, έπειτα από επιθυμία των παιδιών των αδελφιών και της πατρικής οικογένειάς του, παρουσία χωριανών, συγχωριανών, και άλλων παραβρισκομένων.

Η Συκιά είναι η ερημική τοποθεσία στην οποία δολοφονήθηκε αγρίως με πολεμικό αυτόματο όπλο τύπου sten, χωρίς καμιά αιτία, τελείως άδικα από αδίστα-

κτους και μαύρους στην ψυχή δολοφόνους για πέντε... δέκα αμαρτωλά αργύρια που συνήθως παίρνανε αυτοί που διέπρατταν τέτοια μεγάλα εγκλήματα από τις διάφορες μυστικές υπηρεσίες.

Ύστερα από την τέλεση της δέησης, ανέλαβε ο αδελφός του Βασίλης να εξηγήσει στους παραβρισκομένους για την τελείως άδικη μεσαιωνικής εποχής δολοφονία, την οποία διέκοψε λόγω συγκινησιακής φόρτισης για ν' αναλάβει τη συνέχιση ο καλός χωριανός του συνομήλικός του Γιώργος Τσινώλης ο οποίος με ζωντανά και απλά λόγια επεξήγησε την κρατούσα κατάσταση και την προσωπικότητα του Παύλου Νίκου.

Κλείνοντας και ο συνομήλικός του την ομιλία, η πατρική του οικογένεια ευχαρίστησε θερμότατα όλους όσους παραβρέθηκαν στην επιμνημόσυνη δέηση και ευχήθηκαν, το αιωνία ας είναι η μνήμη του αδικοδολοφονημένου Παύλου και ο καλός θεός ας τιμωρήσει ανάλογα την εγκληματική αυτή πράξη.

Β.Ν.

ΕΠΙΤΥΧΟΝΤΕΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΠΑ.Λ. ΟΜΑΔΑΣ Β 2012 (90%)

- Αθανασίου Ολυμπία του Σπυρίδωνα και της Ανδρονίκης, *Μηχανολογίας* ΤΕΙ Πάτρας.
- Γαϊτανίδης Ιωάννης του Αθανασίου και της Αντωνίας, *Προγρ. Εκκλησιαστ. Μουσικής & Ψαλτικής* Βελλάς Ιωαννίνων.
- Γαϊτανίδου Αγνή του Θωμά και της Μαριάνθης, *Φυσικής* Ιωαννίνων.
- Γιαβρης Σταύρος του Αντωνίου και της Ιωάννας, *Λαϊκής & Παραδοσιακής Μουσικής* ΤΕΙ Ηπείρου (Αρτας).
- Καβελίδου Μαριάνθη του Προδρόμου και της Σοφίας, *Ιατρικής* Ιωαννίνων (Πολυτεχν.)
- Καλλιντέρη Κυριακή του Γεωργίου και της Βασιλικής, *Επιστήμης Διατολογίας & Διατροφής* Χαροκοπείου (Αθήνα)
- Καλτσούνη Αλεξάνδρα του Αντώνιου και της Παναγιώτας, *Θεολογίας* Αθηνών
- Καραγιάννη Σωσάννα του Ευαγγέλου και της Ελισσάβετ, *Φιλολογίας* Θεσ/νίκης
- Κιόση Σωτηρία του Χαραλάμπους και της Βασιλικής, *Ποιμαντικής & Κοινωνικής Θεολογίας* Θεσ/νίκης
- Κολόκα Γιαννούλα του Γεωργίου και της Μαρίας, *Λογοθεραπείας* ΤΕΙ Ηπείρου (Ιωάννινα)
- Κορότσης Ανδρέας του Φιτίμ και της Λευτερίας, *Πληρ/κής & Τεχν/γίας Υπολογιστών* ΤΕΙ Δυτ. Μακεδονίας (Καστοριά)
- Κρυστάλλης Άγγελος του Ευσταθίου και της Σταυρούλας, *Πολιτικών Μηχανικών* Θεσ/νίκης
- Κυρτζόγλου Παναγιώτα του Δημητρίου και της Κων/νας, *Εφ. Ξεν. Γλωσ. στη Διοικ. & στο Εμπόριο* ΤΕΙ Ηπείρου (Καστοριά).
- Μαλαί Αντριάνα του Πετρίτ και της Σοφιέ, *Επιστημ. της εκπ. & και της Αγωγής στην Προσχολική ηλικία* Πάτρας (Τρίτεκνοι)
- Μάρτος Στέφανος του Βασιλείου και της Λαουρέτας, *Γεωπληροφορικής & Τοπογραφίας* ΤΕΙ Σερρών
- Νάκου Σπυριδούλα του Παναγιώτη και της Πανάγιως, *Νοσηλευτική* ΤΕΙ Κρήτης (Ηράκλειο)
- Ντεντοπούλου Ρούσα του Κων/νου και της Χριστίνας, *Λογιστική* ΤΕΙ Ηπείρου (Πρέβεζα) (Πολυτεχν.).
- Παπαδημητρίου Αθανάσιος του Ιωάννη και της Δήμητρας, *Ιστορίας & Αρχαιολογίας* Αθηνών.
- Ρίζος Ζώης του Βασιλείου και της Ελένης, *Ιστορίας* Ιουνίου (Κέρκυρα) Κοιν. Κριτ.
- Τασιούλα Χριστιάνα του Αναστασίου και της Μαριέτας, *Νοσηλευτικής* ΤΕΙ Καβάλας (Διδυμότειχο).
- Ζώτος Παύλος του Περικλή και της Ευαγγελίας, *Διοικ. Επιχ. Αγρ. Προϊόντων & Τροφ.* Δυτ. Ελλάδος (Αγρίνιο).
- Καλλιντέρης Κοσμάς του Γεωργίου και της Βασιλικής, *Πληροφορικής και Τηλ/νιων* Αθήνας Πολ. 2010-11.
- Κίτσιος Αλέξανδρος του Σταύρου και της Ανδρομάχης, *Οικονομικών Επιστημών* Ιωαννίνων.
- Κυρίτση Μαρίνα του Γεωργίου και της Πάτρας, *Δασσπονίας & Διασχ. Φυσικού Περι/ντος* ΤΕΙ Λάρισας (Καρδίτσα).
- Μέμος Ευάγγελος του Νικολάου και της Βασιλικής, *Οργαν. & Διοκησ. Επιχειρ. Οικονομικού* Παν. Αθήνας
- Μίσσιου Ολυμπία του Κων/νου και της Αλεξάνδρας, *Νοσηλευτικής* Αθήνας Τριτεκ 2011.
- Νούτσος Κων/νος του Αποστόλου και της Ευδοξίας, *Ηλεκτρολογίας* ΤΕΙ Πάτρας.
- Ντάμα Κωνσταντίνα του Θωμά και της Ανθούλας, *Αστυφυλάκων.*
- Σπηλιοπούλου Γεωργία του Μαρίνου και της Αντωνίας, *Φιλοσοφίας Παιδ/γικής & Ψυχολογίας* Ιωαννίνων.

Συνδρομές

Παπαδογιαννάκη Σοφία U.S.A.	50 Δολ.	Μάλιακας Αλεξ. Αθήνα	20
	€	Παναγιώτου Γεωργ. Αθήνα	15
Δημητρούλης Νικ. Καναδάς	90	Τζήμος Ηλίας Αθήνα	15
Δάλλας Παναγ. U.S.A.	30	Τζιάτζιου Ανθούλα Αθήνα	20
Δήμος Κων/νος Αυστραλία	60	Τσάνου Φωτεινή Αθήνα Αθήνα	15
Γιούσιος Γεωργ. Γερμανία	30	Πορφύρης Νίκος Αθήνα	20
Κεφάλας Αποστ. Καναδάς	150	Παπαμακαρίου Γεωργία Αθήνα	15
Γαϊτανίδης Ανδρέας Γερμανία	30	Μπλιθικιώτη Κυράτσω Αθήνα	20
Παναγιώτου Δημ. Καναδάς	30	Παπακώστα Ευδοξία Αθήνα	20
Σουφλέρης Ανδρέας Γερμανία	30	Παπανικολάου Νίκος Αθήνα	50
Γκότζος Βασ. Ελβετία	50	Λέτσιος Ιωάννης Αθήνα	20
Κοτσίνας Βασ. Γερμανία	60	Κήτας Ευθύμιος Αθήνα	30
Λυμπεροπούλου Κατίνα U.S.A.	30	Μπεκιάρης Μένης Αθήνα	20
Σταύρου Αλεξ. Αθήνα	50	Βαλσάμης Αθαν. Αθήνα	15
Μπέλτσιου Ουρανία Αθήνα	20	Μούχος Κων/νος Αθήνα	15
Αδαμαντίδης Ξενοφ. Αθήνα	20	Νικούλη Μαρίκα Αθήνα	15
Κίτσιος Γ. Κων.Αθήνα	15	Σιώρου Ειρήνη Αθήνα	20
Λιανός Σπύρος Αθήνα	15	Οικονόμου - Σταματάκη Ε. Αθήνα	50
Λέτσιος Γεωργ. Αθήνα	15	Τζομάκας Ιωάννης Αθήνα	50
Μαρτσέκης Μιχ.Αθήνα	20	Στεφάνου Αναστασία Αθήνα	20
Παγουρτζής Παναγ. Αθήνα	20	Λασπονίκου Λουκία Αθήνα	15
Παπαγεωργίου Βασ. Αθήνα	15	Λασπονίκος Γεωργ. Αθήνα	15
Τσούκα Ουρανία Αθήνα	20	Ζήση Λίτσα Αθήνα	15
Δάγκος Θωμάς Αθήνα	20	Πορφύρης Παντελής Αθήνα	15
Πολίτης Γεωργ. Αθήνα	20	Μπίσα Χαρά Αθήνα	50
Μούρας Ιάσων Αθήνα	60	Γκούτσιος Αντώνης Αθήνα	15
Κατσούκης Νικ. Αθήνα	30	Λιάτσης Νίκος Αθήνα	20
Ξεφτέρης Μιχ. Αθήνα	15	Λάζος Κώστας Αθήνα	20
Σταύρου Χρήστος Αθήνα	20	Οικονόμου Αριστέα Αθήνα	15
Οικονομίδης Αριστ. Αθήνα	20	Κούσιου Λουίζα Αθήνα	15
Μανώλης Ευαγγ. Αθήνα	30	Κούσιου Ιωάννα Αθήνα	15
Σπανός Σπύρος Αθήνα	15	Κούσιου Μαίρη Αθήνα	15
Νικολάου Βασιλική Αθήνα	15	Κούσιος Χρήστος Αθήνα	15
Σακελλαρίου Ελένη Αθήνα	30	Ζιακόπουλος Νίκος Αθήνα	30
Μουκούλης Αθαν. Αθήνα	30	Μπλιθικιώτης Σπύρος Αθήνα	30
Δάφνης Ιωαν. Αθήνα	10	Ζούκη Βασιλεία Αθήνα	15
Χούσος Σπύρος Αθήνα	20	Κοκοβές Βασ. Αθήνα	15
Βλάχος Ανδρέας Αθήνα	15	Γεράσης Αθαν. Αθήνα	15
Αθανασόπουλος Κων. Αθήνα	20	Χαρισιάδης Βασ. Αθήνα	30
Κυπαρίσσης Βασ. Αθήνα	20	Τσίου Ρούλα Αθήνα	30
Ρέτσου Δέσποινα Αθήνα	20	Ζών Ουρανία Αθήνα	15
		Κορέτσης Γεώργ. Αθήνα	15
		Σιούλης Αριστ. Αθήνα	15
		Χαραλαμπίδου Σοφία Αθήνα	50

Κόνιτσα

Νούτσος Στεφ. Αθήνα	30	Τασιούλα Παναγ. Τρίκαλα	15
Εζνεπίδη Μαρία Αθήνα	20	Σπέλλας Δημ. Βόλος	30
Χορταρέας Ηλίας Αθήνα	30	Σπέλλα Δήμητρα Κορωπί	15
Κιτσαντά Ελευθερία Αθήνα	15	Ζώτος Σωκράτης Κορωπί	20
Κιάκος Βασ. Αθήνα	15	Πανάγιου Όλγα Αγρίνιο	15
Κίτσιος Σταύρος Αθήνα	15	Γεωργάτη Ουρανία Κατερίνη	15
Μήτσης Αποστ. Αθήνα	30	Γαϊτανίδου Σοφία Θήβα	15
Μπαζίγου Μαρία Αθήνα	15	Σδούκου Παρασκευή Χαλκίδα	40
Δούκα Ευανθία Αθήνα	15	Χατζής Βασ. Θεσ/νίκη	15
Καλλιντέρη Ερμιόνη Αθήνα	15	Μάτσικα Νίτσα Θεσ/νίκη	20
Στεργίου Ελευθ. Αθήνα	20	Μεσσής Στυλ. Θεσ/νίκη	15
Ζώτος Μιχάλης Αθήνα	20	Χαρίσης Νικ. Θεσ/νίκη	20
Ντίνος Παναγ. Αθήνα	60	Γκόγκος Γεωργ. Θεσ/νίκη	20
Πανάγιου Μαρίνα Αθήνα	15	Γκόγκου Λαμπρινή Θεσ/νίκη	20
Σκούρτης Κων/νος Αθήνα	20	Τουρκολιά Νίκη Θεσ/νίκη	20
Παγανιά Βαρβάρα Αθήνα	15	Νάτσης Παναγ. Θεσ/νίκη	20
Κώστας Ευάγγελος Αθήνα	20	Ντάφλη Αλεξάνδρα Θεσ/νίκη	15
Γαϊτανίδου Ελπίδα Αθήνα	15	Παπαχρήστος Χρ. Θεσ/νίκη	20
Παπαμιχαήλ Παν. Αθήνα	30	Δάλλας Ιωάννης Θεσ/νίκη	45
Ρήγας Κώστας Αθήνα	20	Διαμιανίδου Ειρήνη Θεσ/νίκη	20
Μικρογιαννάκη Βασ. Νίκαια	15	Γεροντίδης Χριστοφ. Θεσ/νίκη	30
Τσιτσιμίδης Αναστ. Καστοριά	20	Ίδρυμα Ι. Γκανή Γιάννινα	25
Κοκκάρη Δέσποινα Ρόδος	30	Κληματάς Παύλος Γιάννινα	20
Νάκος Στεφ. Κιάτο	30	Γιάκκας Ανδρέας Γιάννινα	20
Χρήστου Λαμπρινή Λάρισα	45	Ματσή Ολυμπία Γιάννινα	20
Καλογήρου Πηνελόπη Λάρισα	20	Τζιάλλας Κων. Γιάννινα	15
Σουφλέρης Κώστας Χαλκίδα	30	Χολέβα Μαρία Γιάννινα	20
Λαμπρινού Άννα Πυλία	20	Ζήνδρος Βασ. Γιάννινα	20
Ζώτος Μιχ. Κορωπί	50	Χούψιας Παναγ. Γιάννινα	20
Τσιναρίδη Πόπη Τρίκαλα	20	Ζήκας Δημ. Γιάννινα	25
Κουκέση -Ξηρομερίτη Ε. Κατερίνη	20	Κοκοβέ Ανθούλα Γιάννινα	20
Παπακώστας Αγνσ. Κοζάνη	30	Βέργος Βασ. Γιάννινα	15
Τσιρώνης Αποστ. Πάτρα	50	Κοτσίνας Ιωάννης Γιάννινα	30
Τζουρέλας Θωμάς Δράμα	15	Τζιώρα Βασιλική Γιάννινα	15
Σταυρίδης Παναγ. Δράμα	15	Καπλάνης Κων. Γιάννινα	15
Κωφός Νίκος Δράμα	20	Κόλιας Βασ. Γιάννινα	15
Κολώκα Χρύσα Κομοτηνή	15	Δελημήτρου Όλγα Γιάννινα	15
Κολώκα Σοφία Λάρισα	15	Φωλίδη Ασπασία Γιάννινα	20
Γιάκας Γεωργ. Λάρισα	20	Γεωργάτη Βάσω Γιάννινα	15
Βούρης Πέτρος Αλιβέρι	50	Λούδα Αθηνά Κόνιτσα	15
Πλατής Θωμάς Αλεξάνδρεια	20	Καραγιάννη Ελένη Κόνιτσα	45
Κώτσικου Αγλαΐα Χαλκίδα	30	Νάκου Χατζή Κυριακή Κόνιτσα	50
Κίτσιος Κων. Κόρινθος	60	Κεφάλια Σταυρούλα Κόνιτσα	15
Δημητρίου Γεωργ. Κέρκυρα	20	Χούσου Άννα Κόνιτσα	20

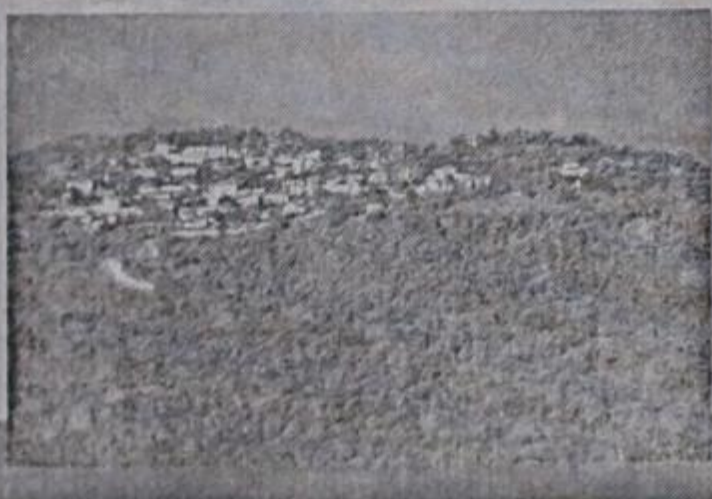
Εξάρχου Χαραλ. Κόνιτσα	40	Ζήμουρας Ιωαν. Ελεύθερο	15
Βουρδούκας Αθαν. Κόνιτσα	20	Ματσής Γεωργ. Ελεύθερο	20
Τσινώλης Γεωργ. Κόνιτσα	15	Βουρδούκας Ευθ. Πηγή	15
Γαϊτανίδης Αθαν. Κόνιτσα	20	Βόσιος Ιωαν. Ελεύθερο	20
Κολώκας Παναγ. Κόνιτσα	20	Κάκου Αλεξάνδρα Φούρκα	20
Ντάφλης Δημ. Κόνιτσα	50	Πασχάλης Χαρ. Καλλιθέα	15
Ζαχαρόπουλος Φωτ. Κόνιτσα	30	Γεωργάτη Λευκοθέα Βούρμπιανη	15
Ζιακόπουλος Αποστ. Κόνιτσα	20	Περώνης Ιωαν. Πυρσόγιαννη	15
Ζών Ελένη Κόνιτσα	15	Ιερ. Παπαδημητρίου Ιωαν. Γαναδιό	30
Δερδέκη Άννα Κόνιτσα	20	Βενέτης Παναγ. Οξυά	15
Γεωργάτη Γεωργία Κόνιτσα	15	Ιερ. Τζήμος Μηνάς Ελεύθερο	15
Ιερ. Μόκας Κων. Φούρκα	20	Χριστοδούλου Λευτέρης Πάπιγκο	30
Μανώλης Πέτρος Λαγκάδα	30	Στεργίου Κων. Καστανέα	20

Φίλε του περιοδικού μας για θυμήσου,
έστειλες τη συνδρομή σου;

ΣΩΤΗΡΗΣ Π. ΤΟΥΦΙΔΗΣ

ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙ

ΤΟ ΜΠΑΔΚΟΝΙ ΤΟΥ ΔΥΤ. ΖΑΓΟΡΙΟΥ
(Ιστορία - Παράδοση - Λαογραφία - Αναμνήσεις)

ΓΙΑΝΝΙΝΑ 2012

ΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΕ

Το νέο βιβλίο
του Σωτ. Τουφίδη
με πλούσιο ιστορικό,
Λαογραφικό, ηθογραφικό
περιεχόμενο
στις 416 σελίδες του, χρήσιμο
για κάθε βιβλιόφιλο.

Διάθεση: Δ/νση περιοδικού
τηλ. 26550 - 22212/22464

ΛΟΥΤΡΑ ΚΟΝΙΤΣΗΣ "ΒΡΩΜΟΝΕΡΙΑ,,

—ο:ο:ο:— (1914)

Λαμβάνομεν τὴν τιμὴν νὰ εἰδοποιήσωμεν τὸ Σεβιστὸν Κοινὸν ὅτι ἀπὸ 1ης Μαΐου ἔ.ἔ. ἀρχεται ἡ λειτουργία τῶν θεοπηγῶν Κονίτσης, ὀνομαζομένων «Βρωμονέρια». Λόγω τῶν ἀρίστων συστατικῶν, τὰ ὅποια περιέχουσιν αἱ θεοπηγαὶ αὗται, συντελοῦσιν εἰς τὴν ἀποτελεσματικὴν καὶ ῥιζικὴν θεραπείαν τῶν πασχόντων, τὰ δὲ μέχρι τοῦδε ἀποτελέσματα ὑπῆρξαν εὐεργετικώτατα διὰ τὴν ἐν γένει ἐπίδρασιν τῶν λουτρῶν, ὧν τοῦτο ἐπιβεβαιοῦται καὶ ἐκ τῆς ὁμολογίας πλείστων τυχόντων ῥιζικῆς θεραπείας ἐν αὐτοῖς λουσθέντων. Ἐνεκα δὲ τῆς συρροῆς πολλοῦ πλήθους ἡ Διεύθυνσις ἔλαβε πᾶσαν φροντίδα καὶ μέριμναν νὰ καταστή ἡ ἐν αὐτοῖς διαμονὴ λίαν εὐχάριστος καὶ ἄνετος, τελείως διαρρυθμισθέντα. Καθαριότης ἀπαράμιλλος, δωμάτια εὐάερα καὶ ἡλιόλουστα μὲ κλινοσκεπάσματα καινούργη. περιποιήσις ἔντακτος, ἐστιατόριον μὲ ποικιλίαν φαγητῶν, καφενεῖον κουρφεῖον καὶ λοιπὰ, παρέχουσι πᾶσαν ἐγγύησιν εὐζωίας καὶ ἀνέσεως. Τὰ μέσα τῆς συγκοινωνίας ἐβελτιώθησαν τῶν ἀμαξῶν δυναμένων νὰ φθάσωσι μέχρι τῶν λουτρῶν. Ἡ ἀποτελεσματικότης τῶν εἶναι τοιαύτη, ὥστε προστρέχουσιν εἰς ταῦτα καὶ ἐκ μεμακρυσμένων μερῶν καὶ ἐκ τῆς ἀλλοδατῆς προτιμώμενα τῶν λοιπῶν λουτρῶν, διὰ τὴν μεγίστην ἐπίδρασιν τῶν καὶ τὴν ῥιζικὴν θεραπείαν.

Αἱ τιμαὶ τῶν λουτρῶν ὠρίσθησαν μετὰ διαμονῆς ἡμερησίας.

Θερμὰ Λουτρά Α.΄ θέσις 3,20 Β.΄ 2,50 Γ.΄ 1,50

Ψυχρὰ » Α.΄ » 2,50 Β.΄ 2,00 Γ.΄ 1,50

Οἱ Διευθυνταί:

ΓΕΩΡ. ΚΗΤΑΣ & ΒΑΣΙΛ. ΚΟΣΜΑ

Τηλεγραφήματα: ΚΗΤΑΝ Λιασκοβίχιον.